Ateitis

LAPKRITIS-GRUODIS 1993-6

Ateitis

Eilėraštis — Leonardas Andriekus 165

Kaip su „Ateitim"?
D. Bindokienė 166

Išeivijos ateitininkų dabartinė misija
Gabija Petrauskienė 168

Širdies dovana
Mėta Landytė 173

Su Kristumi į tautos ateitį
Dalia Staniškienė 174

Amžinybė (eil.)
Algirdas Vaiceka 177

Bernelių Mišios (eil.)
Leonardas Andriekus 178

Kūčių vakare; Kalėdos (eil.)
Alfonsas Tyruolis 178

Kalėdų dovana
Adolfas Markelis 179

Ant kalno
Haris Subačius 182

Eilėraščiai
Vilma Banytė 184

TIKIU 185

ATEITININKAI LIETUVOJE 187

ATEITIES SPINDULIAI 194

KALBOS SKYRIUS 195

ĮVYKIAI IR ŽMONĖS 196

MŪSŲ VEIKLA 203

KREIVOS ŠYPSENOS 210

1993 m. „Ateities" turinys 211

Ateitininkų Federacijos leidžiamas katalikiškos lietuviškos orientacijos žurnalas

LAPKRITIS-GRUODIS
1993
VOL. LXXXIII NR. 6

REDAKTORĖ:
Danutė Bindokienė,
7155 S. Homan Ave.,
Chicago, IL 60629. USA
Telef. (312)776-2036

REDAKCIJOS NARĖ:
Ramunė Kubiliūtė

TECHNINIS REDAKTORIUS:
Jonas Kuprys

ADMINISTRATORIUS
Juozas Polikaitis
1209 Country Lane
Lemont, IL 60439, USA
Tel.: (708) 257-2022

Spaudos darbus atlieka Draugo spaustuvė Chicagoje. Leidžia Ateitininkų Federacija. Prenumerata metams JAV ir Kanadoje — 12.00 dol.; garbės prenumerata — 20.00 dol., susipažinimui 9.00 dol.; kituose kraštuose — 9.00 dol., išskyrus Pietų Ameriką (7.00 dol.).

ATEITIS (USPS 035-440) — a magazine published by-monthly, by the Lithuanian Catholic Federation Ateitis, Inc. Business address: 7235 S. Sacramento Ave., Chicago, IL 60629 USA. Yearly subscription in the US and Canada $12.00. Single copy $2.00. Second class postage paid at Chicago, Illinois.

© 1993 by the Lithuanian Catholic Federation *Ateitis*. All rights reserved. POSTMASTER. Send address changes to **ATEITIS, Business address: 1209 Country Lane, Lemont, IL 60439, USA.**

Iš Pastoralės koncerto *Nuotr. Vytauto Maželio*

Sveiki sulaukę šventų Kalėdų!

Iš savo ilgesio pilnos pastogės
Tavęs lankyti, Kristau, išeinu.
Man sakė, kad guli sušalęs, nuogas
Tvartelyje, išklotame šienu.

Tavęs tvartely nesušildys mėnesiena
Ir apšarmojusios eglaitės nepaguos.
Drebėsi mano tėviškėj ant šieno
Nuo šiaurės vėjo, speigo ir pūgos.

Nesuprantu, kaip Tu gali kentėti šaltį,
Kai vėją, speigą ir pūgas valdai,
Bet aš ugnelei kibirkšties einu įskelti
Per žemę, pasipuošusią baltai.

Spragės pastogėje ledinės žvakės,
Pūs vėputiniai, siaus laukuos žiema,
Ir viskas pildysis, ką motina pasakė,
Ant Kūčių stalo šieną skleisdama.

Leonardas Andriekus

Lietuvos Nacionalinė M.Mažvydo Biblioteka

KAIP SU „ATEITIM''?

Danutė Bindokienė

Žmogų, kuris gimęs 1911 metais, laikytume jau pagyvenusiu. Kai kas sakytų, kad jis tikrai senas. Toks laiko tarpas net ir žurnalui suteikia „rimtą amžių''. Taigi „Ateitis'' jau yra giliai įleidusi šaknis ne tik į ateitininkiškąją, bet ir į visos Lietuvos kultūrą. Jeigu pavartysime senesniuosius jos numerius ir peržvelgsime buvusių bendradarbių pavardes, galėsime drąsiai didžiuotis, kad „Ateitis" buvo tarsi vartai, pro kuriuos į lietuviškąją prozą, poeziją, mokslinę literatūrą, krikščioniškosios ideologijos tolius žengė labai didelis nuošimtis mūsų tautos kūrėjų bei mokslininkų.

Nuo 1946 metų „Ateitis" tapo tremtinė—kaip ir tūkstančiai mūsų tautiečių, skubėjusių į Vakarus nuo fizinio ir dvasinio teroro. Vėliau „Ateitis'' mus atlydėjo ir per vandenynus į svetingesnius, pastovesnius kraštus. Nors ne visuomet jai kelias čia buvo labai tiesus ir lygus, bet vis dėlto išliko, atspindėdama krikščioniškuosius, ateitininkiškuosius idealus, nuo jų niekuomet nenutoldama. Ir visuomet žurnalo leidėjų, redaktorių, bendradarbių pačiose širdies gelmėse ruseno viltis, kad „Ateitis'' grįš į laisvą tėvynę.

Čia verta prisiminti to pasakėčios paukštelio dainelę-skundą: „Svetimam krašte buvau—alų midų gėriau, aukso grūdus lesiau—sudžiūvau, sunykau... Į savo kraštą perlėkiau—vabalėlius lesiau, vandenėlį gėriau—nutukau, sustiprėjau...'' Juk ir „Ateitis" baigia „sudžiūti'' svetimuose kraštuos, kur visko yra, tik trūksta geros valios bendradarbių, korespondentų, trūksta pareigingumo rašyti ir užpildyti savo ateitininkiškojo žurnalo puslapius.

Rudeniui baigiantis, staiga pasigirdo balsai, kad nuo Naujų metų sausio mėnesio Lietuvos ateitininkai numato perimti „Ateities'' leidimą. Jie jau prisirinkę medžiagos, turi redakcinį kolektyvą ir net lėšų pirmiesiems numeriams. Mums ši žinia buvo kiek netikėta, nes net šiais metais kelis kartus iš ten buvo griežtai pasisakyta prieš „Ateities'' perkėlimą į Lietuvą. Jiems pakaksią skyrelio „Caritas'' žurnale, nes nėra galimybių, o ypač žmonių, kurie redaguotų „Ateitį'', Stebint tą kartkartinį skyrelį (net ne skyrių) „Caritas'' žurnale, su tokiais tvirtinimais reikėjo sutikti, dėl to ir nustebino staigus reikalų pakrypimas kita linkme.

Čia norime primygtinai pabrėžti, kad iš dabartinės redaktorės jokių kliūčių šiam sumanymui nebuvo. Iš tikrųjų tai būtų didelis palengvinimas, nes kone visas laikas atiduodamas „Draugo'' redagavimui. Kadangi dienraštis turi išeiti kasdien, tai laiko labai mažai lieka kitiems reikalams. „Ateitis'' nuo to kiek nukenčia, nes, stokojant laiko nuolat „pabaksnoti'' tingius ateitininkų vienetus (patys kažkodėl nejaučia pareigos),

Nuo 1994 m. sausio mėn. pradedama leisti „Lietuvos ateitis''.

apytuščiai lieka veiklos puslapiai, dingsta „Ateities spinduliai'', na, žinoma, ir šypsotis neima noras, tad nėra Kreivų šypsenų... Dabar, atrodo, ir Lietuvos ateitininkai daug mažiau medžiagos savo skyriui atsiunčia (gal taupo, kai bus leidžiamas žurnalas Lietuvoje?), tad vėl greit susidarys spraga.

Įdomu, kad, kai „Ateities'' leidimui išeivijoje kilo pavojus, staiga pasigirdo pilni baimės šauksmai: ne, ne! Tik nesustabdykit, tik neperkelkit į Lietuvą! Dar per anksti... Jeigu nebus „Ateities'', išeivijos ateitininkijai tikrai ateis galas... Vadinasi, išeivijos ateitininkai, kurie nepasirūpina net „Ateities'' prenumetatą užsimokėti, kurie ignoruoja visus prašymus ir raginimus bendradarbiauti, staiga „prisiminė'', kad „Ateitis'' jiems svarbi!

Ateitininkų federacijos vadas, nuvykęs Lietuvon lapkričio mėn. gale, įtemptai posėdžiavo su Lietuvos Ateitininkų federacijos valdyba ir pagaliau (bent laikinai) žurnalo reikalus išsprendė. Čia pacituojame š.m. lapkričio 22 d. Kaune pasirašytą susitarimą:

„ATEITIES'' federacijos Vado ir Lietuvos ateitininkų federacijos Vyriausios valdybos SUSITARIMAS. Dėl žurnalo katalikų jaunimui „Lietuvos ateitis'' leidybos.

1989 m. Lietuvoje atsikūrusi ateitininkija per praėjusius metus išaugo narių skaičiumi ir žymiai subrendo intelektualiai. Jau kuris laikas aiškiai juntamas savo leidinio poreikis — leidinio, kuriame ateitininkai bei katalikiškoji jaunuomenė ir išreikštų save, ir skatintų tolesnio dvasinio augimo procesus. Konstatuodami šį džiugų faktą, susitariame:

1. Lietuvos ateitininkų federacijos Vyriausioji valdyba nuo 1994 m. sausio mėn. pradeda leisti katalikiškos tautinės orientacijos žurnalą jaunimui „Lietuvos ateitis'';

2. Žurnalo redaktore kviečiama žurnalistė Aldona Žemaitytė. Redakcija yra atsakinga kaip steigėjai Lietuvos ateitininkų federacijos Vyriausiai valdybai ir įgyvendina jos religinio, patriotinio, kultūrinio ugdymo strategiją žurnalo pagalba;

3. „Lietuvos ateities'' leidimu nesiekiama konkuruoti, o

tik bendradarbiauti su JAV leidžiama „Ateitimi''. Todėl mielai sutinkame, kad „Ateityje'' būtų panaudojama medžiaga iš „Lietuvos ateities'';

4. Suprasdami sunkią ekonominę spaudos leidybos būklę Lietuvoje, išeivijos ateitininkai ir jų bičiuliai įsipareigoja pagal išgales reguliariai remti „Lietuvos ateitį'' prenumerata, finansine parama, organizuodami šiam reikalui rinkliavas, rėmimo vajus ir t.t.''

Po šiuo oficialiu raštu pasirašo Ateitininkų federacijos vadas Juozas Polikaitis ir Lietuvos Ateitininkų federacijos valdybos nariai: kun. Robertas Grigas ir s. Daiva Kuzmickaitė.

Reikia tikėtis, kad ateinančią vasarą Lietuvoje tikrai įvyks viso pasaulio ateitininkų Kongresas, kuriame bus išdiskutuotos ir nustatytos tolimesnės veiklos gairės, ateitininkų organizacijos struktūra ir tuo pačiu „Ateities'' klausimas. Kas iš mūsų galės tuo laiku į Lietuvą vykti ir Kongrese dalyvauti, dar turbūt ir patiems neaišku. Tačiau jau šiandien svarbu tarp savęs pasikalbėti: su tėvynės ateitininkais ir išeivijoje vieni su kitais. Labai pageidautume, kad „Ateities'' skaitytojai parašytų ir pareikštų šiuo (ir kitais) klausimu savo nuomonę.

Sveikiname numatomą leisti „Lietuvos ateitį'' ir džiaugiamės, kad pagaliau pasiektas susitarimas. Tačiau tame susitarime nerimą kelia teigimas, kad „Ateitis'' turi leidimą naudotis (vadinasi, persispausdinti) medžiaga iš „Lietuvos ateities'', tik niekur neminima, kad „Lietuvos ateitis'' bent kiek domėsis išeivijos ateitininkų veikla, gyvenimu, rūpesčiais, džiaugsmais. Išeivijos ateitininkai prisimenami tik, prašant finansinės paramos (kaip paprastai šiuo metu iš Lietuvos). Būtų tikrai liūdna, jei šis „Ateities'' dvilypumas (nepaisant, kokiu vardu kurią bevadinsim) bus dar vienas padalinimo į „mes ir jūs'' įrankis. Ateitininkų organizacija yra viena, nedaloma, neskaldoma, todėl reikia ieškoti daugiau būdų komunikacijai, bendravimui ir bendradarbiavimui iš šiapus ir anapus Atlanto.

Ar „Lietuvos ateitis'' domiesis ir išeivijos ateitininkų veiklą, gyvenimu, rūpesčiais...

Lietuvos ateitininkų federacijos posėdyje Kaune. Sėdi (pirmasis iš kairės) dr. V. Rastenis, Lietuvos Ateitininkų federacijos pirm. prof. Arvydas Žygas; stovi ses. Daiva Kuzmickaitė ir kun. Ričardas Repšys.

Išeivijos Ateitininkų Dabartinė Misija

Gabija Petrauskienė

Prieš daugelį metų (apie 1970-tuosius), kai dalyvavau studentų ateitininkų sąskrydyje Dainavoje, vadovai sugalvojo mums pratybą: sakė — įsivaizduokite, kad Lietuva atgavo nepriklausomybę ir jums tenka sudaryti jos valdžią. Sugalvokite, kokios būtų reikalingos valdžios struktūros, ministerijos; kokią valdymo formą pasirinktumėte — ar parlamentarinę sistemą, ar amerikietišką — kongreso ir senato; ar diktatūrinę... Kaip įvykdytumėte rinkimus? Sustatykit Lietuvos biudžetą; nurodykite finansavimo šaltinius ir t.t. Prisimenu, koks tuomet tai buvo sunkus uždavinys, nes galimybė Lietuvai atgauti nepriklausomybę atrodė tikrai fantastiška. Galų gale uždavinį priėmėme kaip įdomų, grynai teorinį žaidimą ir gardžiai pasijuokę iš apsiėmusių įvairių ministrų pareigas, pasiuntėme visą pratybą užmarštin.

Beveik dvidešimt metų vėliau įvyko tai, kas daugumai atrodė neįsivaizduotina. 1990 m. kovo 11 d. Nepriklausomybės atstatymas dabar turi visuotinę įtaką kiekvieno išeivijoje gyvenančio, dar save lietuviu laikančio, gyvenime. Pagal tą įvykį dabar pridera ir spręsti visus, su Lietuva ir lietuviškumu išeivijoje susijusius, klausimus. Sprendžiant išeivijos ateitininkų dabartinę misiją, ją privalome spręsti šio įvykio šviesoje.

Ateitininkai, mano nuomone, tuo ir pasižymėjo — savo įžvalgumu, reikalų pilnutiniu supratimu ir įvertinimu bei noru iš anksto ruoštis ateičiai. Visa ateitininkijos misija ir yra tinkamas asmens paruošimas ateičiai — kad sukurtų našų savo asmeninį gyvenimą, kad atiduotų pagal pareigą savo duoklę kraštui (mūsų atveju — dvilypę pareigą tiek Lietuvai, tiek gyvenamajam kraštui), kad užtikrintų idėjų tęstinumą ateityje ir rastų savo vietą visuomenėje. Ateitininko užsiangažavimai turėtų būti pagrįsti tvirtu idėjiniu supratimu. Ateitininkams veikla dėl idėjos, kitaip tariant, idealų vestina, nėra svetima sąvoka. Ateitininkas ieško tiesos ir teisingumo, nes jo veiklos pagrindas yra tiesos ir teisingumo pavyzdys žmogui — Kristus. Ateitininkas veikdamas ne visuomet ieško materialinio atpildo ar savinaudos — jis dirba iš idėjos ir dėl idėjos.

Idealistų vedini, išvydome kaip realybę ir tai, kas atrodė neįmanoma pastarųjų laikų Lietuvoje. Idealistai stojosi prieš pokario okupaciją, sudarydami frontą ir laikinąją to meto Lietuvos Vyriausybę. Idealistai stojosi prieš visagalintį okupantą, kaip liudija Lietuvos Katalikų Bažnyčios Kronikose aprašytas disidentinis judėjimas. Idealistai Lietuvoje patikėjo Gorbačiovo siūlomu persitvarkymu, iš kurio išaugo Sąjūdis ir per kurį buvo atgauta, nors ir kai kurių sąjūdiečių nenorima ir nesitikėta, Lietuvai nepriklausomybė. Idealistai svetimose šalyse kūrė lietuviško gyvenimo saleles, kurios susiorganizavo savitai, lietuviškai. Visoje šioje veikloje niekam nebuvo jokio materialinio atpildo. Tai buvo veikla iš įsitikinimo, kad verta dirbti, verta kurti tokį gyvenimą svetur. Verta išsaugoti bei puoselėti tai, kas branginama virš visko. Toks idealistiškas įsitikinimas suteikė gyvenamojo krašto aplinkos, svetimos moralės bei vertybių normoms atsparumą.

Išeivijos ateitininkų misija, po II pasaulinio karo pasitraukus iš Lietuvos, tapo atgaivinti organizaciją, užtikrinti jos tęstinumą, atsiradus naujuose kraštuose, prisitaikyti prie naujų gyvenimo sąlygų savų principų šviesoje.

Penkių principų įgyvendinimas tapo realiu uždaviniu, auklėjant savo jaunimą tautiškai bei katalikiškai. Tokiu būdu išeivijoje principų pirmumas buvo skirstomas taip: visų pirma stovėjo tautiškumas (nes jam buvo didžiausia grėsmė svetimuose kraštuose, išnykti); antrasis — inteligentiškumas. Tai skatinimas siekti kuo aukščiausio mokslo bei profesinio išsilavinimo. Trečioje vietoje statyčiau visuomeniškumą — įsiliejimą į bendrą lietuvišką bei vietinį profesinį gyvenimą. Paskui — šeimiškumas ir tik ant galo katališkumas.

Šių principų vedini, ateitininkijos vadovai išauklėjo pokaryje gimusią generaciją, kuri gan plačiai reiškėsi svetimuose kraštuose. Mano generacija iš ateitininkijos, ypač brendimo metu, daug pasisėmė. Per ją įgytas savęs pažinimas krikščioniškoje/tautinėje dvasioje. Išryškintos vertybės, gyvenimui pirmumai. Augta ir bręsta, ypač vasaros stovyklose bei žiemos ir rudens kursuose, bendraminčių tarpe. Juose rastas ramstis, kuris padėjo atsispirti kasdieninės aplinkos neigiamai įtakai. Deja, atėjus laikui pereiti į sendraugius, šios kartos dalyvavimas ateitininkiškame gyvenime jau sparčiai nyko. Su nerimu prisimenu bendražygius moksleivių bei studentų centro valdybos gretose, kurie ir man vadovavo, ir mes kartu kitiems vadovavome—su kuriais šiandieną neberandame bendros kalbos. Pagalvojau, ar gali būti, kad tai, ką taip intensyviai ir gyvai išgyvenome augdami kartu, dabar, įsigijus profesijas ar sukūrus savo šeimas, tapo toks šablonas, kad net nebėra apie ką kalbėti? Ar tiek jau išsakyta, išsisemta, kad nebeliko, ką sakyti? Kitais atvejais tiesiog stebina kai kurių iš jų aiškus atmetimas to, kas buvo mums ir atrodė visiems svarbu. Pradedi galvoti — ar tai buvo tiktai tuščios kalbos? Kyla klausimas: ar vadovavo tokie asmenys, kurie vadovavo tik dėl to, kad jaustųsi svarbūs, pranašesni už kitus, kad tam vadovavimui iš tikrųjų nebuvo atėję ar pasiruošę iš gilaus įsitikinimo? Kur dingo mūsų idealizmas? Kur dingo mūsų idealistai?

Tie, kurie liko veiklūs ateitininkijos gretose, yra persisunkę

Sendraugių atžalynas 1993 m. vasarą Dainavoje. Su akordeonu (kas gi daugiau)—Rasa Poskočimienė, toliau matyti Tomas Vasiliauskas. *Nuotr. Liudo Landsbergio*

organizaciniais rūpesčiais. Ateitininkijos rūpesčiai tapo labiau organizaciniai, nes pastebėtas ryškus organizacijos nykimas, vadovaujančiųjų trūkumas. Tie, kurie noriai apie ateitininkus kalbėjo ir kalba, yra tie, kurie neša ilgametę vadovavimo naštą. Reikia pripažinti, kad ne visi nori ar tinka vadovauti. Ne visiems yra noras visuomet kalbėti apie šūkį, ką jis reiškia, gvildenti penkių principų svarbą šiandieniniame gyvenime. Už tat jų nereikia kaltinti. Aš teigčiau, kad dalis tų, kurie liko aktyvūs lietuviškam reikalui, buvo idealistai, savo įsitikinimus perkėlę platesnėn veiklos sferon — tokiu būdu įgyvendindami visuomeniškumo principą. Mano generacijos žmonės, su retom išimtim, išėję į platesnius visuomeninio veikimo plotus, ateitininkuose nerado paramos ar atramos. Vietoj paramos atrado pavydą, jeigu ką pasisekė pasiekti; kaltinimus, kad ateitininkus apleido, juos pavadinant „prarastais ateitininkijai''. Tokie asmenys ne ateitininkijos išsižadėjo, bet ateitininkijos organizuota, vadovaujančioji dalis jų išsižadėjo. Jie savoje organizacijoje neberado atramos ir ėmėsi jos ieškoti kitur. Treti nori rasti ramų gyvenimą savo šeimos ir siaurame draugų ratelyje. Jie, spaudžiami profesinio bei šeimyninio gyvenimo įsipareigojimų, užsidaro patogiame bei siaurame rate.

Išeivijoje ateitininkija nyksta. Tai patvirtins Federacijos vadas bei sąjungų valdybos. Kad suprastumėm dabartinę ateitininkijos išeivijoje misiją, turime tiesiogiai pažvelgti į to nykimo priežastis. Priežasčių tam matau ne vieną. 1. Trūkumas idealistų. Tapome labiau pragmatiški. 2. Trūksta gyvų pavyzdžių, kurie išaugę iš ateitininkijos, kažką yra pasiekę. Vyrauja tendencija pasiekimus nuvertinti. Pačioje organizacijoje per mažai į tai kreipiama dėmesio. Dėmesys kreipiamas išskirtinai į praeities pavyzdžius — kalbama apie žmones, kurie išaugę iš ateitininkų, tapo veikėjai „platesniuose vandenyse'' anų laikų Lietuvoje ar pereinamuoju laikotarpiu Europoje. 3. Trūkumas vadovų, kurie sąmoningai vadovautų. Toronte jaučiamas dėmesio ar rūpesčio trūkumas iš centrų. Jie susibūrę kažkur toli. Būna atvejų, kai pareigas turintys atvyksta ar pravažiuoja asmeniniais reikalais ir neranda laiko ar galbūt ir noro paprašyti suorganizuoti pokalbio. 4. Trūksta pareigingumo — visi, kurie net ir sutinka dirbti, tai daro labai ribotai, kad tik nepersikrautų. Kitaip sakant, vyrauja užsiangažavimas darbui , bet su dideliu rezervu. 5. Pastebimas noras neišsiskirti. Jeigu apylinkėje vyrauja svari grupė, kurios gretose pvz. vietos skautai, tai ir net vadovaujantys ateitininkuose pasiduoda socialiniam spaudimui neišsiskirti ir ieško vietos pas juos. Pradeda vyrauti noras visiškai neišsiskirti. Nenoras ar net baimė išsiskirti; užsiimti tuo, kas nepopuliaru. 6. Vienijimosi mentalitetas. Motyvuojama taip: mūsų tiek mažai, ko dabar skaldytis — esame visi vienodi, visi lietuviai — burkimės, nesiskaldykime. Taip dirbtinai susijungiama ir prarandamas natūralus žmonių išsiskirstymas pagal savas vertybes, savus įsitikinimus, kurie praturtina lietuvišką bendruomeninį gyvenimą, o ne jį skaldo. 7. Užsilikę neapykantos vieni kitiems bruožai, atvežti ir puoselėti atvykusių tuojau po karo iš Nepriklausomos Lietuvos laikų — tai neapykanta skautų — ateitininkams ir atvirkščiai. Aš sakyčiau, tai turėjo didelę įtaką ir dar dabar turi mūsų veiklai nuo senelių laikų. Toronto jaunučiai susiorganizavo ir jau penkti metai atsigavę veikia. Deja, yra atvejų, kai seneliai savo marčiai, kuri vaikus užrašė į ateitininkus, priekaištauja: „Kam užrašei ir vėl pas tuos ateitininkus. Jie tiktai davatkos. Geriau rašyk pas skautus, ten išmoks apie gamtą, kaip gyventi, virti,

kepti, siūti, artimo meilės ir apie Lietuvą. Be to, dauguma dabar čia eina pas skautus''. 8. Vadovų tarpe jaučiamas daugumos įtakai pasidavimas ir „plaukimas su srove''. Jėgos ribotos, daugumas mūsų plėšomi į įvairias puses tuo pačiu metu, iš mūsų kartos daug reikalaujama. Kai nebepakanka jėgų ar entuziazmo, lengviau yra pasiduoti ir nepriešta rauti. 9. Išeivijoje daromės nebegausūs. Nykstame gyvenamuose kraštuose. Tai apsunkina ir darbą. Jautiesi, lyg stojiesi prieš kalną. 10. Ateitininkuose pajuntamas per didelis vienalypiškumas — vieno principo iškėlimas kitų kaina. Toronte kažkada buvo forsuojama viena formulė visiems — tai vieno ir vienintelio principo svarba virš kitų. Ne visi mes esame evangelistiniai apaštalai. Toksai vienalypis ateitininkijos supratimas daug ką nuo organizacijos atstūmė. 11. Sąmoningai buvo pas daug ką ateitininkijoje atsisakyta kreipti dėmesį į mases. Pasirinkta formulė: kokybė, ne kiekybė. Man rodosi, tai buvo klaida. Susižavėjome elitizmu ir noru save pavadinti elitu. Tai žmones išskirianti, o ne apjungianti formulė. Išeivijoje nustačius bendruosius interesų rėmus, svarbi apjungianti formulė, kad gyvuotumėm. Mano asmeniškas ateitininkijos supratimas yra apjungiantis, o ne išjungiantis. Ateitininkijoje mačiau daugialypių galimybių, kurios aprėptų daugelio interesus, tačiau dirbtinio elito sukūrimas daugelį atstūmė. 12. Nenoras imtis asmeninės atsakomybės. Šis reiškinys rišasi su vadovų trūkumu, kuris dar aštriau juntamas generacijoje po mūsų — dabartinėje studentijoje bei pas moksleivius. Pasidavėme grupinei psichologijai, kur viską turime daryti kartu, lyg slėpdamiesi už vienas kito. Tą asmeniškos atsakomybės stoką sąmoningai išugdė sovietijos komunistinė ideologija. Įdomu, kad tas pats reiškinys matomas ir pas mus, išaugusiuose Vakaruose.

Pažiūrėjus į Lietuvos ateitininkiją, matyti didžiuliai skirtumai nuo išeivijos ateitininkijos. Atsirado nauja galimybė atvirai veikti ir vystyti savo veiklą, nepaisant nepalankiųjų valdininkų priešiškų nusistatymų. Lietuvos ateitininkijai užduotys yra aiškios: vykdyti „klasikinę'' ateitininkų misiją taip, kaip ji nusakyta St. Šalkauskio „Ateitininkų ideologijoje'', Prano Dovydaičio straipsniuose pirmoje „Ateityje'' ir t.t. Net ir dr. Girniaus išeiviškai ateitininkijai rašytas „Idealas ir laikas'' bei kitos knygos, taikytos okupuotos Lietuvos realybei atspindėti.

Lietuvos ateitininkijai aktualus katalikiškumo puoselėjimas, nes tai apleista veiklos sritis. Lietuvos ateitininkai šiuo metu veiklos baze pasirinko parapijas ir suteikia begalinę svarbą parapijos klebono/kunigo žodžiui, kaip galutiniam autoritetui visais klausimais. Reikia nepamiršti, kad, kaip ir visur kitur, bet ypač Lietuvoje, kunigų yra visokių. Kai kurie tapo kunigais su tam tikra užduotimi, kurią nusakė ne Bažnyčia, bet valstybės organai. Reikia taip pat nepamiršti, kad Bažnyčia Lietuvoje dar nėra patyrusi Vatikano II Susirinkimo idėjų ir jų praktiško įgyvendinimo, tiek Bažnyčios, tiek tikinčiųjų atžvilgiu. Dažnu atveju Lietuvos Bažnyčios hierarchija Vatikano II mokymus yra tiesiog atmetusi, kaip Lietuvai netinkančius. Šioje srityje Lietuvos ateitininkams gresia pavojus, kurį, mano nuomone, jau patyrė išeivija, tapti vienalype, evangelistų apaštalų (religine prasme) organizacija. Lietuvos ateitininkams būtina įrodyti, kad pilnutinis, plačios pasaulėžiūros

Moksleiviai ateitininkai vasaros stovykloje Dainavoje. *Nuotr. Rimos Polikaitytės*

ateitininkas gali duoti savo visuomeninę duoklę bet kurioje gyvenimo ar veiklos srityje. Lietuvos ateitininkams būtina gyventi dabartinės Bažnyčios mokymo šviesoje; būtina nepakeisti absoliutų komunistinį autoritetą, dabartinės Lietuvos Bažnyčios kurio kunigo absoliučiu autoritetu. Lietuvos ateitininkijai gresia pavojus vadovavimo srityje. Pasireiškia noras vadovauti, kad būtum svarbus, o ne iš tvirto idėjinio įsitikinimo. Pastebima didelė konkurencija vadovauti. Arvydas Žygas tapo Lietuvos Ateitininkų Federacijos vadu dėl to, kad vyko neišspręstina konkurencija dėl vadovavimo ir grėsė pavojus beatsikuriantiems ateitininkams Lietuvoje visiškai suskilti. Ateitininkų misija Lietuvoje — moraliai kelti žmogų, kad jis, savo įsitikinimų vedinas, galėtų savarankiškai mąstyti ir veikti, kartu prisiimdamas asmeninę atsakomybę už savo veiksmus. „Naujajam dienovydyje'', Jonas Mielinskas ateitininkų skyriuje, straipsnyje „Ką jie iš mūsų padarė'' rašo: „Žmonių moralinio degradavimo procesą bolševikai pavertė oficialia savo politika... Nomenklatūra darė viską, kad žmogus kuo greičiau atsisveikintų su sąžine. Stalinas ėmėsi misijos savo pavaldinius išvaduoti nuo sąžinės... Apskritai sovietinis žmogus buvo atpratinamas savarankiškai mąstyti ir veikti. Tam tikslui buvo pajungta visa švietimo sistema... tam, kad būtų jaunuolis pasiruošęs kaip visapusiškai politizuota būtybė vykdyti bet kokį įsakymą atėjusį iš aukščiau... Visa valstybinė mašina atpratindavo žmogų ne tik savarankiškai mąstyti bet ir jausti atsakomybę už savo veiksmus... Rezultatas: žmogus be sugebėjimo savarankiškai matyti ir mąstyti — paraližuota valia savarankiškai veikti''. Pakeitimas vieno absoliutaus autoriteto kitu neišspręs savarankiškai galvojančios asmenybės formavimo klausimo.

Kokybės prieš kiekybės sąvoka šiuometinei Lietuvos ateitininkijai yra pavojinga sąvoka, nes per ją jie gali per daug prarasti. Lietuvoje, ateitininkija turi tapti plataus masto judėjimu. Elitizmas tokiam judėjimui tiktai pakenks. Elitas turi kurtis natūraliai, o ne dirbtinai sau prisiimant tą titulą.

Dar kitas momentas iš Lietuvos ateitininkijos: iš to visuotiniai pasireiškiančio noro atstatyti viską taip, kaip buvo ano meto Nepriklausomoje Lietuvoje, kyla pavojus atstatyti ir buvusias tarp skautų ir ateitininkų (tautininkų ir Krikščionių demokratų) rietenas. Jau dabar ateitininkai Lietuvoje viešai vadinami davatkomis. Ieškoma priekabių. Sunkinamos veiklos sąlygos „atsitiktiniais'' biurokratiniais trukdymais. Lietuvos ateitininkai turi atsikovoti ne tiktai prieš iš praeities atnaujinamas rietenas, bet ir prrieš antikatalikišką sovietiško komunizmo galvoseną, kuri juose įžvelgia tikrą priešą. Ypač jei atsiranda galimybė per ateitininkų judėjimą Lietuvoje suburti jaunimą ir jį pradėti formuoti katalikiškos pasaulėžiūros principais taip, kad jis taptų savarankiškai galvojančiu, nepaperkamu idealistu.

Jei palygintumėm principų rikiuotę Lietuvoje, spėju, kad matytumėme žymius skirtumus nuo išeivijos ateitininkų principų rikiuotės. Tautiškumas, Lietuvos ateitininkui užimtų pas-

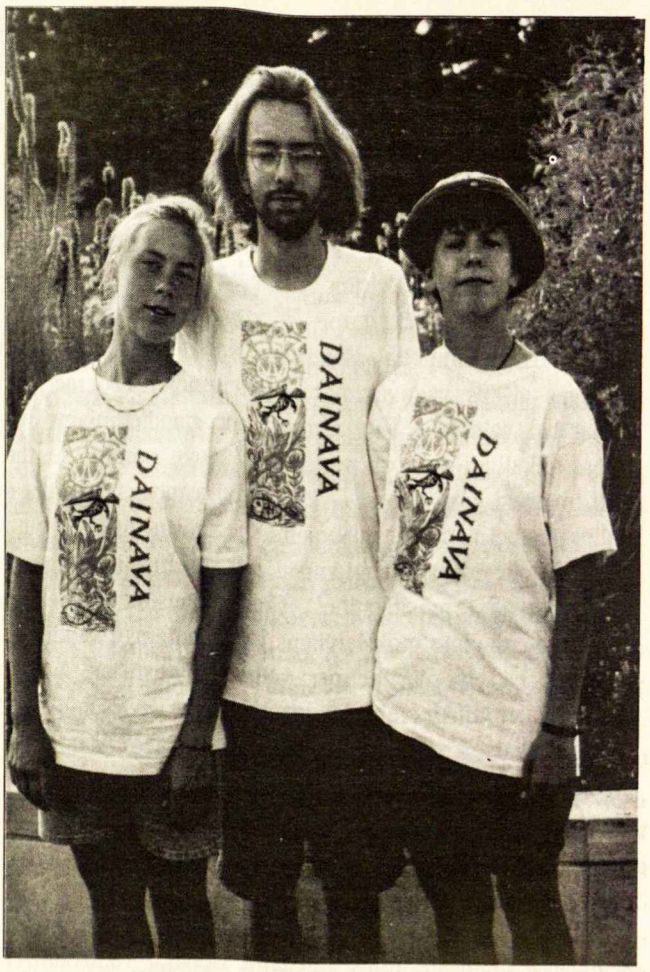

Dainavoje 1993 m. vasarą (iš kairės): Dana Barauskaitė, Liudas Landsbergis ir Aidė Užgirytė.

kutinę — penktą vietą. Katalikiškumas pirmą vietą, šeimiškumas antrą — dėl Lietuvoje teikiamo pirmumo kurti šeimą, vos sukakus 18-20 metų; inteligentiškumas trečią vietą — dažniausiai dėl galimybių stokos; toliau, visuomeniškumas ir pagaliau — tautiškumas, nes jam gresia mažiausias pavojus. Veiklos organizavimo stilius bei grupinės dinamikos stoka, asmeniui išskirtino dėmesio nesuteikimas susibūrimuose yra dar kitos sritys, kuriose išeivijos metodika labai skiriasi nuo Lietuvos.

Manau, kad šis išeivijos ir Lietuvos ateitininkų apibendrintas palyginimas rodo, kad tarp mūsų yra didžiulių skirtumų. Norint tapti vieno ateitininkų judėjimo nariais, reikalinga įveikti šiuos skirtumus. Tai kelia tiek Lietuvos ateitininkijai, tiek išeivijai naujus uždavinius.

Aptarkime ateitininkų išeivijoje misiją šioje šviesoje. Ateitininkų misija nebėra vienalypė. Ją praturtina susidariusios naujos galimybės veiklai su Lietuva. Nebegalime spręsti ateitininkų išeivijos misijos, išskiriant Lietuvos ateitininkus ir dabartinę Nepriklausomos Lietuvos padėtį. Tai mūsų naujoji realybė, su kuria privalome susidoroti.

Ateitininkija išeivijoje turėjo ir turi misiją sudaryti joje

užaugusiam asmeniui galimybę, tvirtų krikščioniškų įsitikinimų pagrindu, savarankiškai galvoti ir elgtis, nors tai reikštų ėjimą prieš srovę. Materializmo, pragmatizmo, bendrinimosi bei prisitaikymo bet kokia kaina grėsmė dar didesnė dabartiniam, negu mano kartos jaunimui. Nihilizmas tuomet buvo linksniuojama sąvoka. Šiuo metu gresia daugialypio dvasiškumo reiškiniai (pvz. kultai), kurie vilioja jaunas, pasimetusias sielas. Tvirtos asmenybės ugdymas, drąsos įgavimas bendraminčių tarpe, duoda neįkainuojamą reikšmę šiandienos ateitininkijai išeivijoje. Kad tai pasiektume, reikalingas aiškus vadovavimas iš Ateitininkų Federacijos tarybos bei valdybos. Kad atsispirtume šiandieniniams pavojams, reikalingi paruošti vadovai. Vadovų paruošimo turėtų būti imamasi labai rimtai — kviečiami asmenys, turintys tam palinkimą bei norą, organizuojami specialistų (psichologų, sociologų, mokytojų) parengi kursai, per kuriuos būtų ugdomas jų jautrumas („sensitization') šiems klausimams bei gvildenama perdavimo moksleiviams ir studentams metodika. Aš teigčiau, kad tai dar ne per vėlu. Optimistiškai žvelgiu į išeivijos ateitininkų ateitį, jeigu susiimsime iš viršūnių jau dabar ir labai konkrečiai, strategiškai, tikslingai veiksime. Deja, šitokio vadovų paruošimo išeivijai darbo, į Lietuvą perduoti Federacijos bei Sąjungų centrai nepajėgtų atlikti. Lietuvos ateitininkai nepakankamai pažįsta lietuvišką išeiviją, kad jau galėtų jai vadovauti. Jie buvo priversti gyventi labai siaurame ir ribotame pasaulyje. Jie turi dėti daug pastangų savo pasaulėžiūrą praplėsti, prieš galėdami išeivijai vadovauti. Esu įsitikinus, kad jų nepakankamas pasiruošimas perėmimui, išeivijai nepriderinta veiklos bei asmeninių santykių metodika bei abejotinos auklėjimo sąvokos, išeivijos ateitininkiją visai palaidotų.

Man regis, kad noras viską perduoti Lietuvai ne tik pas ateitininkus, bet ir kitose lietuviško gyvenimo srityse, labiausiai pasireiškia mūsų tėvų generacijoje. Vyresnieji, bebaigią savo gyvenimą, trokšta užbaigti gyvenimo ratą ten, kur jį pradėjo. Atidavus viską Lietuvai, ramiai galės savo gyvenimą užbaigti. Bus nuraminę sąžinės graužulį už tat, kad jie gyvena ne Lietuvoje. Lietuviai tuo atžvilgiu išskirtinai tvarkingi, tačiau jie temato savo generaciją. Nesu įsitikinusi, kad tai atspindėtų daugumos nuomonę jaunesnėse, išeivijoje gimusiose, kartose. Visko perdavimas į Lietuvą, yra visiškas išeivijos gyvenimo tęstinumo sukompromitavimas.

Išeivijos ateitininkų skaičiui nykstant, manau, reikėtų imtis tokios veiklos programos:

1) pirmenybę skirti vadovų parinkimui;

2) išvystyti strateginį planą vadovų jautrumo opiems klausimams skatinimui ir perdavimo metodikos vystymui kursų organizavimui. Prie šio darbo turėtų prisidėti mūsų krikščioniškų pažiūrų filosofai, psichologai, sociologai, švietimo darbuotojai, visuomeniniai darbuotojai, ne tik iš lietuvių žinovų tarpo;

3) išskirtiną dėmesį kreipti į neįkainuojamą įtaką ir naudą turinčias vasaros stovyklas visoms amžiaus grupuotėms bei jaunimo žiemos kursams. Mano generacijos žmonės, manau, daugiau dalyvautų ir kursuose, ir stovyklose, kur sudaromos sąlygos šeimyniniam dalyvavimui—gink Dieve, ne kartu programoje, bet gretimai ar paraleliai;

4) dažnai atrandi save, darydamas gerą kitam. Siūlyčiau organizuoti talkos Lietuvos ateitininkams vienetus, kurie, pagal organizuotą programą, įsipareigotų, pagal savo galimybes, įsijungti į Lietuvos ateitininkijos atkūrimo darbus. Išeivija Lietuvai gali duoti savo patyrimą žmonių santykių formavime, susirinkimų metodikoje, organizuotume, vadovavimo stiliuje. Juo daugiau paprasto žmogaus su žmogumi bendravimo, tuo didesnė neįkainuojama nauda Lietuvos žmogui ir suvokimas išeivijos „naudos'' kitiems, kas paskatins didesniam užsiangažavimui čionais;

5) kreipti mažiau dėmesio į savaitinius susirinkimus, svečiau burtis bendresnei veiklos formai — stovykloms, kursams. Tai reikalaus daugiau lėšų ir ne visi pajėgs atvykti, taigi dėčiau daugiau pastangų įgalinti išeivijos jaunimą bendruose susibūrimuose dalyvauti;

6) siūlyčiau pasvarstyti galimybę veikti šitokiu būdu: Ateitininkų tarybą ir Federacijos valdybą turėti vieną Lietuvai ir išeivijai. Pusė tarybos ir federacijos valdybos narių iš išeivijos, kita pusė iš Lietuvos. Sąjungų centro valdybos galėtų būti Lietuvoje, tačiau programų ruošimas turėtų būti atliekamas išeivijoje. Išeivijos sąjungų atstovai turėtų dalyvauti nariais sąjungos centro valdyboje. Ateitininkų kongresas ar konferencijos, tuo atveju jei delegatai išrenkami, turėtų būti pusė iš pusės. Tokiu būdu pabrėžčiau išeivijos lygiavertiškumą. Tai siūlyčiau dar bent 5 metų pereinamajam laikotarpiui. Persvarą atiduoti Lietuvai, šiuo metu dar per anksti

Siūlau išeivijos ateitininkijai per naujai atsiradusias galimybes Lietuvoje atnaujinti ir save. Kelti ir kilti!

Susitikimas Dainavoje (Linutė Bublytė ir Gaja Sidrytė).
Nuotr. Mildutės Bublytės

ŠIRDIES DOVANA

Mėta Landytė

Diena nebuvo šilta. Oras prieš keletą dienų buvo pradėjęs šalti, pranašaudamas geltono rudens pradžią. Rytais jau negalėjau vien marškinėliais mokyklon dviračiu važiuoti. Tai ir šį rytą reikėjo užsivilkti šiltesnį megztinį, kad stiprus vėjas iš kūno visą šilumą neišluptų. Pirštines taip teko užsimauti, kad, dviračiu važiuojant, nenušaldyčiau pirštų.

Šitaip prieš rudeninį vėją pasiruošusi, atsisėdau ant kietos dviračio sėdynės. Nusistūmusi nuo šaligatvio, pradėjau kojom greitai spausti pedalus, stebėdama medžiuose išmėtytas spalvas. Lapai tuoj, lyg ryškūs peteliškių sparnai, plasnos žemėn.

Netrukus atsiradusi mokykloje, prirakinau dviratį prie stulpo ir greitais žingsniais įėjau į pastatą. šiltas oras lyg banga mane apėmė ir sušalusios nosies raudonumą tuoj panaikino. Išsėdėjusi klasėje visą valandą, vėl pasiruošiau žengt laukan į šaltą orą. Tačiau, išėjus pro klasės duris, sutikau ne šiurpų vėją, bet saulutę. Ji, man būnant paskaitoje, išlindo ir, nors ir trumpam, buvo rudens šaltį nugalėjusi.

Linksmai nusiteikusi, nusprendžiau pamokas atlikti ne bibliotekoje, bet prie lauko fontano, kuris, nepaisant rudens įpusėjimo, dar vis į dangų šovė vandens sroves. Pasitiesusi megztuką ant dar nesušilusio cementinio suolo, atsisėdau ir iš kuprinės išsitraukiau sąsiuvinį, knygas ir pieštuką. Sąsiuvinis ir knygos — tai nieko ypatingo. Bet pats pieštukas visai trumpas ir jau be trintuko. Man toks ir labiausiai patinka. Jis lengvai telpa tarp pirštų ir delno. Taip įsitaisius, pradėjau rašyti ant dar nesutepto, balto popieriaus.

Berašydama, netyčia pasukau galvą į šoną. Pamačiau tą, kas mane daugiausia jaudina — elgetą, kuris pamažu artėjo prie manęs. Elgeta — tai visai įprastas reiškinys Ann Arbore, bet prie jo nebuvau pripratus. Užaugus pasiturinčių rajone, man buvo neįprasta ir nepatogu matyti žmones, kurie, mano manymu, nieko neturi. Šimtais šitokių žmonių buvo parinkę šį universitetą kaip 'namus'. Elgetos studentų vis prašė pašalpos, stabdydami juos tada, kai daugiausia galimybės iš studentų gauti pinigėlių. O dabar, kai ruduo jau arti, elgetos lyg skruzdelės iš visų kampų buvo išlindę, mėgindami surinkti pašalpos prieš žiemos pirmutinį sniegą. Man juos sutikti nemalonu: negaliu duoti kiekvienam po dolerį, o atsisakyti žmogaus prašymo man nelengva. Ar ne Dievas yra įsakęs mylėti savo artimą, kaip patį save? Tai aš, su nuleistom akim ir gėdos kupina širdim, dažniausiai į beprašančius benamius nekreipdavau dėmesio ir pro juos greit praeidavau.

Bet dabar nebuvo, ką daryti. Aš negalėjau atsistoti ir pabėgti iš vietos, kurioje buvau įsitaisiusi. O elgeta vis artėjo prie manęs, pakeliui pažvelgdamas į šiukšlių dėžes — gal suras kokią skardinę, kurią galima būtų krautuvėje už dešimt centų iškeisti. Aš jau iš anksto pasiruošiau elgetai pasakyti, kad neturiu pinigų, nors tai ir buvo melas.

Priėjęs elgeta man nusišypsojo. Mano širdis sustingo, laukdama to klausimo: gal turi pinigų vargšui žmogui? Bet tokio klausimo iš benamio negirdėjau. Jis žiūrėjo į mane ir į mano rašinį, o svarbiausia į tą trumpą pieštuką, kurį laikiau sugniaužtoj rankoj. Ir pradėjęs juoktis, jis manęs paklausė:

—Kaip gali su tokiu mažu pieštuku rašyti? Paimki mano. Jis ilgesnis ir dar naujai nudrožtas. Man vis vien jo nereikės.

Aš išsižiojau iš nustebimo. Kad benamis man ką duotų, o ne prašytų — neįtikėtina! Man visi žodžiai burnoj sustingo, ir negalėjau jam atsiliepti.

O jis savo kišenėse raukšlėtomis rankomis ieškojo pieštuko, kurį man buvo pažadėjęs. Pagaliau ištraukęs ilgą, gražų ir dar su nauju trintuku pieštuką, man jį padavė ir švilpaudamas nuėjo savo keliu. Aš jam tik vos vos galėjau ištarti ačiū.

Ir taip pasilikau besėdinti šalia to šalto purškiančio fontano su savo mintimis, su tuo nesitikėjimu, kad vargšas buvo įstengęs man padovanoti; vargšas, kuris, neturėdamas pinigų ar namų, draugiškai pasidalino su gerai įsitaisusia studente. Nieko nereikalaudamas, jis mane kaip žmogų iškėlė, suteikdamas man pagarbos ir draugiškos meilės, O aš jam buvau pasiruošusi ištarti melą. Ir tada aš žadėjau suprasti, kad įsakymas mylėti artimą kaip patį save nereiškia duoti pinigų kiekvienam elgetai. Tas Dievo svarbiausias įsakymas reiškia — parodyti pagarbą ir draugiškumą visiems, turtingiems ir menkiems. Reiškia — parodyti meilę kiekvienam, ir nuo nei vieno su gėda nenusisukti. Reiškia — visus laikyti arti širdies, kaip artimą.

Ir taip, su tikra meile ir šviesa širdyje, aš tęsiau savo pamokas, rašydama padovanotu nauju pieštuku, kuris tuo momentu man buvo brangiausia dovana, kurią esu bet kada gavusi.

Aš jam buvau pasiruošusi ištarti melą, o vargšas man parodė tikrąją artimo meilę...

SU KRISTUMI Į TAUTOS ATEITĮ

Dalia Staniškienė

Tai Lietuvos katalikiško jaunimo sąskrydžio šūkis, kai jie, nuo liepos 8 iki 15 d. keliavo per Lietuvą — nuo Žemaičių Kalvarijos iki Marijampolės. Tai buvo dvasinio atsinaujinimo keliaujanti stovykla, kurios dalyviai ruošėsi, sugrįžę į savas vietoves, kaip galima daugiau prisidėti prie pasirengimų sutikti šv. Tėvą. Be daugybės kitų dvasininkų jiems Mišias aukojo ir kalbėjo Lietuvos ateitininkų Federacijos dvasios tėvas vysk. Sigitas Tamkevičius, kuris ypač ragino juos ieškoti autentiško Kristaus.

Tarp pačių svarbiausių krikščionio savybių yra džiaugsmas (tikras, nemeluotas, tik Kristaus ramybėje išgyvenamas) ir ištvermė.

Džiaugsmas užkrečiamas, sako Motina Teresė, kuri rūpinasi visų užmirštais, vargšais, pačiais mažiausiais, daugiausia paniekintais. Ji nuolat šypsosi ir kviečia kitus šypsotis. Ir mes turime džiaugtis tais, kurie tyliai darbuojasi išeivijos ir Lietuvos ateitininkų tarpe; darbuojasi be atpildo, dažnai be paskato ar pritarimo, bet su šypsena... Manau, kad ne teologinės plonybės svarbiausia, ieškant atsakymų ir džiaugsmas ir šypsena, kuri padeda ir mums, ir tiems, kuriuos paliečiam, būti atvirais Kristaus žodžiui ir Jo meilei.

Rugpjūčio 22 d. sekmadienio evangelijoj (Mato 16:15) Kristus klausia savo mokinių: „O kuo jūs mane laikote?'' ir Petras atsako: „Tu esi Mesijas, gyvojo Dievo Sūnus!'' Kristus Petrą palaimina ir pažada dangaus karalystės raktus.

Kaip dažnai mes paklausiame savęs, kas mums iš tiesų yra Kristus? Ir jei mūsų atsakymas panašus į Pauliaus, ar gali kilti abejonių, kokiu keliu turime eiti ir ką turime daryti?

Kai kurios problemos, su kuriomis šiandien susiduriame, vykdydami savo katalikiškumo principą yra:

Kunigų–kapelionų trūkumas;

Jaunesnių ateitininkų (studentų, jaunų šeimų) atšalimas nuo Bažnyčios;

Pasauliečių apaštalavimo klausimo nustūmimas į šalį;

Aktyvaus dalyvavimo savose parapijose stoka.

Tų problemų ir keltinų klausimų būtų galima rasti daug daugiau, bet trumpai pažvelkime bent į šiuos.

Žinau, ir man, ir jums tuoj peršasi mintis: jau tiek kartų apie visa tai kalbėta, diskutuota. Ar nebus vėl tik „pilstymas iš tuščio į kiaurą''? Bet jei tikrai išgyvenam savo krikščionybę (o tai mūsų sąjūdžio pagrindas!), negalim pasiduot!

Neseniai skaičiau pasaką, kuri tą krikščionišką ištvermę gražiai pailiustruoja: dvi varlės įkrito į kibirą grietinės. Visokiais būdais jos mėgino išlipti, bet vis nuslysdavo atgal. Pagaliau viena varlė pasidavė ir prigėrė. Antroji nutarė, kad vis vien geriau mėgint (nors ir labai beviltiškai atrodė), negu prigert — ir toliau šokinėjo. Taip bešokinėdama, ji pagaliau, savo pačios nustebimui, sumušė sviesto gabalą, užlipo ant jo ir iššoko lauk iš kibiro. Šios pasakos išvada aiški: Dievas padeda tiems, kurie nepasiduoda, kurie ištvermingai siekia ir dirba.

Ačiū Dievui, yra ateitininkų, kuriems iškeltos problemos dar rūpi. O tas problemas nuolatos diskutuodami, keldami, gal kaip ta varlė kada nors, po truputį „sumušime sviestą'' — rasim ir įgyvendinsim atsakymus bei sprendimus.

Labai džiaugiuosi, kad į D. Bindokienės straipsnį gegužės/birželio „Ateity'' reagavo V. Kolyčius. Tikrai kyla klausimas, ir ne jam vienam, ar mes nesame praradę savo ateitininkiško identiteto. O gal, puoselėdami mūsų gražiuosius principus, tautiškumą ir inteligentiškumą, pametėm iš akių patį savo pagrindą — šūkį „Visa atnaujinti Krisituje''.

Tautiškumo principas buvo ir bus svarbus. Jis buvo ypač pabrėžiamas, kol Lietuva siekė laisvės. Dabar ji jau laisva, bet dar labai prislėgta ir pavergta dvasiniai. Taigi, ar ne laikas pabrėžti katalikiškumo principą? Juk be krikščioniškos dvasios vargiai ar ta atgauta laisvė klestės ir augs.

Žvilgsnis į save — pats sunkiausias, ypač dvasinio gyvenimo srity. Lengva matyt brolių ir sesių Tėvynėje klaidas, bet sunku pripažinti ir atpažinti savąsias.

Sakom, kad dvasiniam gyvenime niekuomet negalima sustot vietoj: arba progresuojam, arba regresuojam. Turime pripažinti, kad daug ateitininkų jaučiasi jau pasiekę savo dvasines/religines aukštumas ir neberanda laiko nė noro daugiau savo ir savo organizacijos dvasiniu gyvenimu rūpintis. Dar liūdniau, kad kai kurie, šių laikų galvojimo paveikti, iš vis neduoda didelės reikšmės katalikiškumo principui. Bet ar galima tada save vadinti ateitininkais? Juk mūsų sąjūdis pagrįstas šūkiu „Visa atnaujinti Kristuje!'' Ne „Visa atnaujinti'', bet „Visa atnaujinti Kristuje!''

Antanas Maceina savo straipsny „Kas yra ateitininkas?'' (1949 m. „Ateity'') rašė:

Vadinasi, būti ateitininku visų pirma reiškia būti Dievo kariu. Būti ateitininku reiškia būti aktyviu dalyviu kovos už Dievo Karalystę. Šiuo atžvilgiu ateitininkas nėra tik paprastas tikintysis, paprastas eilinis katalikas. Jis nėra tik Dievo Karalystės gyventojas, bet jos kūrėjas ir gynėjas. Savo mokslu ir menu, savo darbu ir gyvenimu, savo žodžiu ir raštu jis skel-

„Garbė Dievui aukštybėse..." *Nuotr. Vytauto Maželio*

bia bei rodo Dievą visiems ir visur. Tai yra pirmoji ateitininkiškoji žymė, kurią nešioja visi ateitininkai: ir moksleiviai, ir studentai, ir sendraugiai. Kiekvienas ateitininkas turi kurti ir ginti Dievo Karalystę, kaip sugeba ir išmano pagal savo išsilavinimą, pagal savo vietą visuomenėje. Tačiau tai yra tik laipsnio ir būdo, bet ne esmės skirtumas. Esmė yra ta, kad ateitininkas yra aktyvus katalikiškosios visuomenės narys: moksleivis ateitininkai arba apaštalai tikrąja šio žodžio prasme, nes per Krikštą ir per Sutvirtinimą Viešpats yra pasakęs „Eik su manimi!" Būti ateitininku reiškia eiti su Kristumi, nesvyruojant ir nedelsiant. Kristus kviečia visus. Tačiau daugelis atsiprašo: Viešpatie, leisk man dar palaidoti mirusius! Viešpatie, leisk man dar išmėginti pora jungų jaučių. Viešpatie, leisk man aparti ką tik nusipirktą dirvą! ir t.t. Tuo tarpu ateitininkas tokių išsikalbinėjimų nežino. Jis eina nesvyruodamas ir nedelsdamas, nes jis iš pat pradžios yra pasiryžęs būti Dievo kariu, Jo Karalystės kūrėju ir gynėju.

Labai lengva nustumti nuo savęs religinį-dvasinį mūsų principų klausimą, paliekant tai dvasininkams, nes tai „jų sritis, jų darbas..."

Nors ateitininkų gimimo laikais pirmoji valdyba Louvaine, Belgijoj (1910 m.) ri buvo sudaryta vien iš kunigų-studentų, greit valdžia buvo perduota pasauliečiams su Dovydaičiu priešaky.

Tebesame pasauliečių sąjūdis, nors savo tarpe visada turėjome kunigų ir puikių, šventų dvasios vadų, ir todėl savo organizacijos dvasiniu gyvenimu turime rūpintis visi be išimties — ir pasauliečiai, ir kunigai.

Šiuo metu, kaip visi žinome, yra didelis kunigų-kapelionų trūkumas ne tik mūsų organizacijoj, bet ir Bažnyčioj apskritai. Šios vasaros ateitininkų stovykloms Dainavoj teko kviesti kunigą iš Lietuvos, nes Amerikoj neatrasta kapeliono, galinčio bent dalį vasaros praleisti su jaunimu. Iš esmės tai nieko blogo: jaunas, veržlus kunigas daug davė ir mūsų jaunimui, ir pats (jo paties teigimu) daug pasisėmė, ir savo patirtį panaudos Lietuvoj. Tačiau tai neišsprendžia pačios problemos.

Vienas būdas, kaip pasauliečiai ateitininkai galėtų šioj srityje talkinti — tai puselėjant diakonų klausimą. Čia puikus būdas tarnauti Bažnyčiai, kurios dalimi visi mes esame.

Pašaukimų klausimas ateitininkų tarpe iš vis nėra puoselėjamas. Net malda pašaukimams išmelsti yra apleista. Labai lengvai įgyvendinamas pasiūlymas: įtraukti šią sritį į jaunimo vasaros stovyklų temą ir programą. Galėtų ji būti pristatyta labai patraukliu, be pamokslavimo, būdu. O maldą pašaukimams

išmelsti reikėtų padaryti visų mūsų suėjimų, suvažiavimų ir susirinkimų dalimi.

Pasauliečių talka įvairuose tikėjimo srityse ne tik svarbi, bet dažnai ir nepakeičiama.

Štai trumpame straipsnely, užvardintam „Dėmesio vertos mintys'' Ateitininkų skyriuje „Drauge'' (rugp. 28 d.) kalbama apie Lietuvos jaunimą, kuris su labai menkomis tikėjimo žiniomis ateina net ir į seminariją. Cituojamas arkivyskupas Audrys Bačkis, kuris sako: „Mums trūksta tikro žinojimo, koks sužalotas yra šiuolaikinis žmogus, kaip pažadinti jo sąžinę, norą padaryti savo gyvenimą vertą aukštesnių vertybių nei materialinės. Pasauliečiai turėtų mums padėti: Jie gali prieiti ten, kur kunigas neprieina. Taigi į ateitį žiūriu su pasitikėjimu. Mes turim surasti charizmatinių žmonių, kurie mokėtų patraukti kitus...''

Skaudu, kad studentų bei kai kurių jaunų šeimų tarpe jaučiamas atitolimas nuo Bažnyčios, nuo parapijos, nuo religinės praktikos. Yra ateitininkų, kurie net sekmadienio šv. Mišių išklausymą jau nebelaiko pareiga!

Su tikėjimą slopinančia laiko dvasia ateitininkai nuo pirmų dienų kovojo, o ne jai nepasidavė. O šiandien tai ypač svarbu, nes esame atsakingi ne tik už savo ir savo bendraminčių išeivijoj dvasinį gyvenimą, bet ir brolių ir sesių ateitininkų Lietuvoj. Gražūs žodžiai nepadės, jei savo krikščionišku gyvenimu jų nepagrįsim.

Jaunų tėvų šaltumas, nesidomėjimas Bažnyčios gyvenimu, vos minimaliai (ir tai ne visada) atliekant pačias elementariausias savo, kaip kataliko, pareigas savaime persiduos ir vaikams — mūsų jaunučiams ir moksleiviams. Ko laukti iš jų, jei tėvai neduos jiems tvirto tikėjimo pavyzdžio?

A.a. Birutės Dailidienės atminimui sendraugiai Dainavoje 1993 m. vasarą pasodino liepą. Nuotr. Liudo Landsbergio

Bet ar visa jau čia pas mus taip blogai? Nejaugi būsime kaip tie, kurie temato ir tegirdi televizijos ir radijo iškeliamas blogybes, sensacijas? Tai iš kur, anot D. Bindokienės vedamojo „Drauge'' (š.m. rugp. 14) tie tūkstančiai linksmų, judrių, gyvų ir giliai tikinčių jaunuolių, kurie dalyvavo Denver Co. Pasaulio jaunimo susitikime su šv. Tėvu? Tikiu, kad ir lietuvių jaunuolių ten buvo, tik gaila, mažai apie tai girdėjom.

Tikrai ne viskas juoda! Turime ir mes, ateitininkai, savo tarpe puikių, pasišventusių ir tikrai krikščioniškų jaunuolių. Tikimės ir meldiamės, kad jie užkrės ir kitus, ir taps tikrais apaštalautojais savo vienmečių tarpe. Ir ne tik vienmečių, bet ir mūsų — vyresniųjų.

Vartant anų, 1981 m. „Ateities'' kongresinį numerį, krinta į akį nuotraukoje įamžintas kongresinių Mišių altoriaus užrašas: „Ateitis Kristui ir Letuvai''. Popiežiaus apsilankymo Lietuvoj pagrindinė tema — „Liudykime Kristų, kuris mus išvadavo.'' Kaip gražiai tos abi temos jungiasi į vieną! Lietuvoj ir mažai tikintys pripažino, kad savom, žmogiškom jėgom laisvę nebūtų pasiekta. Todėl kiekvieno iš mūsų — jauno ar vyresnio — pati didžiausia ir pagrindinė pareiga Jį liudyti: savo gyvenimu, darbais, veikla, entuziazmu, krikščionišku džiaugsmu. O liudyti galėsime tik tada, kai patys Jo mokslu gyvensime.

Žinoma, tai nelengvas uždavinys. Bet ar lengvas jis buvo tiems, kurie mūsų sąjūdį pradėjo? Šiam uždaviniui įvykdyti reikia meilės ir aukos dvasios. Nedrįskime vadinti save ateitininkais, jei nenorime ar nesistengiame save ir savo aplinką artinti prie Kristaus.

Sprendžiant iš dr. Arvydo Žygo, Lietuvos ateitininkų Federacijos pirm., pasisakymo, sutrauktai išspausdinto š.m. gegužės/birželio „Ateityje'', Lietuovs ateitininkai tikrai to Kristaus ieško. Pagal Žygą, Lietuvos ateitininkų jaunimas nori būti vieningas, pažinti katalikybę, savo tikėjimo šaknis, siekti teocentrinio ekumenizmo, dvasinio atsinaujinimo, evangelizacijos savo tautoje. Kad jiems padėti, jų dvasią gaivinti, pirmiausia turime patys degti Kristaus dvasia.

Visi esame kviečiami būti Kristaus apaštalais, o ypač mes, kurių pats šūkis to reikalauja. Dažnai save pateisinam, kad neturim ypatingų gabumų tam ar kitam uždaviniui. Bet nereikia didelių gabumų: tereikia Kristaus meilės ir užsidegimo ja dalintis. Anot Aldonos Zailskaitės (kurios gilių minčių trumpi straipsneliai „Drauge'' galėtų būti naudojami jaunimo suėjimų diskusijoms...): „O Dievo Dvasia žmoguje reiškiasi, kai žmogus turi gilų meilės ryšį su Dievu ir iš tos meilės rūpinasi Dievo tvariniais''. („Draugas'', liepos 3).

Iš tiesų, šiuos visus dalykus iškeldami ir diskutuodami, mes jokių „amerikų'' neatrandame. Mūsų sąjūdyje jau seniai tai puoselėjama. Ragindamas „įgyvendinti Kristų savyje'', Pranas Dovydaitis pradėjo Eucharistinį sąjūdį, kvietė domėtis

liturgija, šv. Raštu. Jis rašė: „Bet visose šiose sunkenybėse gaivinuosi aš gyvenimu Dievuje, eucharistiniu gyvenimu, be ko aš seniai nieko nebūčiau galėjęs veikt. O dabar dar tebesu optimistas ir idealistas, nors kartais tą idealizmą ir perpučia labai šaltas vėjas, bet aš nuo savo siekimų neketinu atsisakyt. Aš ieškau ir randu malonumo padaryt bent kiek žmonėms gera, padirbėt Aukščiausiai Tiesai, Gėriui ir Grožiui (Pranas Dovydaitis, 705).

Apie Gyvąją Dvasią jau kalbėjo ir rašė Stasys Šalkauskis, puoselėdamas visuose lietuviuose (ne tik ateitininkuose) dvasinę plotmę, be kurios visa kita lieka be pagrindo. Jo žodžiais: „Žmogus, kuris tik žodžiais pripažįsta aukštuosius idealus, bet nėra linkęs nieko padaryti jų laimėjimui gyvenime, faktiškai jokių aukštųjų idealų neturi'' (Ideologija, p. 282).

Kai pradedam galvoti, kaip ir su kuo dalintis ta gyvojo Kristaus dvasia, tuoj mintys krypsta į Lietuvą. Kai vykstame į Lietuvą lankyti gimines, draugus — turėtume ten vežti ir Kirstų, ne tik medžiagines gėrybes. Yra įvairių įvairiausių būdų savo tikėjimu dalintis. Gal ne kiekvienas turime sąlygas, galimybes ir drąsos vykti su katalikų apaštalautojų grupe ir drąsiai eiti į žmones, atveriant save, rizikuojant būti atmestam ar pajuoktam. Kai kuriems iš mūsų tenka pasitenkinti laiškais, knygų siuntomis, katalikiško žurnalo užsakymu giminei ar draugui. Jei Kristus bus gyvas mumyse, surasim būdų tai perduoti ir tiems, su kuriais susiduriame. Bet duoti galima tik tada, kai turi ką duoti. Ir todėl savo dvasia turtinti turime nuolat, kasdien. Maldai, dvasiniam artėjimui prie Dievo, tikrai nėra atostogų.

Užtenkamai progų apaštalauti turime ir savo tarpe. Tačiau per dažnai pabrėžiam savo individualumų, uždarumą bei pasiteisinam, kad „tikėjimas tai tik mano vidinis reikalas''. O dar dažniau išgyvenam tą nelemtą „davatkiškumo baimę''. Vengiam dalintis savo tikėjimu, lyg Kristus tik anų laikų apaštalams kalbėjo, o ne mums visiems ir kiekvienam iš mūsų. Bijome ištart žodžius: „Štai aš, Viešpatie, siųsk mane'', nes Jis gali mus siųsti ten, kur nenorime eiti.

Pasigendam ateitininkų aktyvaus įsijungimo į parapijų veiklą, dalyvaujant parapijų komitetuose, talkinant klebonams, ruošiant rekolekcijas, lankant sergančius parapijiečius ir bet kokiu kitu būdu skatinant gyvesnį įsijungimą į parapijos gyvenimą. Suprantu, kad daug kas priklauso ir nuo klebonų atvirumo pasauliečių talkai, kad ne visur ir ne viskas įmonoma padaryti. Bet turime pripažinti, kad daug progų ir galimybių lieka neišnaudotų, nes kai kurie iš mūsų dar vis galvoja, kad tai tik kunigų darbas, „kišimasis į Bažnyčios reikalus'', baiminasi būti „per šventi'', ar nenori „lįsti Dievui į akis''. Žinoma, pats populiariausias pasiteisinimas savo neveiklumui — tai laiko stoka. Bet prisipažinkim: visada atrandam laiko tam, kuo domimės ir kuo tikrai tikim!

Sprendžiant šias visas problemas, ieškant atsakymų į labai painius šių dienų klausimus, reikia pradėti malda. Kartais girdim: „Viešpatie, jau visa padariau, nieko neišeina — dabar Tu perimk...'' Arba: „Jau beliko tik melstis''. O melstis, Jam atsiverti, Jo talkos prašyti reikia pirmiausia. Nebijokim būti pavadinti „davatkomis'', nesidrovėkim panaudoti didžiausią šių laikų ginklą — rožinį — tiek kartų paskutiniais keliais metais Dievo Motinos įvairiose pasaulio vietovėse akcentuojamą. Nebijokim ir nesidrovėkim savo tikėjimo ir įsitikinimų viešai pareikšti, savo pavyzdžiu ir entuziazmu uždegti kitus.

Mums, ateitininkams, siekiantiems „Visa atnaujinti Kristuje'' reikia koncentruotis tik į vieną ir patį svarbiausią tašką — į Kristų. Ir aš tikiu, kad su Juo mes tesėsime.

Noriu užbaigt vienos populiarios giesmės žodžiais:

Aš tikiu, kad kiekvienam lietaus laše gėlė žydės.
Aš tikiu, kad Tu mane vedi tamsoj nakties.

Aš tikiu, kad ir paklydę kelią ras,
Nes meilė Jo Namo parves.

Aš tikiu. Aš tikiu!

Aš tikiu, kad ir audrų šėlsme mane girdi,
Aš tikiu, o Viešpatie, kad Tu esi labai arti.

Aš tikiu. Aš tikiu.

Algirdas Vaiceka

AMŽINYBĖ

Prieš Amžinybę
Virpa žvakės liepsna
Ant sienų krūpčioja tamsūs šešėliai.

Blaškosi dvasia.
Tylos valandoje
Suklumpa keliai
Baltus skruostus
Vilgo rasa.

Prieš Amžinybę
Susilieja viskas —
Džiaugsmas ir kančia.

Aš visas pasineriu
Į baltą Viešpaties sapną.

Leonardas Andriekus

BERNELIŲ MIŠIOS

Skamba žingsniai ant ledo,
Ant sniego —
Į Bernelių mišias kviečia Jis. —
Ne Betliejaus žvaigždė — meilė veda,
Ne žvaigždė mus prikėlė iš miego —
Atsivėrė naktis...

Žinom patys tą kelią
Per lauką —
Stebuklinga žvaigždė nelydės.
Žiemos rankose Jėzus vaikelis
Mūsų, einančių sveikinti Jo, laukia —
Nebereikia žvaigždės.

Ten karaliai gal klaidžios
Po tyrus,
Čia varguoliui guos širdį naktis. —
Lydi mus Dievo akys atlaidžios,
Šildo apsišarmojusios girios —
Atsivėrė būtis!

Alfonsas Tyruolis

KŪČIŲ VAKARE

Nūn mūsų tėviškėj snaigės
Krinta, žemelę nubaldo.
Rudenio audros jau baigės.
Klaupiasi vakaras maldai.

Mielą ir ramų, ir šventą
Vakarą jazmino žiedu
Motinos ašara krinta,
Į paplotėlį nurieda.

Josios vienatvė — pagairė
Eglės, kai lanksto ją vėjas:
Žvilgsnį į dešinę, kairę,
Rasi, kaip skausmas jai liejas:

Ąžuolu, beržu ir uosiu
Savo ji sūnus prarado
Taigoj, miške, Vakaruose.
Skausmas jai užima žadą.

KALĖDOS

Medžiai liūdni ir be lapų
Graudųjį liūdesį gieda —
Prarastą vasarą,
Prarastą saulę ir žiedą.

Bet iš toliosios šiaurės atlėkęs
Atsimuša vėjas
Į dieviško Kūdikio šypsnį —
Nutyla gražiai sušvelnėjęs.

Ir nuo to šypsnio saulėto
Audros nurimo, ir gėlės
Jau, rodos, seniai išmirę
Žydėti vėl kėlės.

Adolfas Markelis gimė 1921 m. gegužės 16 d. Eivenių kaime, Dusetų valsčiuje, Zarasų apskrityje. Buvo pasirinkęs mokytojo profesiją, bet karas ir okupaci-jos mėgstamą darbą nutraukė. 1945 m. vasarą jis pasitraukė į Austriją, ketverius metus gyveno Zalcburge. Čia Universitete studijavo, mokytojavo Gasenbacho pabaltiečių stovykloje, buvo vienas iš savaitraščio „Mūsų žinios" redaktorių. Tuo metu, Vinco Krėvės paskatintas, pradėjo rašyti.

1949 m., atvykęs į JAV, apsigyveno Grand Island, Nebraskoje, po poros metų persikėlė į Čikagą ir Cicero priemiestyje gyveno iki pat mirties — 1988 m. rugpjūčio 26 d.

Adolfas Markelis atliekamu nuo darbo ir inžinerijos studijų laiku rašė ir spausdino „Draugo" dienraštyje noveles, straipsnius meno, literatūros bei visuomeniniais klausimais, dalyvavo Lietuvių dailiojo meno instituto veikloje, buvo aktyvus Lietuvių rašytojų draugijos narys.

1981 m. Čikagoje išleista A. Merkelio novelių rinktinė „Nebaigtoji simfonija", antroji knyga „Susitikimai", papildyta šešiais vėliau parašytais kūriniais, tarsi pratęsia primąją. Ankstyvųjų jo novelių temas lėmė pokarinis lietuvių išeivių gyvenimas, į kurį žvelgiama su lengva ironija pro linksmumo skraistę. Vėlesniuose apsakymuose mėginama parodyti tas šių dienų problemas, kuriose išryškėja žmogiškasis laimės ilgesys. „Susitikimai", novelės, išleista 1993 m. Kaune.

KALĖDŲ DOVANA

Adolfas Markelis

Jonas Stulgys tada prisiminė, jog artinasi Kalėdos, kai iš krautuvių langų pasipylė eglučių spindesys ir State gatvėje garsiakalbiai skelbė „Tyli naktis". Jis prisiminė, kad jau suėjo trisdešimt metų, kai jie vedę, ir kad jo žmona Regina retai kada sulaukdavo vertingesnės vestuvinės ar šventinės dovanos. Pagimdžiusi bei išauginusi tris vaikus, ji liko kažkaip užmiršta, kaip užmirštamos senos moterys, nuo gyvenimo triukšmo pasislėpusios namų tyloje, lyg daiktai, priklausą namų apyvokai. Jie egzistuoja, prie jų pripranti ir pajunti tuštumą, jiems sudužus. Stulgys pajuto, jog ir visos kitos moterys, su kuriomis praeityje apgaudinėdavo žmoną, taip pat yra daiktai, kadaise švytėję, teikdami jam trumpalaikę laimę, bet dabar užgesę, ir jų visų pilki šešėliai susiliejo praeities tamsume. Taip audringi vandenys, prasišlieję prie debesies, nuplaukia už horizonto. Vaikams išėjus iš namų, jie pasidarė vieniši, kaip ir jaunystėje, kol dar nebuvo šeimos. Ir jam jos pagailo.

„Trisdešimt metų, ir Kalėdos. Tegu nors šios šventės būna jai geros," — galvojo Stulgys, žingsniuodamas State gatve, kuri plaukė lyg dviejų krypčių upė. Eglių žalumas, vitrinų šviesų tekėjimas, kalėdinių giesmių skambesys ir besišypsantys veidai kėlė žemės pilkumą arčiau debesų.

„Bet ką jai nupirkti? „Chanel Nr. 5"? Ne, kas metai perku. Vėl juoksis. Ką nors asmeniška. Apyrankę. Laikrodėlį. Gal karolius? Nepataikysi. Auksinę grandinėlę. Per mažai".

—Parodykit man auksinę apyrankę, — prašė Marshall Field krautuvėje liesos, išdžiūvusio veido pardavėjos, ilgais nakties spalvos plaukais.

Mergina tingiai nusižiovavo, pasižiūrėjo į Stulgį bereikšmiu žvilgsniu, kaip ir į daugelį per pietų pertrauką kažko ieškančių, tačiau nieko neperkančių miesto tarnautojų. Ji parinko pačią pigiausią apyrankę, žibindama jam prieš akis.

—Šeši šimtai dolerių, O ta, kurią čia matai, — parodė pirštu į stiklinėj spintoj paslėptą apyrankę, — iš Italijos, aštuoniolika karatų, ir kainuoja tris tūkstančius aštuonis šimtus dolerių.

—Parodykit man ją.

Aukso spindėjimas jį kaitino ir svaigino. Kadaise taip kaisdavo nuo škotiškos degtinės. Iki apsvaigimo. Jei turėtų tiek pinigų, nieko negalvodamas pirktų, bet jo ištekliai buvo daug mažesni.

—Šį sezoną madingi itališki aukso dirbiniai, — abejingai aiškino brangenybių pardavėja.

Prie jo šventinio svaigulio dabar prisidėjo aukso karštligė.

„Auksą mačiau, lytėjau, tačiau niekada jo neturėjau. Neturi ir ji. O jai verkiant reikia, — galvojo Stulgys. — Kiti brangius kailius perka žmonoms, net meilužėms, o aš vis „Chanel Nr. 5''. Jaunystėje dar retkarčiais nupirkdavau „My Sin''. Žinoma, kitoms nesigailėdavau, bet tai buvo seniai. Jos visos jau suseno, kaip ir mes visi. Ir Regina.''

Mintis apie auksą jo nepaleido, tartum Kalėdos nebūtų Kūdikio gimimo šventė, o paauksuotų eglučių šlamesys ar auksu spinduliuojanti vaivorykštė.

Jis iš tikrųjų sirgo aukso karštlige, kaip ir daugelis, ieškodami krautuvėse šventinių iliuzijų, kurias kartais vadiname dovanomis, savo trumpalaikio džiaugsmo prošvaistėmis, nusiraminimu, atgaila ar pabėgimu nuo paties savęs. Stulgys juto aukso skonį burnoje ir jo spindesį gatvėse, net nuo miesto lempų savo aureolėmis iškerpančių žemo bei tamsaus dangaus gabalus. Gelsvos juostos atsimušdavo žiemos debesyse, ir, rodės, rankos mostu buvo pasiekiamos.

Stulgys lankė krautuves, žadančias puikias dovanas prieinama kaina, kol vieną vakarą, grįždamas iš darbo, užėjo į prie pat namų geležies ir įrankių krautuvėlę. Norėjo nusipirkti elektros žvakučių Kalėdų eglutei papuošti. Parduotuvės savininkas jugoslavas Boria užklausė Stulgį:

—Ar nenori nusipirkti šventėms dovanų? Štai yra italų jūrininkas su brangenybėmis. Gera kaina. Jei turėčiau atliekamų pinigų, tai pats pirkčiau investavimui. Žinai, aukso kaina dabar aukšta. Pats laikas pirkti, kai pigu. Aštuoniolikos karatų laikrodžiai ir apyrankės. Jis nori greit parduoti, nes jo laivas išplaukia atgal į Italiją.

—Gal koks apgavikas?

—Nežinau. Sakė, jog galiu chemiškai tikrinti. Auksas. Jei nori, galiu išbandyti. Turiu chemikalų, Pasikalbėk su juo.

Krautuvėje sukiojosi juodaplaukis vaikinas ir šioj tautinių mažumų apgyventoje miesto dalyje, atrodo, jautėsi gana saugiai. Angliškas žargonas bei kitų kalbų mišinys rodė jį esant jūrininką, besibastantį po pasaulį. Atidaręs popierinį maišelį, jis atskleidė auksą, ir menkutė geležies ir įrankių krautuvėlė pašviesėjo, žiemos pilkumas išsisklaidė po gatves, o geltona aukso šviesa žiburiavo, lyg pamiškėj užkeiktas lobis tamsią žiemos naktį.

—Turiu greit išplaukti, mano laivas „Italija''.

„Kontrabandininkas,'' — pagalvojo Stulgys. — Kiek nori už apyrankę?

—Čia negaliu. Daugelis mato, Einam į lauką. Skubėkim. Man laikas į laivą.

—Ar turi kokius dokumentus?

Jūrininkas parodė pasą. Jis vadinosi Angelo Aiello, dvidešimt trejų metų, „Italijos'' prekybinio laivo jūreivis. Viskas buvo surašyta itališkai. Iš nuotraukos žiūrėjo jaunas juodbruvas veidas.

—Gerai, einam pas mane. Čia neturiu tiek pinigų. Parodysi savo prekes, ir susiderėsime.

Angelo nenoriai sutiko eiti į nepažįstamus namus. Reikėjo skubėti, kad jo nepaliktų laivas. Be to, jam daug geriau parduoti gatvėje ar kur nors kitur negu privačiuose namuose. Saugumas pirmiausia. Apiplėš jį ar užmuš kas nors, ir jis niekad daugiau nebematys mėlyno Italijos dangaus, sūnaus ir žmonos Silvijos.

—Sūnus vadinasi kaip ir aš, Angelo. Jiems reikia pinigų. O tie visi daiktai, kuriuos turiu, yra mano dėdės Anastazio iš Veronos.

Namuose nieko nebuvo, nes Stulgio žmona buvo išėjusi pas plaukų šukuotoją.

Jūrininkas išvyniojo auksą. Į akis Stulgiui krito sunki apyrankė. Visiškai tokia, kokią matė Marshall Field krautuvėje. Pakilnojo. Ir kažkas, rodės, jam kirto per rankas. Toks svoris. Kitoj apyrankės segtuko pusėje stambiomis raidėmis buvo išspausta aštuoniolikos karatų įrašas. Koks spindėjimas! Kokia nuostabia aukso žvakės šviesa prisipildė jo namai!

—Kiek nori?

—Tūkstantį.

—Tiek neturiu.

—Kiek turi?

—Gal apie aštuonis šimtus...

—Gerai. Geriau negu nieko. Turiu skubėti. Mano laivas tuoj išplauks iš Calumet uosto.

Stulgys sukrapštė aštuonis šimtus dolerių, kuriuos laikė paslėpęs nuo žmonos saviems reikalams, slapta juos vadindamas „mergpinigiais''. Iš pradžių pinigų trūkdavo visai šeimai, tai ir suma buvo menkutė, bet, vaikams išėjus iš namų, ji paaugo, tik vis nebūdavo progų juos išleisti. Senstant tų linksmų moterų ir merginų retėjo, o ir jo paties metai nebeleido taip siautėti. Senu papratimu tuos pinigus vis atidėdavo nuo kiekvienos algos linksmesnei dienai ir slėpė savo įrankių kambaryje. Sumokėjęs jūrininkui, padėkojo už apyrankę, kurią užkišo knygų spintoje, kad žmona jos nerastų.

Jūrininkas išskubėjo.

Žmonai grįžus iš kirpėjos, abu valgė vakarienę. Stulgio nuotaika krito. Jam nedavė ramybės auksinė apyrankė. Gal vogta, už knygų užkišta ji kiaurai peršvietė jo sąžinę.

„Gal ką nužudė, nulaužė moteriai ranką. Gal išplėšė brangenybių krautuvę. Gal tai kruvina apyrankė. Ir kaip jis įtikins Reginą ir ką jai pasakys?''

—Kas tau, Jonai, — susirūpino žmona. — Išbalęs. Gal karščio turi? Pasitikrink. Išvirsiu arbatos, ir tuoj eik gulti. Ryt bus geriau.

„Tikras plevėsa esu, — pyko ant savęs Stulgys, — susigundžiau auksu. Ko gero dar netikras. Kaip taip pigiai galėjo parduoti? Turi būti „karšta prekė''. Ar iš viso jis jūrininkas? Civiliškai apsirengęs. Tiesa, angliškai neįkerta. Kas antras žodis vokiškas, prancūziškas, itališkas ar kroatiškas. Gal ir jūrininkas, kas jį žino. Tačiau kas aš? Impulso pagautas ar apgautas. Aukso ieškotojas? Ką pagalvos Regina? Apyrankė be dėžutės, be kainos, nežinia, kur pirkta. Lyg iš dangaus nu-

sileido ar iš peklos...''

Visą Kalėdų džiaugsmą pavogė apyrankė, paslėpta spintoje už knygų. Rodės, ne ji ten guli, bet jo paties aukso karštyje kenčianti ramybė. Apyrankėje ištirpo vitrinų šviesos, kalėdinės giesmės garsiakalbiuose ir visa ta komercinė vaivorykštė, naktimis pakibusi virš miesto.

„Paskambinsiu į uostą,'' — nedavė jam ramybės apyrankė.

Kitą dieną jis paskambino.

—Ar buvo jūsų uoste laivas „Italija''?

—Ne, — trumpai atsakė, — dabar jokie laivai neplaukia. Uostas užšalęs.

„Aštuoni šimtai dolerių! Apgautas kaip aulas! Taip man ir reikėjo. Durną ir bažnyčioj muša. Apgaudinėdavau savo žmoną, dabar mane apgavo. Sakėsi turįs žmoną ir sūnų. Net ir nuotraukas parodė. Už aštuonis šimtus turės puikias Kalėdas. Dar ir už tuos laikrodžius, kuriuos parduos. Apgaviko šmotas. O aš nesu nekaltas avinėlis, bet avinas. Ką dabar nupirksiu žmonai? O ar jis švęs Kalėdas, ir kaip švęs? Ar džiaugsis mane apgavęs? Gal sėdės kur karčemoj kaip kirvis be žmonos ir be sūnaus, gerdamas pigų Gallo vyną. Prisimenu, jo rankos drebėjo laikant brangenybes. Iš baimės. Jo vardas turėtų būti ne Angelo, o diabolo...''

Vis dėlto rytojaus dieną Stulgys užsuko pas juvelyrą. Kartais žinai, kad tave apgavo tačiau širdies gilumoje smilksta nudėgulis, gal kiek panašus į žiežirbą: o gal..kartais... ne...

—Ui, esi apgoitas, — paaiškino brangenybių pardavėjas Barney Brickstein, pas kurį Stulgys retkarčiais užsukdavo. Jis šnekėjo laužyta lietuvių kalba, sakėsi, kad jo tėvai yra kilę iš Lietuvos, ir save laikė litvaku. — Ui, čia ne apyrankė, bet drek. Tik pasižiūrėk, koks grubus darbas. Viduj švinas. Dėl svorio. Ir kokios raidės! Kaip kumelės. Geram dirbiny šriftas turi būti mažas. Pasižiūrėk, ir nesusisega. Palauk, čia pat galiu patikrinti.

— Ne košer. — pasakė patikrinęs.

—Bet ką man dovanoti savo žmonai? Kalėdos čia pat.

—Iš kur galiu žinoti, ką ji mėgsta. Gerus perlų karolius, kad ir dirbtinius, laikrodėlį. Gali ir auksinę grandinėlę nupirkti. Viskas pas mane tinka ir pirmos rūšies. Kaip tau, atiduosiu pigiai. Imk, va, tą grandinėlę, tik už aštuoniasdešimt dolerių.

—Dešimt kartų pigiau, — pagalvojo Stulgys.

—Bet pinigų dabar neturiu.

—Atiduosi po viskam, po švenčių.

Stulgys grįžo namo su aukso grandinėle.

* * *

Kūčių vakarą, kai susirinkę vaikai sukinėjosi virtuvėje ir padėjo Reginai ruošti kūčias, Stulgys išsitraukė iš knygų spintos į nosinę suvyniotą apyrankę ir nusinešęs į rūsį užsirakino įrankių kambaryje.

„Ką man dabar daryti su ta velnio apyranke? Nei nešt, nei vežt. Ar iš tikrųjų ji netikra, — dar vis lyg kažko abejojo. — Toks spindėjimas, toks svoris. Bet jei netikra, tai gal ir geriau. O ką būčiau pasakęs žmonai dėl vogtos dovanos? Ar būčiau pasisakęs, ar ir toliau turėčiau meluoti. Gal ir gerai, kad taip išėjo ir be mano žinios''.

Apyrankė jau paskutinį kartą jam blykstelėjo į akis, ir išnešęs į kiemą, išmetė ją šiukšlių statinėn.

Kad ir kaip jį gainiojo įtūžis, tačiau grįžęs į kambarį pasijuto lyg palengvėjęs, kaip po pirties tėviškėje ar kaip po išpažinties vaikystėje, kai jo nuodėmės lyg tvankus oras išgaruodavo iš per žiemą pritvinkusios trobos ir šilta pavasario srovė užliedavo jį visą. Tada nejusdavo žemės, bet kaip ir viskas vaikystėje, keletą pėdų būdavo pakilęs aukščiau.

Kukli auksinė grandinėlė mažoj dėžutėj buvo pati mažiausia dovana šalia kitų spalvotu popierium apvyniotų dėžių po Kalėdų eglute. Tą vakarą eglutė spindėjo ir kvepėjo mišku. Nebuvo ji tokia žalia, kaip tėviškėje, tik ką nukirsta ir rogutėmis su broliu parvežta iš miško, dar tebekvepianti žiema ir sniegu, su viena vienintele „grabnyčia'', pora saldainėlių ir pyragaičių. Jaunystėje visos eglutės gražesnės, ir ši eglutė bus pati gražiausia ir jų vaikams, susirinkusiems šį vakarą Kūčioms.

—Tėte, kokia graži eglutė. Palauk, dar prikabinėsime saldainių ir mano pačios keptų pyragaičių. Bus dar gražesnė. Tokia tiks ir mūsų vaikams, — kalbėjo Rima, glostydama jau bepradedančius šarmoti tėvo plaukus.

Po Kūčių vakarienės — standartinės amerikiečių dovanos, nebrangios, nelabai vertingos; jos yra tarsi šeimos sutikimo simbolis per metines šventes. Pasikeičiant dovanomis, pranyksta smulkūs per metus buvę nesutikimai, katės perbėgimai per kelią, užgyja net ir gilesni randai, ir dažnai per metus ištuštėję namai prisipildo kažko šviesaus ir lengvo. Priplėkę kambariai apšyla ir išsivėdina, užsikuria šeimos ugnis, be didelės liepsnos ir be dūmų.

Regina sėdėjo šalia vyro, tačiau jos visas dėmesys buvo skirtas vaikams. Ji džiaugėsi jais, žinodama, jog džiaugsmas baigsisi vaikams išsisklaidžius, ir tada vėl su Jonu tęs kasdienybę, kuri kaip pilkas kaspinas tęsiasi ligi horizonto ir nežinia kur baigiasi. Štai, vienas gavo mėlyną šaliką, marškinius ar skarelę. Ji pati gavo šiltą megztinį. Stulgys — kaklaraištį.

—Mama, štai dar maža dėžutė tau nuo tėtės, — Tomas įteikė motinai.

Regina ją atidarė, ir jos akyse žibėjo ašaros.

—Niekad dar negavau tokios dovanos. Dieve, kokia graži ir brangi grandinėlė!

Šeima nutilo, tik eglutė grožėjosi žalia ir mėlyna šviesa, ir auksinė grandinėlė blykstelėjo lyg degtukas ant Reginos kaklo.

ANT KALNO

Haris Subačius

Prisimenu tą vakarą, lyg visi įvykiai būtų vykę vos vieną vienintelę dieną ir tos dienos saulė būtų ką tik nusileidus. Pastarasis buvo vienas iš tų atsitikimų, kurie įsiskverbia į atmintį be jokių sąmoningų pastangų ar net tikro noro. Kaip smėlis pajūry — saugokis, kiek nori, vis vien parėjęs namo surasi pilna mažyčių smiltelių plaukuose. Tokiems nereikia jokių pratybų ar įmantrių bei painių būdų, kurių negali prisiminti net psichologios egzaminui artėjant — ką bekalbėt apie jų naudojimą tikram gyvenime.

Saulė ramiai leidosi į jūrą tarp dviaukščių poilsiavietės namukų. Aš, ne toks ramus ir savim pasitikintis, visas suprakaitavęs lėkiau Vytauto gatve į pietus. Praradau kvapą po penkiolikos minučių gan sparčios ristelės ir persimečiau į kiek lėtesnį, bet vis dar greitą žingsnį. Kada nors tai turėjo atsitikti — nustojęs sunkiai fiziškai alinti kūną, dabar jau niekaip negalėjau pasislėpti nuo savo minčių bei rūpesčių. Nebegalėjau sugalvoti kokios nors protingos priežasties, kodėl kaip tik tą minutę galėčiau vėl atidėti svarbaus reikalo apsvarstymą.

O tas svarbus reikalas buvo labai paprastas ir tuo pačiu nenusakomai svarbus bei neatidėliotinas. Aš vėlavau (labai ryškiai prisimenu žvilgsnį į laikrodį) jau apie keturiasdešimt minučių į pasimatymą, kurio laukiau beveik dvejus metus. Vėlavau be jokios, tikrai mane pateisinančios, priežasties. Tiesa pasakius, dar ir dabar nežinau, kodėl aš tada vėlavau.

Susipažinau su Rytine prieš dvejus metus Birštone. Vieną tų pasakiškų vakarų, kai širdyje virė bręstančio kūno ugnys ir gyvenimo siekiai dar nepripažino visatos ribų. Praleidome kartu vos kelias valandas ir po to ji dingo porai metų, kol visai atsitiktinai susitikau su jos klasioke, dirbdamas vaikų stovyklos vadovu.

Tris dienas prieš važiuodamas į Palangą, aš išdrįsau jai paskambinti iš tos draugės gautu numeriu. Mano didžiausiai nuostabai ir laimei ji mane prisiminė. Dar daugiau—ji su draugėmis ketino važiuoti į Palangą viena diena vėliau nei aš. Tada ir neišsilaikiau—paprašiau kad ji atvažiuotų anksčiau. Taip ir susitarėm susitikti penktadienio vakarą, devintą valandą ant Birutės kalno.

Dabar jau fosforinės laikrodžio rodyklės rodo dvidešimt minučių iki dešimtos ir aš dar neesu pasiekęs kalno papėdės.

„Ką aš jai pasakysiu?''—šis paprastas klausimas kaip sniego griūtis kalnuose ritosi iš tamsiausio sąmonės kampelio į jos šviesiausiai nušviestą centrą. Ir vėl, vos nustojęs bėgti, tuo pradėjau dairytis aplink ko nors, kas gal bent kiek atidėtų būtino klausimo svarstymą. Tiesą pasakius, kažkur giliai giliai viduje aš net žinojau, kad šis mano vėlavimas yra tokio paties atidėliojimo pasekmė. Tikrų tikriausiai. Dabar prisimenu: dar prieš įsiveldamas į ginčą su draugais, norėjau paklausti apie laiką. Bet išsigandau, kad gali būti jau LAIKAS ir nepaklausiau. Ko gero net žinojau, kad jau buvo LAIKAS.

„O kaip, jei jos ten visai nebus?''—mintis staiga užliejo sąmonę nauja banga. „Ne, ne, ne. Tai jau būtų per daug. Taip negali būti. Aš to jau bijojau ir dabar geriau apie reikalą''.

„Turiu sugalvoti kokį nors pasiaiškinimą. Negi ją sutikęs pasakysiu tiesiai-šviesiai, jog buvau baisiausiai išsigandęs ir tyčia priverčiau ją, atvažiavusią porą šimtų kilometrų nuo namų į nežinią, visą valandą laukti nepažįstamo jaunuolio. Ne, būkime atviri—kalbėti apie TIESĄ tai kalbėjom. Visą vakarą Birštone, tiesą pasakius. Gražus įdealas, bet kad aš pats sau į širdį peilį įsileisčiau, savo paties rankomis—to tai jau ne.

Bet ir kita galimybė per daug neviliojanti—pradėti santykius MELU. Čia ko gero glūdi viena iš mano delsimo priežasčių: kaip aš bepasielgčiau—tiesa ar melas—abiem atvejais pasekmės, iš šios padėties žiūrint, atrodo labai jau grėsmingos ir nedraugiškos.

Turi būti kokia nors išeitis. Turi būt—gyvenime nebūna aklaviečių. Gyvenimas kaip pavasario upelis: teka sau ramiai žemyn tol, kol niekas jo nekliudo. O kai atsiranda kelyje užtvanka, upelis pradeda tvenktis. Tada, patvinęs iki kliūties viršutinės dalies, pradeda skverbtis per viršų nauja jėga ir dažniausiai nusineša su savo srove ir visą kliūtį.

Čia kaip tik laiku prisiminiau ir mokyklą. Kai kurie bendraamžiai juokiasi iš mokslų. Atseit, pinigus pragyvenimui uždirbti galima ir be jų. Bet šioj padėty aš tikiuosi pagalbos iš mokyklos suole išmoktos logikos pamokos. Mano TIESA-MELAS padėtis savaime perša vadinamos „jaučio ragų dilemos'' palyginimą. Jei eisi visiškos tiesos keliu—vienas ragas. Eini kito kryptim—atsiduri akis į akį su kitu. Filosofai šiuo atveju pataria trečią išeitį—kirsti tiesiai tarp jaučio ragų. Mano atveju tai reiškia, jog TIESA ar MELAS nėra vienintelės dvi išeitys. Nuoga tiesa ir visiškai begėdiškas melas yra tik du vienos tąsos galai. Ir, kaip visi kraštutinumai gyvenime, šios tąsos galai nėra tikroviški.

Tiesa, tobula tiesa, aplamai ko gero net neegzistuoja, nes kiekvienas vadinamos „objektyvios'' padėties supratimas ir įvertinimas reikalauja „subjektyvaus'' supratėjo. Taigi ta mano tiesa, kad aš buvau išsigandęs pasimatymo su Rytine ir dėl to tyčia neklausiau draugų laiko, o dėl to dabar vėluoju, yra tik tiksliausias įmanomas mano paties elgesio supratimas, žiūrint į įvykį iš skirtingo laiko taško.

Melas turi turėti kiek nors tikrovės, kitaip melavimo tiks-

las yra visiškai paniekinamas. Meluoja, tikėdamiesi, kad tuo melu bus tikima. Taigi visikai absurdiškas melavimas mano akyse yra tolygus pjovimui šakos, ant kurios pats sėdi.

„Kaip, jeigu tik pasakyčiau, jog užsiplepėjau? Jos akyse pasirodyčiau kaip baisiausias stuobrys. Štai tau—žmogus pasikviečia jauną gražią merginą į svečius ir pamiršta, kad ją turi sutikti. Tai bent veikėjas gaunasi. Man įdomu, ką ji apie tokį galvotų. Pasiaiškinimai apie mano jaudinimąsi ir begalinį atidėliojimą, ir panašiai, ko gero taip pat nieko neduotų. Ji tikriausiai jų net ir neklausytų. Baisiausias dalykas su tiesa — aš bijau, kad ji susidarys neteisingą įspūdį apie mane ir tai sujauks visą galimą ateitį.

O kokią istoriją galėčiau pasiūlyti „tiesos'' vietoje? Sakyčiau, kad buvom kur nors dienai išvažiavę ir draugo mašina sugedo pakeliui namo, todėl ir negalėjom laiku grįžt. Arba galėčiau pusiau tiesiai prisipažinti, kad ne per gerai pažįstu Palangą ir pradėjau eiti visiškai į kitą pusę. Susigaudžius ir atsitiko taip, kad dabar baisiausiai vėluoju. Ne, šitas ne per daug geras. Išeina kaip ir su tikraja tiesa — lieku kvailys. Gal paprasčiausiai atsukti savo laikrodį kokią valandą atgal ir suvaidinti baisiausiai nustebusį, atsiradus ant kalno? O gal pasakyti, kad draugo laikrodis neteisingai rodė, kai jo paklausiau? Ne, jau gana. Visiškai aišku, kad su vaizduote man viskas tvarkoj. Jokių sunkumų sugalvoti kokią nors, visiškai įtikimą, istoriją nebūtų. Sunkumas yra tas, jog aš tai vis vien žinosiu, kad ta istorija yra tik istorija. Dar sunkiau bus tai, kad ta istorija aš turėsiu pradėt santykį, iš kurio labai daug tikiuosi. Ne, ne, negaliu meluot. Visiškai ne. Nesąmonė.

Bet kur gi trečioji filosofinė „tarp jaučio ragų'' išeitis? Dar viena galimybė gal būtų visiškai jai nesiaiškint apie vėlavimą ir atsiprašyt tuojau pat, ten atvykus. visiškai apie tai nesirūpint dabar ir klausimą išspręst įvykio vietoje. Aišku, aišku—bet čia visiškai ne atsakymas į klausimą, ties kuriuo dabar esu įstrigęs. Nėr jokių abejonių, kad ji dabar jaudinasi ir būtinai būtiniausiai norės sužinoti, kodėl ir kas atsitiko. Net jeigu ir nepaklaus, norės. Aš turiu ką nors sugalvoti, kol iki ten nusigausiu.

Gal čia ir yra vienas iš didžiausių sunkumų su tiesos sakymu? Jei aš dabar nuspręsčiau, kad pasakysiu viską taip kaip buvo, pasilikčiau visiškai plikas ir bejėgis. Visiškai nebebūtų kuo užpildyti nežinią, kurią turiu su savim neštis iki kalno viršūnės. Kopiant į kalną, galėčiau tik neveiksmingai vaizduotėje kurti susitikimo vaizdus ir baidytis nesėkmių. Reikėjo pasimatymą Nidoj, Raganų kalne paskirti. Ten labiau būtų tikę. Bet kita vertus, kurdamas melus galiu bent savo vaizduotėje kaip nors paveikti likimą.

Už posūkio prasideda takas, vedantis į Birutės kalno viršūnę. Nuo čia iki ten ne daugiau kaip minutė ar dvi kelio. Baisu. Pradėjau dažniau kvėpuoti, širdis rodos buvo girdėti už keliasdešimt žingsnių. Stebino, kad praeiviai visiškai nekreipė į mane jokio dėmesio—kai aš tuo tarpu jaučiausi keisčiausias žmogus pasaulyje. Jei būčiau praeivis ir sutikčiau save, kylantį į Birutė kalną, tikrai išpūsčiau akis ir gal net sustojęs paklausčiau, ar man pagalbos nereikia. Bet praeiviai—pavieniai, poromis ar grupelėmis—visiškai nesirūpino mano išgyvenimais. Jie leidosi sau kalnu žemyn, gyvendami savo taikius gyvenimus.

Dar vienas bandymas atidėti skausmingą sprendimą. Praeiviai, tam ir praeiviai, kad praeitų pro šalį, nesikišdami į niekeno reikalus. Su Rytine susitikti turėsiu aš, ir tikrai nepageidaučiau jokių praeivių kalno viršūnėje. Bet vėlgi: „Ką aš jai pasakysiu?'' Jaučiau, kaip filosofija užleidžia vieta betarpiškam tos minutės ir to žemės lopinėlio išgyvenimui. Aš save laikiau tiesos žmogumi. Apie tai su Rytine ir kalbėjomės pirmą mūsų vakarą. Bet tą minutę visas kūnas virpėjo, vien pagalvojus, jog man ištarus tiesą, subyrės mūsų draugystė kaip subyrėjo Birutės Gintaro rūmai, Perkūnui užsirūstinus. Ne, dar baisiau. Birutė bent trapaus gintaro rūmus turėjo. Mūsų rūmai tik iš svajonių voratinklių supinti. Tik atsiminimai ir svajos. Didžiulis oro burbulas. Pripūsk per daug, ir jis sprogs—čia mano rūmai.

Palauk, tai juk ne Birutė, o Jūratė. Birutė tai Vytauto žmona ir ji ant laužo susidegino. Taip, taip, čia dar geriau—ant laužo. Ak, nesvarbu.

Ak, nesvarbu — kas bus, tas bus. Aš tikrai negalėsiu pakęsti melo ir anksčiau ar vėliau turėsiu jai prisipažinti. Bus žymiai blogiau, jei ji pati kur nors apie tai sužinos. Be to, aš visiems giriuosi, kad niekad nemeluoju. Ir kai tariu tuos žodžius, aš tikrai savimi tikiu. Aš esu tiesos žmogus. „Rytine, aš labai jaudinausi, laukdamas šito susitikimo ir atidėliojau iki pat galo, kai turėjau išeiti iš namų. Įsivėliau į ginčą su daugais ir, kai pagaliau išdrįsau pasižiūrėti į laikrodį, buvo jau po devynių.

Link viršūnės kylantis vingiuotas takas išsitiesino prieš mano akis ir iš abiejų pusių medžiais apaugusios tako juostos gale atsivėrė mėlyno debesuoto dangaus lopinėlis. Ten jau viršūnė...

Paskutinių žingsnių, prieš įžengiant į viršūnės aikštelę, neprisimenu. Galvoje švilpavo devyni vėjai ir širdis plakė taip tankiai, kad kraujas net švilpė Lakštingalos Galvažudžio garsu, pašėlusiai veržtamasis per venas ir arterijas.

Įžengiau į aikštelę viršūnėje nuo miesto pusės. Skersai kitoje pusėje ant pusmetrio aukščio betoninės akmenų sienos, nusisukusi į jūrą, saulėlydį stebėjo Rytinė. Tą sekundę vos neapalpau. Ji čia. Dvejų metų svajonė sėdi už dešimties žingsnių ir laukia manęs, o aš tikrai neskubu jos prakalbinti. Jos palaidi plaukai darniai leidosi beveik iki juosmens. Aiškiai mačiau visą pavidalą saulėlydžio nuspalvintų debesų fone.

Priėjau kiek galėdamas tyliau ir sustojau už kokių trijų žingsnių, tiesiai jai už nugaros. Ji manęs dar nematė. Bet ir nieko nedarydama, net nežinodama, kad aš aplamai tą sekundę egzistavau šiam pasauly, ji kažkokiu telepatišku būdų veikė kiekvieną mano kūno ląstelę. Rodės, kad aš jaučiau net kiekvieno savo plauko padėtį, jaučiau kiekvieną bekrintančią nuo

viršakio lanko blakstieną.

Laimei daugiau nieko ant kalno viršūnės nebuvo. Tai kažkodėl sumažino mano gėdos pojūtį. Bet kaip ten bebūtų, aš turėjau kažkaip pradėti. Negalėjau ištarti jos vardo. Nenorėjau pradėti kokia romantiška išdaiga, kartais jos atrodo tokios kvailos žmogui, kuris jas išgirsta nepasiruošęs. O apie Rytinę tai aš juk beveik nieko nežinojau. Mūsų pažintis tęsėsi penkias valandas. Dveji metai, gan ilgas laikas, o žmonės, ypač aštuoniolikmečiai, greitai keičiasi. Ypač po to, kas įvyko per tuos praėjusius metus Lietuvoj...

—Labas.

Ji išsigandusi krūptelėjo ir apsisuko. Mūsų akys susitiko tik vienam akimirksniui ir aš daugiau negalėjau žvilgsnio pakęsti. Bet kas blogiausia, kad atitraukęs akis vis dar galėjau matyti, kad Rytinė taip pat nežiūrėjo į mane. Ji taip pat nukreipė savo žvilgsnį į šoną. Negeras ženklas—jei negali į akis žiūrėti, vadinasi turi kažką širdyje, ko nenori man parodyti. Ir tas kažkas yra gan nesunkiai nuspėjamas.

—Labas, Sauliau.

Mūsų akys vėl susitiko ir šį kartą žvalgyba užtruko kiek ilgiau. Aš laukiau, kad ji pradėtų neišvengiamus pasiaiškinimus. Kad ji paklaustų, kur aš buvau, bet ji ramiai sau žiūrėjo į mane, kartas nuo karto atitraukdama akis į šalį. Aš gi pats galvoti apie bet ką buvau visiškai nepajėgus. Tik laukiau, kol ji paklaus. Ji turėjo paklausti.

—Kaip atkeliavai?—paklausiau, nors turėjau pasakyti: „Atsiprašau, kad taip kiauliškai vėluoju".

—Pavargau truputį,—lyg niekur nieko atsakė ji ir nusišypsojo nekalčiausia šypsena.

Manyje vien jausmai. Visi kelionės samprotavimai išgaravo, kaip eteris iš burnos pas dantistą. Ta jos šypsena buvo visiškai netikėta. Laukiau peikančių žvilgsnių, priekaištų, skundų, o čia skaisčiausia vidudienio saulė. Nė debesėlio pykčio ar nusivylimo. Rodės, kad ji net nepastebėjo mano vėlavimo.

—Žinai, mes su vienu mano draugu buvom nuvažiavę į Mosėdžio akmenų muziejų ir pakeliui atgal mums padangą nuleido...

Vilma Banytė

Pas Tave skubam, bėgam, kai gelia,
Pas Tave — kai širdy neramu.
Ir atrodo, vėl tikrąji kelią
Sumaišiau su daugybe kitų...
Tik Tu vienas — ramybė ir kelias.
Tik Tu viena — šviesa amžina,
O aš — vaikas, kaip beržas prie kelio...
Vėlei ieškau savęs Tavyje.

1992

*

Verksiu
Ne žvaigždėm,
Ne rasa,
Ašarom verksiu.
Mažo žmogaus...
Išdidi vienuma...
Vieno savęs prašau:
Būki būki maža
Grūdo aguonos didumo,
Būki niekuo viskame,
Viskuo, kai nieko nebūna.

1991

*

Tėve,
Ačiū,
Kad galėjau
ateiti,
ir kad vaikštau
rasota žeme.
Ačiū Tau,
kad Tu
leidi suprasti,
kas mirtinga,
kas ne...
Pamilau
beržą šlamantį,
žydinčią pievą,
paukščių giesmes.
Pripratau
prie lietaus
ir prie vėjo.
Pripratau
prie savęs...
pripratau...
Ir pagavo į glėbį
kasdienybė mane.
O gyvenimas bėga,
kvepia dienos žeme.
Tik širdis
vis neduoda ramybės:
Juk ne tam atėjai,
kad pamilusi
žemišką tylą
pasiliktum su ja
amžinai...
Ačiū, Tėve,
už žemę...
ir beržą.
Jis palydi mane...

1993

Lietuva turi Karalių

Kun. K. J. Ambrasas

Kai į tave žvelgiu,
Man šiurpuliai nueina kūnu
Iš meilės, baimės, pagarbos...
Nėra nei aukštumos,
Kurioj taip siaustų audros,
Nei gilumos,
Kurioj taip snaustų bangos, —
Kaip tavo širdyje...

Taip pasakyta kun. Leonardo Andriekaus eilėraštyje „Savo karaliui'', kur vaizdingai, poetiškai improvizuoja karaliaus Mindaugo žmonos Mortos mintis, skirtas savo vyrui, pirmajam Lietuvos karaliui.

Šitaip jausmingai, nuoširdžiai ištarti ir lakios, kūrybiškos plunksnos mums palikti žodžiai apie žemiškąjį valdovą, kurio ir šiandien nepamiršta mūsų uita, trypta ir daugelsyk spardyta iš Rytų ir Vakarų tauta. Jei šitaip pagarbiai mokam kalbėti apie žmogų, tai kaip turėtume minėti vardą to, kuris sukūrė visą žemę, kiekvieną mažiausią dulkelę ir didžiausią planetą, žvaigždžių takus ir galaktikas, rasos lašelį ir mūsų kiekvieno nemirtingą sielą? Kaip mes turėtume elgtis prieš kryžių, tą neapsakomos meilės, didžios aukos ir paklusnumo simbolį, per kurį visos tautos, gentys, tuo pačiu ir visi gimtosios mūsų žemės vaikai ir dukros, tu ir aš, esam atpirkti, išvaduoti iš nuodėmės ir kalčių naštos.

Kasmet švenčiam Kristaus Karaliaus šventę. Kiek krito valdovų? Kiek sulaukė mirties iš pasalų? Kiek jų visiškai dingo iš žmonių atminties. Iš knygų puslapių. Iš istorijos. Nubangavo tarsi jūroje vilnis. Nusirito kaip vėtros šauras karalysčių ir imperijų dešimtmečiai. Nulingavo kaip debesų laivai diktatorių ir respublikų dinastijos. O Jis vis tebėra. Tas Pats. Gal net dar didingesnis, nes kiekvienas šimtmetis, nors jis būtų kuo ateistiškiausiai nusiteikęs, dar labiau paryškina vieną paprastą tiesą: šis karalius nenugalimas. Šis karalius, nors ir per kraują, prievartą ir skausmą, laimi. Laimi didžiulę, žūtbūtinę kovą už žmogaus laimę. Už jo nemirtingumą. Jis laimi ir laimės visais amžiais, ligi pat pasaulio paskutinio atodūsio ir paskutinės aukos.

Tik išmokim atsiprašyti mūsų didžiojo Karaliaus, kurį išniekina Švč. Sakramente daugelyje bažnyčių. Išmokim rašyti Jo Vardą ne tik knygos, laikraščių ir žurnalų puslapiuose didžiąja raide, bet ir mūsų kiekvieno širdyje. Išdrįskim, įėję į kaimyno, į savo pirkią, pasakyti paprastą ir pagarbą išreiškiantį posakį: „Garbė Jėzui Kristui''. Grąžinkime mūsų karaliaus Vardą įstaigose, mokyklose, ypač bažnyčiose ir namuose. Atstatykim Jo teises kiekvienoje mūsų veiklos sferoje, kiekviename mūsų gyvenimo bare, veiklos srityje. Tebūna pirmiausia įrašyti Jo, o ne žemiškojo karaliaus ir žemiškųjų karaliukų vardai, įstatymų punktai, partijų instrukcijos į mūsų elgesį, į mūsų žodžius, į mūsų planus, į tarpusavio santykius; tebūna įrašytas dangiškojo Karaliaus Vardas, Jo mokslo principai, Jo įstatymai į kiekvieno mūsų ir mūsų tautos dieną. Gera, kad Lietuva vis viena turi savo Karalių, kuris nei nuo žirgo nenukris, nei niekas jo durklu nenusmeigs, nei niekas iš jo vežamos karūnos nepagrobs. Mokėkim Jį gerbti, Jam tarnaut, Jam gyvent ir su Juo, su Jo vardu garbingai kaip Margiris — Punios valdovas mirt.

Krikščioniškas tikėjimas žemėje ir dausose

Elena Jurkėnienė

Kažkada seniai pasidariau ištrauką iš „Mano pasaulėžiūra'', (80 psl. „Lietuvių tautos idealizmo nemarumas'' — Jurgis Gliauda-Gliaudys.) Stasio Ylos:

„Religijoje lietuvis randa idealo ilgesį, tokį įprastą jo prigimčiai. Lietuvių religiniame jausme junti didžiojo Asyžiečio kvėpavimą, kuris šiltas šimtmečių šaltyje. Žmogus čia stovi prieš Didįjį Idealą stebuklingoje šio gyvenimo misterijoje. Mikrokosmas prieš makrokosmą. Jakštiškai tariant, kūrėjėlis prieš Kūrėją. Žmogus ties stebuklinga-plačiakrašte erdve, kupina perveriančio Anapus žėrėjimo —

Dievas man įteigė dvasią nerimstančią —
sielvarte mirštančią, viesule gimstančią,
dvasią naivią, kaip vaikiška pasaka,
dvasią stačioko, kaip durianti ašaka.
dangiškai skaisčią, kaip šventojo poterius,
žemiškai sodrią, kaip meilė moteriai.

ir, tartum degančius rūmus liepsna
pildo name ta dvasia dyvina.

Kartais jinai lyg sadistė kankintoja.
kartais švelni, kaip motulė maitintoja,
kartais smerkiu tą dvilypį kentėjimą,

kartais ilgiuos to Anapus žėrėjimo
ir niekados taip šešėlių gyvenimo
aš nerandu pilnumos ir išganymo

ir tartum paukštis auksiniame narve, ir
vis kankinuos plačiakrašte erdve''.

Tą kančią, slypinčią poveržyje pažinti ir pajusti įdealą ir Didįjį Idealą, aš laikau tikra, vienintele laime, suteikta žmogui. Tas tikėjimas turtina mane ryšio pajutimu su žėrinčiu Anapus, o taip pat ir su tauta, kuri man davė gyvybę.

Senokai kažkur išskaičiusi šiuos žodžius, įsirašiau į savo ištraukų lapus:

„Visi trys „Apollo'' vienuoliktojo astronautai yra tikintys, religingi krikščionys, Armstrong ir Aldring priklauso pro–testantų bažnyčios bendrijoms, o Collins yra katalikas. Išreikšdami savo religinius įsitikinimus, jio mėnulio paviršuje paliko metalinėje plokštelėje įšrašytus aštuntosios psalmės žodžius:

Viešpatie, mūsų Dieve, koks nuostabus yra Tavo
Vardas visame kosmose! Kaip nuostabiai spindi
Tavo didybė žvaigždynų erdvėse. Kai žiūriu į dangaus
skliautą, kurį Tu išskleidei, į mėnulį ir žvaigždes
kurias Tu padarei, aš klausiu pats save: Kas gi
yra žmogus, kad Tu jį atsimeni? Kas žmogaus sūnus,
kad jam atiduodi visus savo kūrinius? Viešpatie, mūsų
Dieve, koks nuostabus Tavo Vardas visame kosmose!''

Šiuos psalmės žodžius astronautai radijo ir televizijos bangomis perdavė Žemei savo kelionės pabaigoje, prieš pasiekdami Žemės atmosferą.

Kryžių kalno detalė. *Nuotr. Jono Tamulaičio*

Vytautas Paliukas

LAUKIMAS
(Jonui Pauliui II)

Pasaulis laukė,
Kaip kūdikio ateinant
Laukia motina.
Kaip Dieviškojo kūdikio
Mes laukėm, susikibę rankomis.
Rankos ir dangus,
Kuris savajam laukime rasojo.
Mes laukėm,
Šimtmečius ir amžius,
Kaip minios mokytojo laukė,
Jo šviesos, jo balso,
Žodžio jo...
Laukimas lietumi pavirto...
Mes laukėme žmogaus,
Nes jis žmogaus paklausė,
Net tris kartus
„Ar myli mane?"
Mes laukėme žmogaus,
Kurs myli...
Mes laukėme, ir jis atėjo.
Iš amžių glūdumos ir iš dabar
„Servus servorum Dei"
Atėjo ir prabilo.
Jis tarnas, o kartu žmogus,
Kurs myli...

Kreipimasis

Esame sunerimę Lietuvos jaunimo ateitimi. Norime atkreipti dėmesį į dvasingumo katalikiškumo, tautiškumo, patriotizmo, visuomeniškumo stoką šiandienos jaunimo tarpe. Raginame visus prisidėti prie šių vertybių išsaugojimo.

Šiandien nei viena iš anksčiau priklaususių jaunimui stovyklaviečių vyskupijos ribose (Pavištyčio, Jurgežerio, Nemunaičio) netarnauja jaunimo interesams, nors ateitininkų organizacija deda daug pastangų, kad ši padėtis pasikeistų. Todėl su džiaugsmu sutikome jaunimo kultūros centro Meteliuose sukūrimo idėją. Šią vasarą ten stovyklavome (buvo apie 100 jaunuolių) ir žinome, kaip gražiai pasitarnautų nuostabi Metelių aplinka bei jaunatviška klebono V. Prajaros energija jaunimo auklėjimui, sukūrus jaunimo centrą.

Kreipiamės į visus, nuo kurių geros valios priklauso šio kultūros centro įkūrimas. Padėkite jaunimui įsigyti reikiamas patalpas dabar, nes ateity gali būti per vėlu. Vilkaviškio vyskupijos ateitininkų valdyba visokeriopai prisidės prie šio centro kūrimo, išlaikymo Lietuvos ateities labui.

Almantas Geležius
Vilkaviškio vyskupijos ateitininkų
valdybos pirmininkas

Sveikatingumo savaitgalis Meteliuose

Saulėtą spalio 8 d. prie Alytaus kraštotyros muziejaus esančio „Caritas" pastate rinkosi būsimieji Alytaus Šv. Kazimiero ateitininkai, katalikiškas jaunimas su globėjais. Buvo ir vyresnių, besidominčių ateitininkų organizacija — mokytojų, gydytojų iš Alytaus, Marijampolės, Skriaudžių, Šakių, Kalvarijos. Į Metelius atvyko ir kitų krikščioniškų bendruomenių atstovai, folkloro puoselėtojai, poezijos gerbėjai. Vis daugiau pradedame suvokti tobulėjimo būtinumą, savo kritišką dvasinę būklę ir tai malonu. Tikime, kad jaunieji pedagogai aktyvioje visuomeninėje veikloje, kuriant patriotines jaunimo organizacijas, realizuojant savo talentus, atras didelį dvasinį džiaugsmą. Džiugu, kad mus supranta ir palaiko valdžios žmonės. Tikime, kad kada nors bus sukurtas jaunimo organizacijų rėmimo mechanizmas.

Savaitgalio tikslas—keliu į žmogaus dvasinę ir fizinę hormoniją, greitesnį Lietuvos dvasinį ir fizinį atgimimą, paieškos.

Vykome į Metelius pasigrūdinti jau šaltuose Metelio, Dusos ežero vandenyse, pailsėti kartu pasisemiant ir dvasinio peno. Juk labai svarbu suvokti, kur mes šiandien esame, kokie mūsų uždaviniai, ko reikia, kad ateitininkų manifesto žodžiai neliktų tik juodomis dėmėmis balto popieriaus fone. Didelis sergamumas net ir jaunimo tarpe, kitos dvasinio nuosmūkio priežastys—paleistuvavimas, toksikomanija, (rūkymas, alkoholizmas) persivalgymas silpnina žmogaus, bendruomenės dvasią, skatina ne tik mąstyti, bet ir ryžtingai veikti bent savo pavyzdžiu.

Meteliuose tikimasi sukurti Vilkaviškio vyskupijos katalikiško jaunimo stovyklaviete. Bazė tam jau yra—energingo klebono Vytauto Prajaros atnaujintą parapijos salė, pastatas, kuriuo jau leista jaunimui naudotis (jį reikia remontuoti). Stovyklavietės kompleksą tikimasi papildyti dar vienu pastatu, stovinčiu ant parapijos žemės.

Sveikos gyvensenos mintis sena, kaip ir mūsų istorija, tačiau, tik suvokęs ir patyręs jos atnaujinančią jėgą, paskui dvasinio ir fizinio tobulėjimo keliu. Dauguma šią tiesą naujai suvokė neseniai—kada atgavus laisvę, atsirado stimulas dirbti, realizuoti savo gabumus vardan Lietuvos ateities, siekti ir vidinės laisvės, kovojant su savo ydomis, kurių kiekvienas apsčiai turime. Malonu prisiminti susitikimą su UAB „Ražiena'' direktore Mikelioniene—jauna, energinga, beje, jau pradedančia priprasti prie reklamos spaudoje. Direktorė mielai sutiko paremti mūsų idėją organizuoti sveikatingumo kursus pradžioje organizacijos globėjams, vėliau galbūt susidomėjusiems pedagogams, rėmėjams. Šiandien visiems reikia atsinaujinti, kuo greičiau atsikratyti klaikaus sovietinio gyvenimo būdo, kada nereikėjo per daug mąstyti, palikimo: sveikatingumo problemų turime beveik kiekvienas.

Meteliai mus pasitiko nuostabiu oru. Šv. Mišiose vakare galėjai pastebėti pirmose eilėse sėdintį ir per padidinimo stiklą skaitantį žmogų... Tai iš Brazilijos atvykęs iš nedaugelio Vilkaviškio vyskupijos ateitininkų veiklos rėmėju kun. Šeškevičius, dėl paprastumo visų pramintas dėde Juozu, beje, ir šį kartą atvežęs vienos ponios dovaną. Negaunančiai iš kitur lėšų, mūsų vyskupijos ateitininkų veiklai — tai didelė parama, skatinanti ateities ieškojimams. Nepalyginamai daugiau jaunimas patyrė, klausydamas kunigo įtaigaus žodžio. Jau pirmąjį vakarą, žvaigždėto dangaus gaubiami, turėjome retą galimybę patirti Viešpaties globą ir gerumą. L. Dudavičiūtės etnografinio ansamblio padovanotos liaudies dainos, šokiai, prie Metelio ežero degusio laužo, skaitytos gyd. V. Pocienės, mokyt. V. Leonavičiūtės poezijos eilės, vertė susimąstyti: mes kiekvienas esme Dievo meilės išraiška, Dievo meilės įsikūnijimas.

Kaip ir vasarą, jaunimas gyveno pagrindinės mokyklos dar nekūrenamose klasėse, sporto salėje, kur vyko susitikimai, paskaitos. Deja, be mokyklos pagalbos kol kas išsiversti negalime—parapijos tuščias pastatas laukia remonto. Kad diena būtų vertinga, ją pradėjome malda, rytine mankšta, meditaciniu bėgimu, kurį pravedė Palangos sveikatos mokyklos atstovas J. Morkūnas bei alytiškė I. Liutvinskienė, bei maudymusi, kuriam ne visiems užteko drąsos bei užsigrūdinimo.

Konferencija „Lietuvos dvasinis atgimimas: ateitininkija vakar, šiandien, rytoj'' pradėjo kun. J. Šeškevičius. Jis vaizdžiai priminė prieškarinės Lietuvos ateitininkų—sąmoningiausios jaunimo dalies—žygius ir tvirtumą tautos tragedijos akivaizdoje, išeivijos ateitininkų paty-rimą, išlaikant

JAS stovykloje Berčiūnuose: JAS suvažiavime kalba stovyklos komendantas Mindaugas Advilionis.

lietuvybę, mūsų jaunimo uždavinius šiandieninėje Lietuvoje.

Vėliau jaunasis teisininkas, Vilniaus Šv. Kazimiero kuopos sendraugis V. Vaičaitis išsamiai supažindino su paskutiniu ateitininkijos prof. A. Žygo paruoštu manifestu, nusakančiu šiandieninės ateitininkijos esmę, tikslus, uždavinius.

Nežinau, ar visiems patiko vegetariški I. Liutvinskienės pagaminti patiekalai, tačiau „valgymo kultūra, menas yra labai svarbi bendrosios žmogiškos kultūros ir, žinoma, sveikatos dalis. Žmogaus esmė priklauso nuo to, ką jis valgo...'' — bandė įdiegti viešnia..., tik ar visiems tuo metu buvo duota išgirsti?

JAS stovykla Pajūryje, Žemaitijoje. Nuotr. Birutės Bublienės.

Visi nekantriai laukė J. Morkūno, Palangos sveikatos mokyklos lektoriaus paskaitos „Žmogus—gamta—tikėjimas—katalikybė''. Nors oficialiai ateitininkams nepriklauso, tačiau savo apaštalaujančia veikla po Lietuvos miestus ir kaimelius su paskaitomis rodo gerą pavyzdį ne viena, save tuo garbingu vardu besivadinančiam. Pradėjęs savo kelio į pasaulietinį apaštalavimą apmąstymu, lektorius nagrinėjo dvasinio šiandieninio žmoguas nuopuolio priežastis. Ne, ne vien egoistinės žmogaus išraiškos—persivalgymas, persigėrimas, nepaliekant vilties greta alkstančiam, ar ištroškusiam turto siekimas neleistinu būdu, neapykanta kitam žmogui, yra didžiosios žogaus nuodėmės, kliudančios priartėti prie Dievo. Lytinis palaidumas jaunimo tarpe, piktnaudžiavimas šioje srityje šeimose, sumažina kūrybinę žmogaus energija iki minimumo. Skaistumas net vedybiniame gyvenime, malda, pasninkas yra siektini ir labai reikalingi Lietuvos dvasiniam atgimimui. „Dvasinio rūmo statybai pigių kreditų šiandien niekas neskiria, tad ir dėti lėšų į banką neverta, nes jų apyvartos pelnas bus panaudotas ne tam, kam reikėtų,'' — visai rimtai kalbėjo lektorius ir agitavo vieni kitiems būti tikėjimo, vilties ir meilės bankais, pasninku, malda kaupiantiems ne tik finansinį kapitalą.

Vakare šaunioje klebonijos salėje tęsėsi konferencija. Vaizdžiai studentijos dvasines problemas nagrinėjo studentas Jonas Morkus, beje, kurį laiką Prancūzijoje domėjęsis Šv. Jono bendruomene. „Studentai nesuvokia bendruomeninio gyvenimo, nemato kitų etninių grupių... Jei susiburia naujos bendruomenės, jos iškyla tarytum kalnai virš lygumų, neatrandantys bendros kalbos tarpusavyje...''

Klebonas Vytautas Prajara, pasveikinęs bei palinkėjęs sėkmės sveikatingumo kursų dalyviams (jų buvo apie 50), papasakojo apie Metelių pavasarininkų veiklą, jų įnašą į parapijinį gyvenimą, išreiškė viltį, kad jaunimo centras—stovyklavietė, kurios trokšta dauguma meteliškių, bus ne tik šios vietovės jaunimo dvasinio ir fizinio tobulėjimo pagrindas. Šviesios ateities prielaida. Žinoma, finansinis klausimas yra neišspręstas ir klebonas kreipėsi pagalbos į ateitininkų organizacija. Rytojaus dieną kalbėjo mokytojas Mackevičius. Jo gyvenimo analizė buvo labai pamokanti. Mokytojas, iškėlęs ranką, brėžė savo delne ratą—jis su kiekviena valios pergale turėtų plėstis ir tikėti, kopiant tobulumo laipteliais. Jeigu neklausysi savo vidinio balso—ratas siaurės ir vėliau jau daugiau reikės pastangų, kad pakiltum.

Mokytojo mintys puikiai pasitarnavo konferencijos užbaigimui. „Žmogus nuolat jaučia šaukimą į tobulesnį gyvenimą. Tačiau kiekvieno laiptelio peržengimas ne labai lengvas — visur reikalingas darbas, savęs nugalėjimas...'' Mokytojas prisipažino, jog po ilgų klajonių suprato, kad jis ne vienas šiame nelengvame kelyje. Tačiau, būdamas laisvas, žmogus pats atsako už savo elgesį—jei žengia tobulumo keliu—artėja prie Dievo, jei atgal—tolsta nuo jo.

Žmogus nėra serijos produktas—gaminys, o Dievo atskirai sukurtas ir asmeniškai numylėtas bei mylimas kūrinys. Ar tu būtum jaunas ar senas, riestanosis ar plikagalvis...

„Aš pažįstu kai kurias savo ydas, trūkumus, silpnumą, o Dievas vis dėlto mane myli ir Kristus mane pasirinko, Kristus pasitiki manimi — paveda mano rūpesčiui jo paties atpirktą

Kun. dr. Kęstutis Trimakas Lietuvoje užsišnekino kelias ateitininkes. Nuotr. Juozo Polikaičio

sielą. Jo pasitikėjimas manimi įpareigoja nemiegoti, o dirbti ir dėti visas pastangas, jungtis su kitais. Turėčiau galėti sąžiningai ir rimtai sakyti: „Viešpatie, pasitikėk—čia aš esu".

Pabaigoje ilgokai kalbėjau su mokyklos direktoriumi. Jis atrodė nusiminęs: mokyklai labai reikalingas remontas, tuo tarpu lėšų neskiriama. Vietiniu jaunimu pasigirti negali, vis daugiau girtuokliaujančio jaunimo. Kad Meteliai turi kultūrinių, dvasinių problemų, pastebėjome visi. Švietimo, kultūros darbuotojai nei vasaros stovyklos, nei sveikatingumo kursų metu nesivedė savo jaunesniųjų kolegų paklausyti atgimimo šauklių, be užmokesčio su paskaitomis lankančių Lietuvos kaimus ir miestus. Maloni išimtis—tai beužsimezganti draugystė su vietiniais pavasiriniukais, kurių vadovė—aktyvi tikybos mokytoja Danguolė Alksninienė. Tad reikėtų labai susirūpinti savo jaunimu, pirmiausia pedagogams ir vietoj preikaištų ten stovyklaujantiems ateitininkams, galbūt ištarti „ačiū". Kodėl nesuvienijus pastangų, steigiant kultūros centrą—Metelių vaikų dvasinio tobulėjimo garantą?

Tegul greičiau netolimos praeities dvasios ledus ištirpdo mūsų visų širdžių šiluma vardan mūsų vaikų, Lietuvos ateities.

Almantas Geležius

Šventas Tėvas pas mus

Antro tūkstantmečio pabaigoje šv. Tėvas aplanko Lietuvą. Tai įvykis, kurį dar ilgai tyrinės mokslininkai, teologai, filosofai. Tai posūkis , kuriame Lietuvos Katalikų Bažnyčia įtakos visą pasaulio bendriją, savo pap-rasta laikysena, santūria elgsena bei didžiule pagarba Kristaus Vietininkui—šv. Tėvui.

Nors Lietuva ir paskutinė iš Europos kraštų priėmė krikštą, bet tautiečio charakteryje jau giliai yra įsitvirtinusi pagarba protėvių tikėjimui, katalikybei, kuri buvo pamatas lietuvio dvasiniame gyvenime.

Šv. Tėvo atvykimas į Lietuvą—tai ne vien politinis žestas. Tai didžiulė pagarba lietuvių tautai už nenusakomą pasi–tikėjimą šv. Tėvu bei Visuotine Bažnyčia, tai dovana už ryžtą kovoje prieš negeroves bei negalias.

Šv. Tėvas—Romos Vyskupas atėjo gydyti mūsų širdžių savo asmeniniu pavyzdžiu, nuoširdžia malda.

Kristaus Vietininkas čia, pas mus? Sunku suprasti. Taip, tikrai jis yra tarp mūsų! Jaudulys apima iki pat širdies gelmių, kad negaliu net žodžio pratarti. Tyla, Galėčiau tą tylą pavadinti santūria, ramia, didinga.

Bažnyčioje mes dažnai girdime: „Ramybė jums", taip pat Naujajame Testamente randame tas vietas, kuriose Jėzus Kristus linki ramybės. Ši ramybė yra labai subtili, daugiasluoksnė bei labiausiai žavinti žmogaus vidinį pasaulį.

Upelė Sanžyla prie Berčiūnų stovyklavietės.
Nuotr. Juozo Polikaičio

Šv. Tėvas — popiežius Jonas Paulius II, atvykęs pas mus, savo dvasinę ramybę siunčia mums visiems: „...linkiu, kad šios kilnios tautos vaikai, siekdami moralinės ir medžiaginės pažangos Dievo žodyje surastų šviesą ir paramą, deramai gerbtų kiekvieno žmogaus orumą, išlaikytų taiką visuomenėje ir dvasios ramybę''. Popiežius — tai tėvas ne tik tų, kurie džiaugiasi, bet ir tų nuliūdusiųjų, vargstančiųjų. Tai tėvas, kuris myli savo vaikus, mėgina suprasti jų nūdienos aktualijas. Tai tėvas ne bet koks, o kaip mes tariame: „Šventas...''

Įsiklausykime ir klausykime Šventojo Tėvo žodžių ir Jam pasiduokime visa savo širdimi bei protu, nes mūsų Šventasis Tėvas visada budi ir už mus visus duoda apyskaitą.

Raimundas Kaminskas

Svarbiausias įvykis

Galima sakyti, kad svarbiausias įvykis šiais metais Lietuvoje buvo popiežiaus Jono Pauliaus II kelionė ir viešnagė rugsėjo 4-9 d. Tai istorinis įvykis, neturėjęs sau lygaus visoje Lietuvos gyvavimo eigoje. Metams baigiantis, verta jį dar kartą prisiminti, pateikiant bent pačius pagrindinius kelionės momentus ir popiežiaus kalbų santraukėles.

RUGSĖJO 4 D.

Popiežius Jonas Paulius II iškilmingai sutinkamas Vilniaus aerodrome.

Išlipęs iš lėktuvo, šv. Tėvas pabučiavo Lietuvos žemę. Pagrojus Lietuvos ir Vatikano himnus, Lietuvos Respublikos prezidentas A. Brazauskas ir Jonas Paulius II pasakė kalbas.

Sveikindamas ir laimindamas jo pasitikti susirin kusius žmones, šv. Tėvas nuvyko į Vilniaus arkikatedrą. Šv. Kazimiero koplyčioje pasimeldęs prie šv. Kazimiero karsto, nuėjo prie didžiojo altoriaus. Arkivyskupas A. J. Bačkis pasakė sveikinimo kalbą. Po to kalbėjo popiežius. Pirmoji jo kalbos dalis buvo skirta kunigystės pareigai. Kreipdamasis į kunigus, popiežius kalbėjo:

„Brangūs kunigai! Būkite gerieji samariečiai savo broliams, nešantiems sunkią praeities naštą. (...) Tikimasi, kad jūs kantria meile ir apaštališkuoju įkarščiu padėsite atstatyti savosios šalies visuomeninę ir žmogiškąją darną.

Jums tenebūna nei nugalėtųjų, nei pralaimėjusių, o tik vyrai ir moterys, kuriems reikia padėti išsikapanoti iš klaidų''.

Kalbėdamas apie Bažnyčios ir valstybės santykius, Jonas Paulius II pabrėžė:

„Sugrįžus demokratijai, reikia tikėtis, kad santykiai tarp Bažnyčios ir Valstybės klostysis apipusės pagarbos pagrindais, nebus nukrypstama nei į supasaulėjimą, nei į klerikalizmą. Valstybė neturi brautis į sritį, kurią Konstitucija ir tarptautiniai susitarimai pripažįsta religijai, taip pat kunigai, atlikdami evangelizacinę pareigą, neturi kištis į partijų politiką, tiesioginius valstybės tvarkymo reikalus''.

Šv. Tėvas kalbą baigė žodžiais:

„Tepadrąsina ir tesustiprina jus mano palaiminimas''.

Po kalbos — homilijos, Jonas Paulius II nulipo į vyskupų laidojimo kriptą ir pasimeldė prie arkivyskupo tremtinio Julijono Steponavičiaus karsto.

Užtrukęs pusvalandį ilgiau nei numatyta, Šv. Tėvas išvažiavo į prezidentūrą, kur susitiko su prezidedntu, Seimo pirmininku ir Ministrų kabinetu.

RUGSĖJO 5 D.

Sekmadienio rytą įvyko ekumeninis susitikimas nunciatūroje, kuriame dalyvavo 7 Lietuvos tradicinių religinių bendruomenių atstovai.

Po to šv. Tėvas išvyko į Antakalnio kapines aplankyti 1991 metais už Lietuvos laisvę žuvusiųjų kapų.

Centriniu kapinių taku popiežius ėjo pėsčias. Padėjęs gėles, meldėsi. Vėliau kalbėjo:

„Iš savosios garbės aukštumų pažvelki į šiuos kryžius, primenančius Lietuvos vaikus, pssskutines netolimos praeities skaudžios nelaimės aukas. Skausminga patirtis, įgyta kančios, prievartos ir persekiojimų kaina. (...) Tikėjimas padėjo atsispirti prieš tamsias ir dažnas prievartos bangas, neigusias Dievą ir žeminusias žmogų''.

Šv. Tėvas priėjo prie žuvusiųjų tėvų ir vaikų, juos guodė ir laimino.

Vėliau Popiežius Vingio parke aukojo šv. Mišias „Krikštas. Jo pažadų atnaujinimas''.

Šv. Mišios prasidėjo šv. Tėvo raginimu kreiptis į Dievą ir pripažinti savo kaltes.

Lietuviškai pasakytame pamoksle — homilijoje jis priminė, kaip karštai troško aplankyti Lietuvą 1987 metais, kalbėjo apie palaimintąjį Jurgį Matulaitį, apie būtinybę dvasiškai atgimti, apie didžiąją Viešpaties dovaną — krikštą, kuris suartina su Atpirkėju, padaro Bažnyčios nariu.

Po to popiežius kreipėsi įvairiomis Lietuvos tautų kalbomis.

Mišių metu šimtas įvairių Lietuvos parapijų tikinčiųjų priėmė komuniją iš Jo Šventenybės rankų, taip pat buvo pakrikštyta 10 jaunų žmonių.

Mišiose Vingio parke dalyvavo daugiau kaip pusantro šimto tūkstančio maldininkų.

Apaštalų sosto nunciatūroje popiežius susitiko su Lietuvoje akredituotais užsienio diplomatais. Jonas Paulius II kalbėjo apie diplomatijos pareigas šių laikiniame pasaulyje ir konkrečiai Lietuvai.

„Bet kokia pagalba—žmonių darbas, techninis bendradarbiavimas, drąsios finansinės investicijos pirmiausia turi

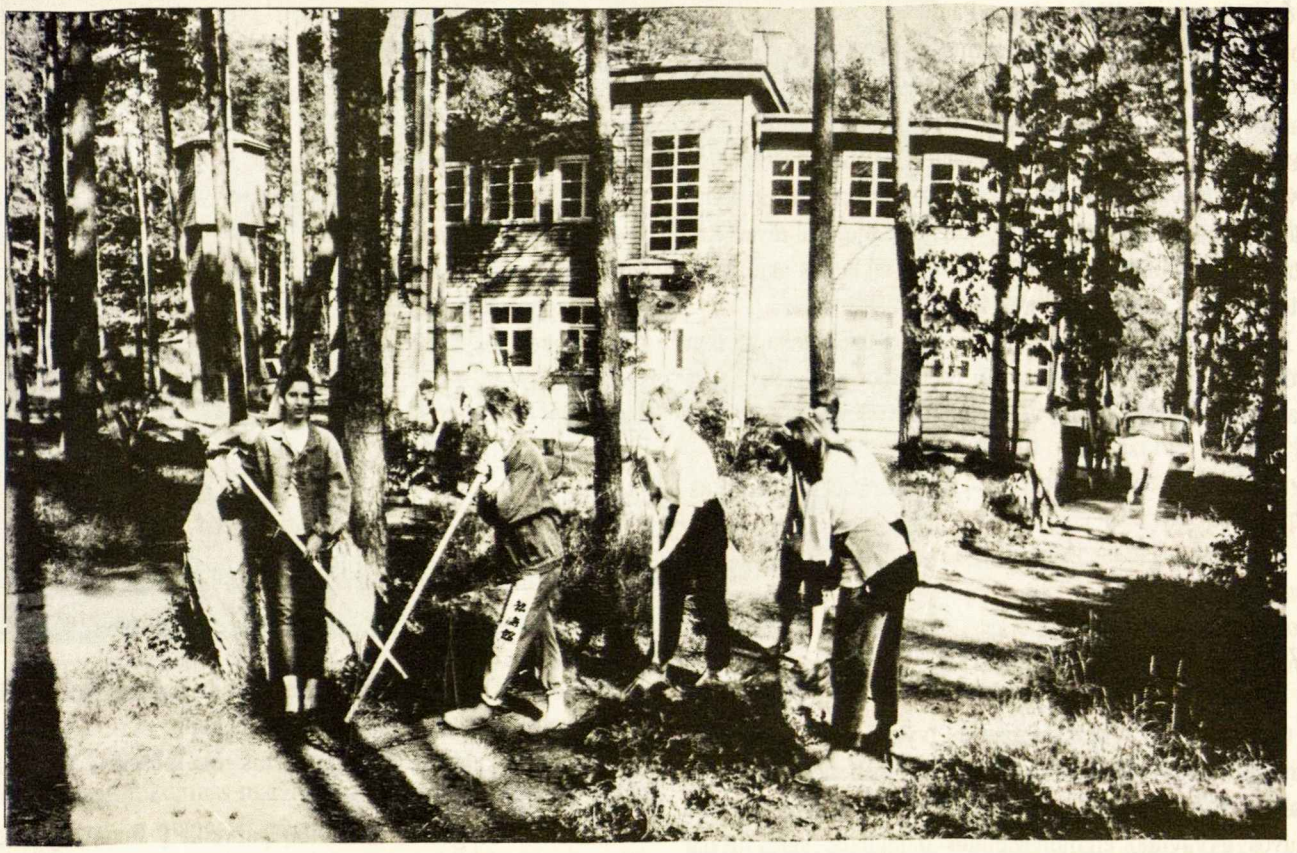

Lietuvos ateitininkai tvarko Berčiūnų stovyklavietę.

tarnauti lietuviams, padėti jiems spręsti problemas''.

„Baltijos Valstybės sudaro mikrokosmosą — pasakė Popiežius, — kuriame matyti iškylančios problemos, tačiau čia gali išaušti ir sprendimų aušra!''

Lietuvos kultūros, mokslo ir švietimo darbuotojai susitikimo su Popiežiumi laukė Šv. Jono bažnyčioje. Sveikinimo žodį tarė Vilniaus Universiteto rektorius prof. dr. R. Povilionis. Jonas Paulius II kalbėjo:

„Praeityje — ilga ir skausminga istorija. (...) Man regis, derėtų pasakyti, kad čia ne paskutinė priežastis — kovingasis ateizmas, iš kurio marksizmas sėmėsi įkvėpimo''. Kita vertus, „nemažesnė ir „dešiniųjų'' režimų atneštoji žala''. „Mūsų amžiaus istoriją, — sakė Popiežius, — supurtė visokie totalitarizmai ir ligotos demokratijos. Besikeičiančios ir viena kitai prieštaravusios santvarkos turėjo savitus, išskirtinius bruožus, bet, manau, nesuklysime pasakę, jog visas jas pagimdė toji imanentiškoji kultūra, kuri paskutiniais amžiais taip plačiai pasklido po Europą ir atnešė Dievo nepripažįstančius, su jo planais žmogaus atžvilgiu nesiskaitančius asmens ir visuomenės projektus.

Tik ar gali žmogus egzistuoti ir „išlikti'' be Dievo? (...)

Jūs, kultūros ir mokslo žmonės, labiau nei kiti esate atsakingi, kad protui nebūtų užtveriamas kelias, vedęs paslapties link. (...)

Laikinoji Bažnyčios ir kultūros santvarvė turės išsklaidyti tamsą ir atverti duris šviesai. (...)

Taigi šių įvykių akistatoje jūsų universitetas tampa reikšmingu simboliu. Jis įkurtas geografiniame centre Europos, pašauktos į vis artimesnę vienybę, kad šitaip pasitarnautų pasaulio taikai. Šis uždavinys gerai atitinka jos daugiatūkstantmetės kultūros tradiciją''.

Šv. Dvasios bažnyčioje Joną Paulių II sveikino Lietuvos lenkai. Popiežius kalbėjo:

„Noriu išreikšti ypatingą džiaugsmą susitikdamas su jumis šiandien, mano apsilankymo Lietuvoje metu, Šventosios Dvasios bažnyčioje, kurią lanko lenkų kilmės lietuviai bei Lietuvoje besilankantys lenkai.

Ši šventovė yra svarbus simbolis ir lyg priminimas įvykių, kurie paliko neišdildomą pėdsaką krikščioniškoje ir tautinėje istorijoje dviejų kraštų, sujungtų glaudžiais kaimynystės, bičiulystės ir broliškumo ryšiais jau nuo Lietuvos kunigaikščio Jogailos ir Lenkijos sosto paveldėtojos Jadvygos santuokos. Pakanka prisiminti skaisčią Šv. Kazimiero asmenybę. kad parodytume gelmę ir vaisingumą to ryšio, kuris išliko net sunkiausiais laikais, ir nors kartais jį apsunkindavo antagonizmas, tačiau niekada nesumenkindavo jo prasmės ir esmės. (...)''

RUGSĖJO 6 D.

Trečioji popiežiaus Lietuvoje diena prasidėjo Kaune. šv. Mišios tema „Liudykime savo krikštą'' įvyko Nemuno ir Neries santakoje, kur buvo įrengtas altorius ir į kurią suplaukė daugiau kaip 100,000 žmonių. Į šv. Tėvą kreipėsi kardinolas

V. Sladkevičius. Popiežiaus pamoksle skambėjo žemės veido atnaujinimo motyvas.

„Atsiųsk Šventąją Dvasią—ir atnaujink žemės veidą! Šis kreipinys, — pasakė Jonas Paulius II, itin svarbus šiuo metu, kai jūsų žemės sūnūs ir dukros, taip pat ir kaimynystės broliškos tautos jaučia būtiniausią poreikį iš pagrindų antnaujinti savo visuomeninį, šeimyninį, asmeninį ir tautinį gyvenimą''.

Kauno arkivyskupijoje šv. Tėvas susitiko su Lietuvos vyskupų konferencijos nariais bei šv. Mišiose dalyvavusiais aukštaisiais dvasininkais iš kitų kraštų. Dalyvavo ir Lietuvos ambasadorius prie Šventojo Sosto Stasys Lozoraitis.

Po to popiežius meldėsi Kauno arkikatedroje bazilikoje.

Nuvykęs į S. Dariaus ir S. Girėno stadioną, popiežius kreipėsi į Lietuvos jaunimą:

„Brangus Lietuvos jaunime! Kaip troškau šio susitikimo. Štai pagaliau esu su jumis, Evangelijos keliauninkais.

Kaip Petras, ateinu skelbti Kristaus, jūsų padrąsinti, kad sektumėte pėdomis To, kuris duoda vienintelę tikrąją viltį''.

„Jonai Pauliau, mes mylime Tave! — šaukė jaunieji Lietuvos maldininkai.

Vakare Šv. Tėvas grįžo į Vilnių.

RUGSĖJO 7 D.

Ketvirtąją viešnagės dieną popiežius aplankė Šiaulius.

Jo ganytojiškoji diena prasidėjo Šv. Mišių auka Kryžių kalne. Mišių tema: „Kankiniai, tremtiniai. Lietuva—kryžių šalis''.

„Kryžius visai tautai ir Bažnyčiai tapo Apvaizdos dovanota palaimos versme, žmonių susitaikymo ženklu. Jis įprasmino kančią, ligą, skausmą. Kaip praeityje, taip šiandien Kryžius ir toliau lydi žmogaus gyvenimą'',—sakė popiežius.

Po šv. Mišių jis padėkojo už čia pastatytus kryžius.

„Nuo šio kryžių kalno,—kalbėjo šv. Tėvas,—noriu palaiminti visas lietuvių kartas, ir jūsų senolius, ir šių dienų lietuvius, ir ateities kartas, noriu palaiminti visą krikščionišką Europą ir visą pasaulį''.

Po to Jonas Paulius II nuvyko į Šiluvą. Meldėsi Jo Šventenybė Šiluvos koplyčioje, Šiluvos bažnyčioje vyko Šv. Žodžio liturgija „Krikščioniška šeima''.

Per pamokslą — homiliją šv. Tėvas kalbėjo, kad „visi galime lengvai suprasti, kaip karštai tikrosios ramybės išsiilgusi tauta, kuri šitiek metų kentė žeminančią prievartą, tautinio sa-192vitumo naikinimą ir dusinančią ideologiją''. Jis meldė Dievo Motinos:

„Padėk lietuvių tautai skausmingą praeties patirtį paversti džiugia ateitimi''.

Popiežius homiliją baigė žodžiais:

„Marija, visų lietuvių Motina, šios Tave besišaukiančios ir Tave mylinčios tautos žvaigždė, melski už mus!''

Šiluvos šventovei Jonas Paulius II padovanojo auksinį rožančių.

RUGSĖJO 8 D.

Iš Lietuvos, į kurią, popiežiaus žodžiais tariant, jis svajojo ateiti pėsčias, pasiėmęs pilgrimo lazdą, Jonas Paulius II išvyko į Latviją, po to lankėsi Estijoje.

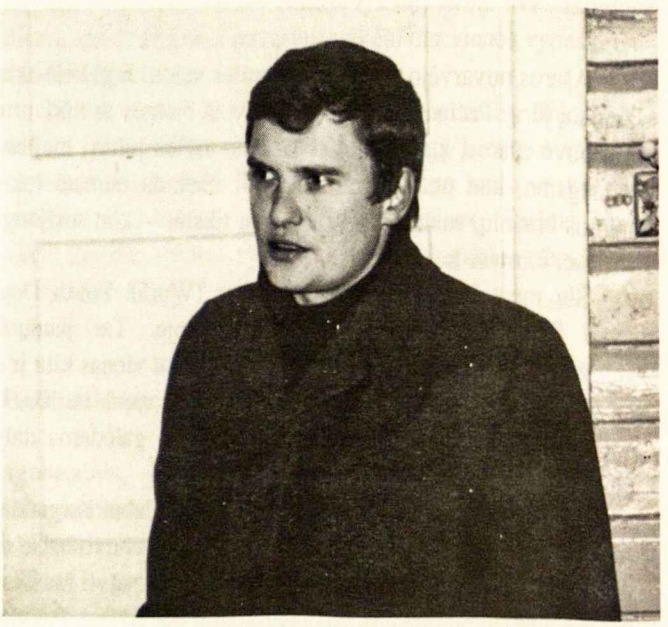

Lietuvos ateitininkų Federacijos valdybos narys ir Berčiūnų stovyklos remontavimo administratorius kun. Rimas Gudelis. Nuotr. J. Polikaičio

Berčiūnų stovyklos remontavimo projekto vyr. inž. Baranauskas. Nuotr. J. Polikaičio

Visuomet liksiu jauna

Lina Sidrytė

Ašaros nuvarvėjo purvinu mergaitės veidu. Ji pakėlė akis į žmonių jūrą. Tačiau jos ašaros nebuvo iš baimės ar liūdnumo. Tai buvo ašaros, kurios kilo iš širdies, tokios pilnos meilės ir džiaugsmo, kad net skaudu buvo. Ji niekada nematė tokios minios žmonių, susirinkusių tik vienu tikslu — kad susijungtų širdyse, mintyse ir sielose.

Šių metų Pasaulio jaunimo dienos (World Youth Days) vyko Denver mieste, Colorado valstyjoje. Tai jaunuolių suvažiavimas iš viso pasaulio, kad susitiktų su vienas kitu ir su šv. Tėvu, kuris atvyko iš Romos. Aš buvau viena iš 300,000 vaikų ir jaunuolių, todėl jaučiausi laiminga, galėdama dalyvauti suvažiavime.

Kai pirmą sykį sužinojau, kad važiuosiu, labai išsigandau. Juk aš nė vieno žmogaus ten nepažinsiu ir man buvo baisu net pagalvoti, ką aš ten veiksiu. Aišku, norėjau pamatyti šv. Tėvą, bet juk galėjau tai padaryti, sėdėdama prie televizijos. Pagaliau po ilgų ginčų tėveliai mane įsodino į autobusą ir linksmai pamojavo, man bežiūrint pro langą. Ačiū Dievui, susitikau daug savo amžiaus mergaičių ir tuojau susidraugavome.

Užtruko dvi dienas nuvykti į Denver miestą. Nors nevėsinamame autobuse temperatūra buvo per 100 laipsnių, negalėjome miegoti, o kasdien po tris sykius valgėme McDonald maistą, bet viską paaukojome Dievui ir šiaip taip likome gyvi.

Pirmą dieną popiežius atvyko į Mile High stadioną. Mano grupė buvo viena tų, kurias išrinko jį sutikti. Buvo nuostabu. Niekada tame stadione—futbolo ar beisbolo rungtynėms vykstant — nebuvo tiek žmonių. Žmonės šoko ir dainavo savo tautos dainas, vėjuje plevėsavo vėliavos ir visur tik šypsenos. Man buvo nuostabu, kiek daug šypsena pasako, o jeigu dar pridedi Bonjour arba Olla!, tai jau lieki to žmogaus draugas visam gyvenimui... Popiežiui atvykus, rodos, visas miestas aidėjo džiaugsmingais šauksmais.

Popiežius visus pasveikino jų gimtąja kalba. Kai jis pasakė „Sveikas'' lietuviškai, tik viena mergaitė atsistojo su trispalve ir sušuko: „Garbė Kristui!'' Man buvo truputį liūdna, kad aš buvau ta viena mergaitė...

Popiežius visus pasveikino ir apvažiavo stadioną su savo specialia mašina. Jis kalbėjo apie pareigą skleisti laisvės žodį savo broliams kituose kraštuose. Gražiausia dalis buvo, kai šv. Tėvas baigė kalbėti. Padangėje pasirodė vaivorykštė, nusidriekdama per visą padangę. Popiežius visus palaimino. Kai įlipo į helikopterį, vaivorykštė dingo.

Antrą dieną mes važiavome plaustais srauniame vandenyje Colorado upės tarpekliuose. Po to važiavome į valstybinius parkus ir į amerikietišką „Dude Ranch''. Šeštadienį pasiruošėme sunkiausiai kelionės daliai — budėjimui Cherry Creek valstybiniame parke. Kiek ten buvo žmonių, neįmanoma suskaičiuoti. Įsivaizduokite, kad stovite jūros viduryje, nematyti, kur ji baigiasi, tik banguoja, banguoja... Taip buvo ir Cherry Creek. Žmonės su visais reikmenimis turėjo nueiti 24 mylias, kad pasiektų šį parką. Tai buvo tikrai sunki iškyla, bet žmonės vis tiek buvo linksmi, bendravo ir karštai meldėsi.

Sekmadienį šv. Tėvas atvyko aukoti Mišias. Jis kalbėjo pasaulio jaunimui, kaip mes galime padėti šiam pasauliui. Jis kalbėjo apie skaistumą, padorumą, religiją, viltį ir kitas moralines vertybes, kurios mums reikalingos katalikiškame gyvenime. Buvo nuostabiai gražu klausytis to švento žmogaus ir tikrai pamatyti, kaip jis mus myli. Man buvo labai gražu, kad net netikintys atvažiavo popiežių pamatyti ir suprato, koks jis geras. Per visą Pasaulio jaunimo dienų suvažiavimą neatsitiko jokio blogo įvykio. Galėjai jausti, kaip Šventoji Dvasia buvo visų širdyse.

Aš negaliu aprašyti, kaip Pasaulio jaunimo dienos mane paveikė. Tai buvo tikrai nepaprasta matyti tiek žmonių, tiek mano amžiaus jaunimo. Supratau, ko anksčiau suprasti negalėjau: yra daug gėrio pasaulyje. Kad gėris nugalėtų blogį, mes, jaunimas, pasaulio ateitis, turime jau dabar pradėti gerinti ir keisti šį pasaulį.

Denverio tikslas buvo parodyti, kad daug galima padaryti. Reikia įgyvendinti Dievo žodį savo veiksmuose, mintyse ir žodžiuose — visur ir visuomet. Nėra prasmės laukti, kol „užaugsime''. Geriausias laikas yra dabar. Išgyvenkime savo tikėjimą ir Dievas duos stiprybės bei dovanų išpildyti Jo valią.

Mergaitė nusišluostė ašarotą veidą ir nusišypsojo. Tiek žmonių, tiek sielų su ištiestom širdim į mūsų Tėvą ir amžinybę. Ta minčių, širdžių ir sielų vienybė, kurią jaučiau tuo metu, visuomet gyvuos mano širdyje. Aš žinau: kol ta liepsna degs, aš visada pasiliksiu jauna.

KALBOS SKYRIUS

Kas skauda* ar *ką skauda?

Ar geriau sakyti: *Onutei skauda koją* (ką? — vartojant galininką), ar *Onutei skauda* koja (kas? — vartojant vardininko linksnį)? *Šuniui nežti pakaklę*, ar *Šuniui nežti pakaklė? Močiutei sopa širdelę* ar *Močiutei sopa širdelė?*

Lietuvoje plačiau vartojamas galininko linksnis (ką?) su veiksmažodžiais *skaudėti, nežėti, sopėti* (nors kai kuriose tarmėse, pvz., žemaičių, vartojamas vardininkas). Galininką siūlė vartoti ir kalbininkas Jonas Jablonskis, dažnai vadinamas lietuvių bendrinės kalbos tėvu, todėl geriau sakyti: *skaudą koją, nežti pakaklę, sopa širdelę.*

Ar galima *statyti klausimą?*

Galime statyti namą, statyti (pastatyti) puodelį pieno ant stalo; statyti paminklą didvyriui; tiltą per upę, kopėčias prie sienos, mokinį į kampą, darbininką prie darbo, net ausis pastatyti (zuikis pastatė ausis) ir akis pastatyti (nustebti, išplėsti akis), ragus atstatyti (atkišti). Tačiau netaisyklinga *statyti klausimą, statyti pažymius, statyti kandidatus, statyti pavyzdžiu, statyti reikalavimus, statyti naują santvarką* ir pan.

Klausimą reikia *siūlyti balsavimui* arba — *prašau šiuo klausimu pasisakyti; siūlau balsuoti, pateikiu balsuoti, balsuojant klausimą spręsti; pažymius rašyti: Mokytojas parašė penketuką; gavau penketuką; siūlyti kandidatus; laikyti pavyzdžiu; kelti pavyzdžiu; ko nors reikalauti* ne *statyti reikalavimus!); kurti naują santvarką.*

Pasekmės, pasėkos ir išdavos

Pasėka nevartotinas žodis — *pasekmė, padarinys, rezultatas.* Tačiau ir *pasekmė* nevartotina šia prasme: *to pasekmėje* — nes tai nevartotinas vertinys. Reikia pakeisti: *dėl to, dėl tos priežasties.* Pvz., Nesusirinko pakankamas narių skaičius, *to pasėkoje* (*dėl to, dėl tos priežasties*) iškylą atšaukėme.

Tą pat galima pasakyti ir apie *to išdavoje*, nevartotinas vertinys — *dėl to, dėl tos priežasties.* Pvz., Visi linksmai šoko, trypė, trankė kulnimis į grindis, *o to išdavoje* (*dėl to, dėl tos priežasties*) net grindys įlūžo.

Apie vytį

Šiame kambaryje ant sienos nepamatysi Lietuvos valstybės ženklo — *vyties* (— *vyčio*). Lietuvos vyčiai prenumeruoja ir skaito „*Vyties*" — („*Vyčio*") žurnalą. *Vyties* (— *Vyčio*) kryžius būdavo dovanojamas narsiems Lietuvos kariams.

Kodėl *vyčio*, o ne *vyties?*

Lietuvių kalboje *vytis, vyties* (moteriškos giminės, trečios linksniuotės daiktavardis) reiškia *rykštę, virbą.* Pvz., išsipjovė liauną *vytelę* žirgeliui pavaryti; reikėjo dar vienos *vyties* ir tvora bus baigta tverti.

Vytis, vyčio (vyriškos giminės, pirmosios linksniuotės daiktavardis) reiškia raitą senovės karžygį, Lietuvos valstybės ženklą. Taigi ir *vyčio* kryžius — garbingo kario — karžygio ženklas arba žymuo, yra vyriškos giminės. Turime sakyti: *vyčio ženklas* (baltas vytis raudoname dugne), *vyčio kryžius* — žymuo, „*Vyčio*" žurnalas ir t.t.

Praturtinkame savo lietuvių kalbos žodingumą

aguonainis, -io — trintų aguonų pienas (vartojamas kūčių vakarienės metu).
akidūmis, -io — melagingas aplinkybių išpūtimas.
akytas, -a — skylėtas, purus, išakijes, korytas.
apčiaumuoti, apčiaumauja, apčiaumavo — paviršium apkramtyti.
atabridas, -o — negilus ežero ar upės pakraštys, kur galima bristi; sekluma.
balėsas, -o — žiurkėnas (angl. hamster).
batlaižys, -io — pataikūnas.
bealkoholinis, -io — gėrimas, neturintis alkoholio.
bildukas, -o — dvasia, kuri naktimis trankosi; kaukas.
bidzenti, bidzena, bidzeno — iš lėto, mažais žingsniais bėgti (to jog).
blaustis, blausiasi, blausėsi — niauktis, ūktis; darytis mieguistam, suniurusiam.
blerbalas, -o — niekų kalba; kas niekus kalba.
čiopa, -os — negreitas prie darbo žmogus (šis daiktavardis yra bendrinės giminės — tinka vyrui ir moteriai).
čiurna, -os — rankos ar kojos riešas (wrist).
dargana -os — bjaurus, lietingas oras.
dauba, -os — slėnys, klonis; stačiašlaitė, netaisyklingos formos įgauba žemės paviršiuje.
degus, -i — kuris greitai užsidega, gerai dega.
dėmuo, -ens — sudedamoji dalis; vienas dedamųjų skaičių (sudėtyje).
dienovidis, -io — dienos vidurys, vidudienis.
drabnus, -i — kas gerai drimba, pvz., sniegas, molis, purvas.
eismas, -o — transporto priemonių judėjimas, pvz., mašinų, traukinių.
ežia, -ios — žemės rėžio ar lauko riba, siena (tarp dviejų ūkininkų žemės).

MEILĖ DAINAVAI NUVEDĖ PAS MEILĘ BERČIŪNUOSE

Jaunavedžiai Irena Vadoklytė ir Aldas Kriaučiūnas ateitininkų stovykloje Berčiūnuose.
Nuotr. Gražinos Kriaučiūnienės

Visą šį aprašymą būtų galima sutalpinti į trumpą kronikinę žinutę:

„Aldas Kriaučiūnas ir Irena Vadoklytė 1993 rugsėjo mėn. 25 dieną Panevėžyje sumainė aukos žiedus. Nauja šeima džiaugiasi jaunųjų tėveliai, giminės ir draugai. Svekinimai jauniesiems!''

Tai teisybė, bet be pamušalo ir priedų. O jų tikrai reikia, nes šios vestuvės gali būti įdomios ir tiems, kurie jaunųjų nepažįsta, bet domisi katalikiškumo ir lietuvybės puoselėjimu ir jo vaisiais.

Pora įdomesnių faktų. Jaunasis, gimęs Amerikoje, vedė netoli Panevėžio gimusią lietuvaitę. Moterystės sakramentą priėmė Panevėžio katedroje, kurioje vikarauja Lietuvos ateitininkų federacijos vicepirmininkas kun. Rimas Gudelis. Jis ir aukojo tai prograi pritaikytas šv. Mišias. Jaunieji iš Romos gavo popiežiaus Jono Pauliaus II palaiminimą. Pastarasis vos prieš porą savaičių lankėsi Lietuvoje, kur susitiko su jos jaunimu. Vestuvių liudininkais—pabroliu ir pamerge—buvo Aras Kriaučiūnas iš San Diego ir Birutė Sakalauskaitė ir Panevėžio.

Vaišės vyko naujai suremontuotoje ateitininkų stovyklos valgykloje Berčiūnuose, keletą kilometrų į vakarus nuo Panevėžio. Tai tie patys Berčiūnai, kur karo metu buvo statyta arch. Jono Muloko suprojektuota koplyčia, vėliau komunistų susprogdinta. Į ją sekmadienio Mišioms ateidavo už penketos kilometrų gyvenęs jaunojo tėvelis. Dabar jo sūnus grįžo ne tik į tėvų kraštą, bet ir į tėvo gimtinės pašonę. Graži simbolika.

Vestuvėms pasitaikė giedra diena, nors vakare jau vėsoka buvo, o Lietuvoje apie šilumą rugsėjo gale tik svajoti buvo galima. Tačiau nuotaika buvo jauki, draugiška. Buvo pristatyti visi dalyvaujantieji, taip, kad iki vaišių pabaigos nebebuvo nepažįstamų. Nebesijautė Atlanto skirtumų, nors kai kuriems jo nuotolį reikėjo nugalėti.

Jaunasis gali būti pažįstamas šio žurnalo skaitytojams, nes yra jame bendradarbiavęs savo rašiniais bei nuotraukomis. Jis daug metų talkininkavo Dainavos jaunimo stovykloje, buvo aktyvus moksleivių ir studentų ateitininkų veikloje. Lietuvon pirmąjį kartą lankėsi gim-nazijos baigimo proga. Paskutinis atvykimas yra jau ketvirtas. Grįžo apsiginklavęs dviem magistro laipsniais—iš pramoninės inžinerijos verslo administracijos, gautais Michigano universitete Ann Arbor. Gyvendamas Lietuvoje, talkino jos pramonės kokybės pakėlimui. Aldas yra buvęs Lietuvių fondo stipendininkas, baigęs Žiburio lituanistinę mokyklą Detroite. Galima būtų teigti, kad Lietuvių fondo „investavimas'', lituanistinės mokyklos pastangos bei ateitininkų organizacijos auklėjimas nenuėjo veltui.

Jaunoji yra baigus kompiuterių mokslus Vilniaus universitete ir dirba savo specialybėje. Jaunieji įsikūrė Vilniuje. Lauksime jų aktyvaus dalyvavimo Lietuvos, o ypač jos ateitininkų, darbuose ir gyvenime.

R. Kr.

Dr. Adolfas Damušis 80 metų amžiaus sukaktuvininkas

Šįmet minime vieno garbingo žmogaus 80 metų amžiaus sukaktį. Laiko definicija neįmanoma. Laikas yra neišmatuojamai platus ir neišmatuojamai talpus. Mes jį matuojame periodais, ir tai, palyginti su laiku, trumpais — metais vadinamais. Į tą metų sąvoką įjungiame įvairius įvykius, nuotykius, atliktus darbus ir t.t. Šimet tokių 80 metų sukanka gerbiamam dr. Adolfui Damušiui. Šiandien visus jam reikšmingus metus ir visus tais metais jo nuveiktus darbus suminėti būtų neįmanoma, nes tam reikėtų labai daug laiko. Aš čia pabandysiu tik labai trumpais bruožais jį prisiminti, pradedant universiteto laikais, jo studijomis.

Aš buvau senjoras, jis buvo fuksas, bet jis buvo ypatingas fuksas, pastebimas ir žinomas. Tuojau įstojo į studentų ir apskritai aristokratiškoje visuomenėje žinomą „Kęstučio" korporaciją ir anktyviai įsijungė į ateitininkų veiklą. Abu prisidėjom prie ateitininkų profesinių korporacijų steigimo. Jis yra ir studentų ateitininkų technikų „Grandis" korporacijos steigėjų tarpe, o aš esu studentų ateitininkų medikų „Gaja" korporacijos steigėjų sąraše. Abu buvome ištremti į Varnių koncentracijos stovyklą. Tuomet ten buvo tik komunistai, tautininkų valdžios papildyti ateitininkais. Aš jau buvau iš stovyklos paleidžiamas, o A. Damušis su dr. Petru Karveliu buvo tik atvežti. Bendravimas ir bendradarbiavimas vyko ir toliau.

Adolfas Damušis buvo labai rimtas studentas ir pirmiausia ruošėsi moksliniam darbui, bet nevengė kultūrinės ir visuomeninės veiklos. Baigęs studijas, rūpinosi ir sielojosi taip pat ir ekonominiais tautos reikalais. Susirūpinimas cemento gamyba ir doktoratas yra mokslinio ir ekonominiais tautos reikalais rūpesčio rezultatas.

Dr. Ad. Damušiui rūpėjo ne tik mokslas, bet įdeologiniai, kultūriniai, patriotiniai reikalai bei darbai. Mokslas yra reikalingas realiam gyvenimui, bet vien realizmas mokslo žmogaus nepatenkina. Mokslo žmogui reikalingą ir romantika. Kada šitie trys dalykai: idealizmas, realizmas ir romantika, susiderina, tuomet mokslas sužiba nuostabiu žvilgesiu. Jis tampa žvaigžde, kurios siekiama su dideliu entuziazmu, noru ir pasiryžimu. Damušyje visi tie trys dalykai susiderino į kompleksą. O tuo laikotarpiu V.D. u-to rektorius prof. V. Čepinskis, priimdamas rektoriaus pareigas, savo inauguracinėje kalboje jau studijuojantiems ir naujai įstojantiems studentams sakė: „Mokslas lai būna jums žvaigždė, kurios jūs siektumėte visą savo gyvenimą". Damušis buvo vienas tų, kurie tos žvaigždės siekė, mokslines žinias kūrė ir jas pildė. Dirbančio mokslinėj plotmėj ar žinios, darbai ar išradimai yra sukauptinio pobūdžio. Kiekvienas mokslininkas mokslui kuo nors prisideda. Dr. Ad. Damušio darbai ir įnašas, kartu su kitų darbais, žymiai juos papildo.

Dr. Ad. Damušio pirma gyvenimo ir veiklos pusė reiškėsi tuo metu, kai Europa buvo nuolat dinamiška ir dramatiška, ieškanti pusiausvyros tarp laisvės ir autoriteto, mokslo ir misticizmo, kapitalizmo ir socializmo. Damušio darbai ir veikla rėmėsi laisvės, mokslo ir krikščioniškos socialogijos principais. Tuo metu psichiatras-filosofas Karl Jasper pasakė, kad Europa yra laisvė, istorija ir mokslas.

Dr. Ad. Damušio antras gyvenimo ir veiklo periodas po dramatiškų istorijos įvykių yra tokioje sąvokoje, kada visas pasaulis, ne tik Europa (pagal Jasper), yra laisvė, istorija ir mokslas. Ir dr. Ad. Damušio veikla šioje pasaulio sąvokoje labai gražiai derinosi, įnešdama savos kūrybos.

Dr. Ad. Damušiui charakteringos keturios savybės: veikla, teisingumas, nuoseklumas ir pastovumas. Jo veikla paremta įdealizmu, teoretiniu pasiruošimu, patirtimi ir numatanti ateitį. Čia prisimintina jo darbas su jaunimu ir Dainavos stovyklavietės organizavimas.

Dr. Adolfas Damušis

Žmogaus gyvenimas progresuoja ir dirbama trijose dimensijose: horizontaliai — žemėje, vertikaliai — dvasiškai ir diagonaliai — mąstymu, svajonėmis, kad galima pasiekti dangų, nepaliekant žemės. Nagrinėdami dr. Damušio darbus, sutinkame jį visose trijose dimensijose. Jis proteguoja ir dirba tiesai, mokslui ir gėriui žodžiu ir raštu. Dr. Damušis savo žodžiu — pasakytu ar parašytu — yra santūrus, bet jis jo nevengia. Todėl jo žodis svarus ir reikšmingas, o kartu patrauklus ir nieko neužgaunantis. Dr. Ad. Damušis žino, kad žodis yra įrankis, kuris gamina kitus įrankius. Žnoti, kaip jį naudoti, yra brangiausia žmogaus savybė. Felix Marti Ibanez sako, kad žmogus yra tas ar toks, koks yra jo žodis.

Pasaulyje daug norima ir daug ieškoma, bet dažnai nerandama paties savęs. Surasti save patį, savo sielos ir dvasios šaltinį, energiją ir tai panaudoti žmonijos gerovei yra didelis menas. Dr. Ad. Damušis, kuriam savo amžiaus periode ar kur jis bebūtų — gimnazijoj, universitete, koncentracijos stovykloje ar laisvėje; moksliniame darbe ar kovoje už laisvę — žinojo kaip savo sugebėjimus ir energiją panaudoti tikslams, kuriuos buvo užsibrėžęs.

Charakterizuojant dr. Ad. Damušio gyvenimo puslaikius: pirmasis yra pilnas jaunystės, gyvas, judrus. Įgytos žinios, atrodo, pačios gausėja, kyla nauji sumanymai, naujos idėjos, nuveikti darbai dauginasi, pažintys ir kontaktai plečiasi.

Bet yra ir dramatiškų įvykių, kurie ištinka tautą ir jį patį.

Antras dr. Ad. Damušio gyvenimo puslaikis, pokarinis periodas: prasideda netikrumai, rūpesčiai, persiorientavimas. Vėliau pasidaro veiklus ir produktingas, pasižymi įvairiais darbais. Kai kurie psichologai žmogaus gyvenimą dalina į keletą laikotarpių. Aristotelis randa tik vieną laikotarpį, kuriame žmogus idėjas asimiliuoja ir paskiau skelbia, ir tas laikotarpis yra tik iki 50 metų amžiaus. Tai buvo Aristotelio laikais. Mes žinome labai aktyvių ir produktingų žmonių, sulaukusių žymiai senesnio amžiaus. Toks yra ir dr. Ad. Damušis.

Žmogus yra neramiausias sutvėrimas pasaulyje. Gyvenimas yra keliavimas laiko dimensijoje. Gyvenimas ir laiko, ir erdvės dimensijose yra labai įdomus, įvairus, pilnas įvairių įvykių, nuotykių, džiaugsmo, liūdesio, entuziazmo ir depresijos. Dr. Ad. Damušio gyvenimas laiko ir erdvės dimensijose yra labai turiningas, pozityvus ir lietuvių tautai daug davęs.

Dr. Adolfas Damušis ilgą savo gyvenimo kelią keliavo ir keliauja ne vienas. Savo darbuose, džiaugsmo ir liūdesio, entuziazmo ar depresijos valandomis šalia savęs jis turėjo ir turi savo žmoną Jadvygą. Ji yra visuose jo darbuose ir visose aplinkybėse labai didelė parama.

Dr. J. Meškauskas

Ateitininkų federacijos vado apsilankymas Lietuvoje

—Gerbiamas Federacijos Vade, gir–dėjome, kad neseniai lankėtės Lietuvoje, todėl prašome pasidalinti savo įspūdžiais.

Žinome, kad šitas Jūsų apsilankymas nebuvo atostogos nei viešnagė, bet turėjo tam tikrą paskirtį, susietą su ateitininkais. Koks tikslas to vizito?

—Ši, kaip ir visos kitos ankstyvesnės, kelionės, turėjo tiktai vieną paskirtį — užmegzti glaudesnius ryšius su Lietuvos ateitininkais ir jų vadovybėmis, artimiau susipažinti su jų laimėjimais bei sunkumais, kartu ieškoti būdų ir kelių, kaip padėti ateitininkams Lietuvoje augti, stiprėti ir brėsti tiek ideologiniai, tiek organizaciniai. Konkretūs šios kelionės uždaviniai buvo tokie: 1994 metų viso pasaulio ateitininkų kongresas, Ateitininkų rūmai Kaune, Berčiūnų stovyklavietė, „Ateitis'' žurnalas, Pr. Dovydaičio fondas, Palangos namai ir finansinė parama bei ataskaita.

—Ar šito apsilankymo metu teko susitikti su Lietuvos ateitininkų veikėjais, ir kokius sprendimus teko Jums padaryti?

—Teko susitikti ne tiktai su visais Lietuvos Ateitininkų Federacijos vyriausios valdybos nariais, bet ir su sąjungų valdybų nariais, Katalikų Bažnyčios pareigūnais bei miesto savivaldybių atstovais. Taip pat verta paminėti, kad teko dalyvauti gausioje moksleivių ateitininkų Akademinėje dienoje Vilniuje ir Panevėžio miesto jaunųjų ateitininkų šventėje, kurios metu būrys moksleivių ir jaunųjų ateitininkų davė įžodį. Įdomu, kad Panevėžio miesto ateitininkų veikla vyksta mokyklose ir tiktai ypatingomis progomis susirenka visi kartu.

Posėdžių bei susitikimų metu buvo prieita sprendimų, kurie vienaip ar kitaip turės įtakos į tolimesnę ateitininkų veiklą Lietuvoje. Lietuvos Ateitininkų Federacijos (LAF) vyriausios valdybos posėdžio metu buvo sutarta ruošti ateitininkų kongresą ateinančių metų liepos mėnesio 15-17 d. Vilniuje. Sąryšyje su kongreso ruošimu išryškėjo reikalingumas ir pasiryžimas pradėti leisti katalikiškos minties žurnalą jaunimui. Per paskutiniuosius ketverius metus Lietuvoje atsikūrusi ateitininkija išaugo skaičiumi ir žymiai subrendo intelektualiai. Išeivijoje leidžiamas „Ateities'' žurnalas mielai spausdina Lietuvos ateitininkų straipsnius, korespondencijas bei kūrybą, tačiau vos tiktai pora šimtų egzempliorių kiekvieno numerio pasiekia Lietuvos ateitininkus. Jau pora metų yra juntamas reikalas spausdinti ir plačiai paskleisti leidinį, kuriame ateitininkai bei katalikiškoji jaunuomenė galėtų išreikšti save kūrybiškai, tuo skatinant tolimesnį dvasinio augimo ir brendimo procesą. Todėl šios kelionės metu buvo sutarta, kad LAF vyriausioji valdyba pradės leisti katalikiškos-tautinės orientacijos žurnalą jaunimui „Lietuvos ateitis''. Šis žurnalas nesikonkuruos, bet artimai bendradarbiaus, su išeivijoje leidžiamu „Ateities'' žurnalu. LAF vyriausioji valdyba bus atsakinga už redakcinio kolektyvo sudarymą. Suprasdami sunkią ekonominę katalikiškos spaudos būklę Lietuvoje, išeivijoje gyvenantys ateitininkai bus raginami, pagal išgales, prenumeruoti bei finansiniai paremti šio žurnalo leidimą.

Galbūt sunkiausiai sekasi su Ateitininkų rūmais Kaune. Nors ir po didelių pastangų, nors ir turint susitarimus su Kauno Miesto Taryba ir su Kauno Technologijos universitetu, vis vien šie rūmai dar nėra sugrąžinti Lietuvos Ateitininkų Federacijai. Visas reikalas užkliuvo Lietuvos vyriausybės sluoksniuose. Su Petro Plumpos, Katalikų Bažnyčios atstovo prie vyriausybės, pagalba buvo numatytas susitikimas su ministru pirmininku Adolfu Šleževičiu, tačiau paskutiniu momentu šis susitikimas neįvyko dėl ministro nenumatyto išvykimo iš Vilniaus. Petras Plumpa ir teisininkas Vaidas Vaičaitis, bendradarbiaujant su LAF vyriausiąja valdyba, buvo įgalioti toliau rūpintis Ateitininkų rūmų atgavimo klausimu.

Berčiūnų stovyklos remonto darbai vyksta sėkmingai. Yra atremontuojami bendrabučiai bei vedami kanalizacijos ir vandens vamzdžiai. Kun. R. Gudeliui, LAF vyriausios valdybos vicepirmininkui, buvo pavesta susitikti su

Panevėžio miesto meru bei miesto tarybos pareigūnais, siekiant patikslinti pirminę sutartį dėl Berčiūnų stovyklos ir detaliau su jais išnagrinėti žemės naudojimo klausimą.

—Jau žinoma, kad 1994 metais, po Dainų šventės yra ruošiamas ateitininkų kongresas. Ar tuo tikslu padaryta kokių planų ir kaip jie vystosi?

—Nors ankstyvesnių kelionių metu ateitininkų kongreso klausimas buvo keliamas, tačiau tiktai šių pasitarimų metu pradėjome eiti iš bendrinių klausimų į specifinius. Buvo nutarta sudaryti vyriausiąjį kongreso rengimo komitetą daugiausia iš Vilniuje gyvenančių ateitininkų. Tokiu būdu bus galima įsteigti koordinacinę būstinę su visomis reikalingomis susisiekimo priemonėmis. LAF vyriausioji valdyba apsiėmė sudaryti vyriausiąjį kongreso rengimo komitetą, įvairias pokomisijas bei talkos vienetus iki sausio mėnesio vidurio. Spaudos ir informacijos komiteto pirmininko pareigas sutiko eiti LAF vicepirmininkas kun. Robertas Grigas. Smulkesnės informacijos bus paskelbtos vėliau, kuomet prie rengimo planų bus pridėtos ne tiktai pavardės, bet ir nuveikti darbai.

—Kokia programa yra numatyta kongreso metu?

—Šios kelionės metu buvo norima duoti eiga kongreso organizaciniam ratui: pradėti burti darbuotojus, numatyti patalpas ir aplamai aptarti kongreso ruošos darbus. Akademinės programos klausimo nenagrinėjome. Į akademinės programos planavimo darbus norime įtraukti ne tiktai LAF vyriausios valdybos narius, bet taip pat Ateitininkų Federacijos tarybos narius bei sąjungų atstovus. Tokie pasitarimai vyks sausio mėnesio bėgyje. Norima, kad akademinė programa būtų ideologiniai stipri, atsakanti į laiko reikalavimus, perspektyvinė, kviečianti stoti į dvasinį tautos atgimimą. Kongrese bus išryškinta šio krikščioniško sąjūdžio vienybė, bus patvirtintas teigimas, kad ateitininkija yra viena ir ta pati visame pasaulyje. Kongrese turėtų būti išryškinta pasauliečių rolė Bažnyčioje ir ateitininkijos užduotis, keliant socialinio teisingumo, moralės ir krikščioniškos kultūros svarbą viešame Lietuvos gyvenime. Dedama pastangų pasikviesti vieną iš LAF vyriausios valdybos narių į akademinės programos planavimo posėdžius.

—Kaip užsienyje gyvenantys ateitininkai gali prisidėti prie sėkmingo kongreso? Ar tokia talka bus pageidaujama?

—Visų pirma savo dalyvavimu šiame kongrese. Suprantama, kad atstumas ir finansinės išlaidos daugeliui bus sunkiai nugalimos, tačiau visi tie, kurie gali ir kurių sveikata leidžia, yra kviečiami ir raginami, kaip galint gausiau atvykti į Vilnių ir dalyvauti šiame istoriniame kongrese. Juk šis kongresas bus tarsi įgyvendinimas, po penkiasdešimt metų penktojo ateitininkų kongreso, turėjusio įvykti sugrąžintame Vilniuje 1940 metais, bet sutrukdyto okupacijos. Antra, savo idėjomis, patarimais bei pasisiūlymais prisidėti prie kongreso rengimo ar finansine parama, ar straipsniu, ar konkrečiu darbu. Svarbu, kad mes teigiamai atsilieptume į prašymus, kvietimus bei raginimus. Neatsisakykime, jeigu būsime prašomi prisidėti prie kongreso ruošos darbų. Trečia, yra laukiama nuoširdi finansinė parama.

—Suprantame, kad Amerikoje yra įsteigtas Ateitininkų Federacijos fondas, kuris prisidėtų prie išlaidų padengimo kongresą ruošiant ir stovyklaviečių pagerinimo. Kaip sekasi telkiant šias lėšas?

—Turiu prisipažinti, kad neturiu vėliausių žinių. Yra sudaryta Ateitininkų Federacijos fondo valdyba, kuri organizuoja vajus ir vadovauja šiam fondui. Nors tai yra Ateitininkų Federacijos padalinys, jo veikla yra savarankiška. Ateitininkų Federacijos vadas kviečiamas dalyvauti fondo valdybos posėdžiuose, tačiau visą darbą atlieka fondo valdybos nariai bei jų talkininkai, kurie energingai ir rūpestingai jį tvarko. Šio vajaus tikslas yra platesnis negu suminėjote. Jo paskirtis yra remti, pagal išgales, visus prasmingus Lietuvos ateitininkų projektus, ne tiktai kongresą ar Berčiūnų stovyklą. Turime taip pat atkreipti dėmesį į neturtingų studentų šelpimą, Ateitininkų rūmus Kaune, Palangos namus, akademinę veiklą bei „Lietuvos ateitį". Šios kelionės metu buvo sutarta paramos tiekimo ir prašymo procedūra. Ji bus paskelbta artimoje ateityje. Jos tikslas yra užtikrinti, kad prašomoji parama yra reikalinga, patvirtinta LAF vyriausios valdybos ir kad yra vedama reikama dokumentacija.

Prieš pusmetį Ateitininkų Federacijos fondas išsiuntė pirmąjį kreipimąsi į aukotojus paremti Lietuvos ateitininkų veiklą. Dėkojame tiems, kurie dosniai atsiliepė į šį prašymą. Prieš porą savaičių buvo išsiųstas kitas kreipimasis, ypač į tuos, kurie dėl vienos ar kitos priežasties neturėjo progos prisiųsti savo aukos. Ateitininkų Federacijos fondas laukia visų teigiamo atsiliepimo. Darbų daug, tikslas šventas. Remkime pagal išgales!

—Ar kituose kraštuose yra steigiami tokie fondai, ar lėšos eina per Čikagoje įsteigtąjį?

—Yra tiktai vienas Ateitininkų Federacijos fondas. Jis buvo įsteigtas po paskutiniojo ateitininkų kongreso 1985 metais. Tuo metu visi fondai ir fondeliai buvo sujungti ir įkurtas naujas, platesnės apimties, fondas su paskirtimi šelpti nepasiturinčius studentus bei remti jaunimo veiklą. Iškilus reikalui, Ateitininkų Federacijos fondas paskelbė vajų paremti Lietuvos ateitininkų veiklą.

Iš spaudos esame patyrę, kad kituose kraštuose yra organizuojami vajai Lietuvos ateitininkams, tačiau jų lėšos nėra pervedamos per Ateitininkų Federacijos fondą. Tai apsunkina paramos skirstymo procesą. Vieniems projektams atsiranda daugiau lėšų negu reikia, o kitiems trūksta. Turint vieną fondą, yra daug lengviau koordinuoti ir patenkinti

LAF vyriausios valdybos prašymus pagal jų nustatytą svarbą. Tai nėra bandymas pasisavinti nuopelnus, ar kontroliuoti užgirtinas iniciatyvas. Yra būtina koordinacija, norint užtikrinti, kad parama bus paskirta ir pasieks ten, kur būtiniausiai reikia.

*

Nuoširdžiai dėkoju Federacijos vadui, Juozui Polikaičiui, už pokalbį. Tikime, kad Jūsų rūpestis ir darbas atneš teigiamų rezultatų.

Kalbėjosi Karolina Kubilienė

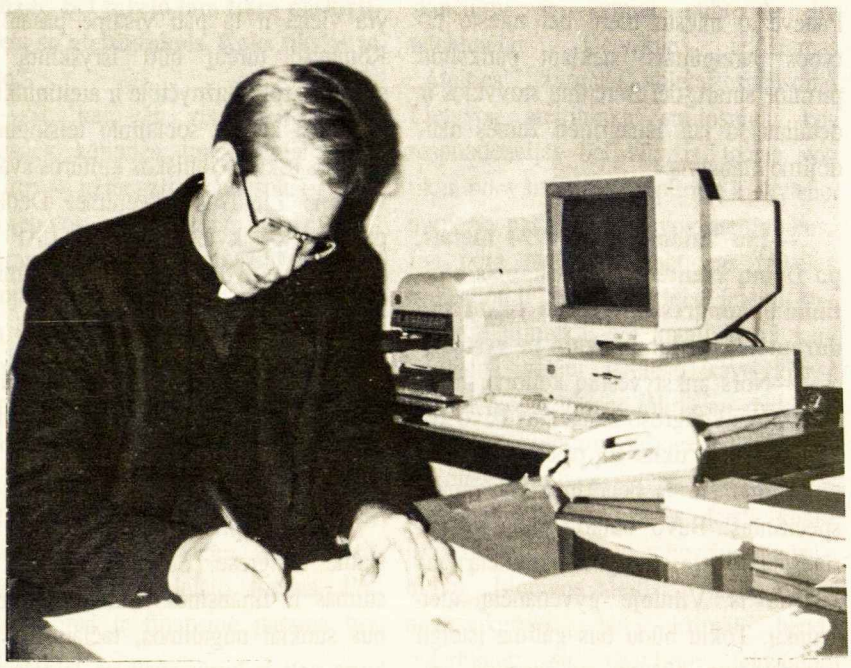

Diakonas Gintaras Grušas.

Paskirtos šios premijos.

Pirmoji vieta už rašinius—Hariui Subačiui (Winnetka, IL) ir Džiugui Jukniui (Vilnius); II — Aidai Bublytei (Willoughby, OH), Gediminui Karobliui (Kaunas) ir Editai Šimoliūnaitei (Joniškėlis).

Už nuotraukas paskirta viena premija—Liudui Landsbergiui (Upper Marlboro, MD).

Už eilėraščius pirmoji vieta: Vilmai Banytei (Kaunas), Džiugui Jukniui (Vilnius); II — Vytautui Paliukui (Garliava), Vaidai Kaminskytei (Joniškėlis), Algirdui Vaicekai (Troškūnai).

Premijų mecenatas—kaip ir kitais metais — prel. Juozas Purnskis.

Jav gyvenantiems laimėtojams premijos išsiųstos paštu, nes „Ateities'' žurnalo vakaro šiemet nebuvo, o į Lietuvą premijas jau nuvežė Federacijos vadas J. Polikaitis, ten lankęsis lapkričio mėn. viduryje.

• Prel. Juozo Prunskio premijai skirti komisija, susidedanti iš kun. Voldemaro Cukuro, Mirgos Girniuvienės, Eligijaus Sužiedėlio, ses. M. Bernadetos Matukaitės ir Liūdos Žaugrienės, posėdžiavo š.m. rugsėjo 25 d. Nekaltai Pradėtosios Marijos seserų vienuolyne, Putnam, CT ir vienbalsiai nutarė šių metų premiją paskirti taip: 3,000 dol. vertimui „Jėzaus gyvenimo iliustracijos'', autorius kun. Kęstutis Trimakas. 1,500 dol. skirti akademinių dienų projektui, kurio autorius dr. Arvydas Žygas. Komisija taip pat įvertino evangelizacinės jaunimo grupės projektą, pasiūlytą Eugenijaus Danilevičiaus iš Kauno.

• Pasibaigus kasmetiniam „Ateities'' žurnalo konkursui, jo rezultatais per daug džiaugtis nebuvo prasmės, nes dalyvių skaičius buvo labai menkas — įprastuoju būdu (sudarant komisiją) vertinti medžiagos nebuvo įmanoma. Pasitarus su Ateitininkų Federacijos vadu, nutarta visus, konkurse dalyvavusius, apdovanoti, tačiau suskirstant juos į dvi grupes, pagal atsiųstos medžiagos kokybę.

• Gruodžio 12 d. Čikagos sendraugių skyrius, su darbščiąja Jadvyga Damušiene prešakyje, suruošė prel. Juozo Prunskio knygos „Ateitininkai komunistų ir nacių kankinai'' sutiktuves ir filmo iš jo gyvenimo premjerą Ateitininkų namuose, Lemont, IL. Apie knygą ir apskritai apie prel. J. Prunskį—redaktorių, rašytoją, žurnalistą, visuomenininką, jaunimo organizacijų ir visos lietuviškos katalikiškos veiklos rėmėją, daugybės konkursų mecenatą kalbėjo dr. Petras Kisielius, prof. Juozas Meškauskas ir kiti. Popietei vadovavo J. Damušienė, o tikrai sausakimšai publikos pripildyti Ateitininkų namai parodė, kad prel. J Prunskis yra mylimas ir vertinamas.

• Čikagos studentai ateitininkai suruošė tradicines ateitininkiškos šeimos kūčias gruodžio 19 d. Jaunimo centre. Paprastai šis renginys sutraukia labai gausų būrį Čikagos ir apylinkių ateitininkų. Taip buvo ir šiemet.

• Diakonas Gintaras Grušas beveik visus šiuos metus praleido Lietuvoje, padėdamas pasiruošti popiežiaus Jono Pauliaus II sutikimui. Jis buvo popiežiaus apsilankymo komiteto generalinis sekretorius. Šį rudenį Gintaras vėl grįžo į Romą tęsti teologijos studijų.

• Prel. Vytautas Balčiūnas š.m. liepos 23 d. paminėjo 60 metų kunigystės sukaktį. Jis yra knygų serijos „Krikščionis gyvenime'' redaktorius, spaudos bendradarbis, pastaruoju metu paruošęs ir įkalbėjęs visą Naująjį Testamentą į

juosteles, kad jomis galėtų pasinaudoti aklieji, nebepajėgiantys patys skaityti. Prel. V. Balčiūnas šiuo metu gyvena Putnam, CT.

• Šv. Tėvas pagerbė Pasaulio lietuvių katalikių organizacijų sąjungos pirmininkę dr. prof. Aldoną Šlepetytę-Janačienę, suteikdamas jai „Pro Ecclesia et Pontifice'' žymenį.

• „Laiškų lietuviams'' ilgametis redaktorius, lituanistas kun. Juozas Vaišnys, SJ (Chicago, IL) š.m. liepos 10 d. šventė savo kunigystės 50 metų jubiliejų.

• Lapkričio 21 d. Lemonte įvyko rašytojos Audros Kubiliūtės antrosios knygos „Mįslingos kaladėlės'' sutiktuvės, suruoštos JAV LB Švietimo tarybos, kuriai pirmininkauja Regina Kučienė. Su knyga ir autore supažindino Algirdas Titus Antanaitis, buvo daug sveikinimų žodžiu ir raštu, kalbėjo ir pati autorė apie knygos atsiradimą, ypač išreikšdama padėką visiems, prisidėjusiems prie „Mįslingų kaladėlių'' išleidimo. Maironio lituanistinės mokyklos mokinės paskaitė naujosios knygos ištraukų. „Mįslingos kaladėlės'' yra detektyvinio žanro apysaka jauniems skaitytojams, kurie taip nuoširdžiai domėjosi ankstyvesniąja Audros knyga (taip pat išleista Švietimo tarybos pastangomis) „Nepaprasti įvykiai Aštuonioliktoje gatvėje''.

• Kun. Vaclovas Aliulis Marijonų generalinės kapitulos, vykusios š.m. birželio 24 d. Romoje, buvo išrinktas marijonų generaliniu vikaru. Kun. V. Aliulis įsteigė Lietuvoje „Katalikų pasaulio'' žurnalą ir buvo jo pirmasis redaktorius, taip pat „Katalikų pasaulio'' leidyklos direktorius, daug prisidėjęs prie Lietuvos ateitininkų atkūrimo ir su jais dirbęs. Nuo rugsėjo 21 d. jis šešeriems metams išvyko į Romą.

• Ateitininkų Federacijos vadui Juozui Polikaičiui pasižymėjusio katalikovisuomenininko premija įteikta š.m. gruodžio 12 d. Ateitininkų namuose, Lemonte. Premiją jam skyrė Katalikų Bendrija, mecenatas—prel. Juozas Prunskis. Priimdamas 1,000 dol. čekį, J. Polikaitis pažymėjo, kad premiją jis padalins į lygias keturias dalis, po dalį skirdamas: Lietuvos ateitininkams, Dainavos stovyklavietei, „Ateities'' žurnalui ir Ateitininkų namams.

• VIII Mokslo ir kūrybos simpoziumas vyko Čikagos priemiestyje, Lemonte esančiame Pasaulio lietuvių centre š.m. lapkričio 24-28 d. Kai kurie simpoziumo renginiai (literatūros ir muzikos vakaras, susipažinimo pobūvis) buvo ir Čikagoje—Jaunimo centre bei Balzeko Lietuvių kultūros muziejuje.

Į tris pagrindines simpoziumo dienas—ketvirtadienį, penktadienį ir šeštadienį—buvo sukviesta daug įvairių sričių lietuvių mokslininkų iš Lietuvos ir išeivijos. Jie skaitė paskaitas, padarė pranešimus savo srities specialybėje. Dienotvarkė buvo suskirstyta į sesijas: architektūros, gamtos mokslų, literatūros, medicinos, muzikos, sociologijos, psichologijos, technologijos,

Rašyt. Audra Kubiliūtė savo šeimos būrelyje per knygos „Mįslingos kaladėlės'' sutiktuves Lemonte. Iš kairės: mama Karolina Kubilienė (ji pradėjo redaguoti „Iš ateitininkų gyvenimo'' skyrių „Drauge''), rašyt. Audra, teta Monika Povilaitienė, brolis Andrius ir sesuo Ramunė, „Ateities'' redakcinio kolektyvo narė ir uoli žurnalo bendradarbė. *Nuotr. Viktoro Kučo*

„Mįslingų kaladėlių" sutiktuvėse kalbasi Algirdas Titus Antanaitis su knygos autore Audra Kubiliūte. *Nuotr. Viktoro Kučo*

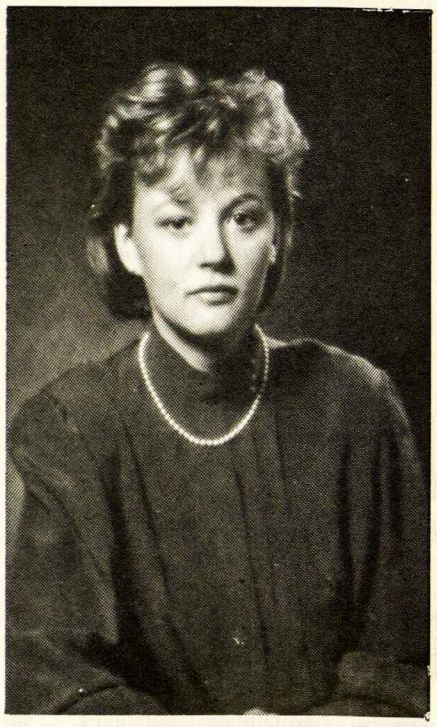

Dr. Zita Prakapaitė.

dailėtyros, ekonomikos tautotyros, odontologijos, pedagogikos, teologijos-filosofijos, politinių mokslų, matematikos ir kt. Kai kurios sesijos buvo dar suskaldytos į 2 ar 3 dienas. Be to, vyko septynios plenarinės sesijos, kuriose temos buvo daugiau pritaikytos platesnės publikos dėmesiui.

Apskritai simpoziume vyravo politinis atspalvis ir dažnai temos buvo pakreipiamos į Lietuvos dabartį bei ateitį, tuo parodant, kad šie klausimai išeivijai labai opūs ir svarbūs. Buvęs Lietuvos Aukščiausiosios Tarybos pirmininkas-prezidentas, dabartinis Seimo opozicijos vadas, prof. Vytautas Landsbergis taip pat aktyviai dalyvavo ir reiškėsi simpoziume. Jis buvo visur labai šiltai sutiktas, visur pareikštas pritarimas jo atliekamam darbui Lietuvoje.

Muzikos ir literatūros vakare (lapkričio 26 d.) buvo įteiktos kasmetinės premijos: Lietuvių rašytojų draugijos už geriausią 1992 m. prozos veikalą — laureatui Kazimierui Barėnui (gyv. Anglijoje); JAV Lietuvių Bendruomenės Kultūros tarybos—žurnalistikos—Juozui Žygui, muzikos—Aldonai Kepalaitei, dailės—Elenai Urbaitytei ir tautinių šokių puoselėjimo—Jadvygai Matulaitienei. Šių pastarųjų keturių premijų mecenatas—Lietuvių fondas.

Meninę vakaro programą atliko pianistė Aldona Kepalaitė ir viešnia iš Lietuvos, Virginija Kochanskytė, ateitininkams ypač pažįstama iš prieš porą metų Dainavoje vykusio rudens savaitgalio, kuriame ji anuomet, kaip ir šį kartą, publiką užbūrė dailiojo lietuviško žodžio perdavimu.

VIII Mokslo ir kūrybos simpoziumas, ruošiamas kas ketveri metai, tarytum užsklendė 1993 m. veiklą, kuri išeivijoje šiais metais buvo itin gyvastinga ir įvairi.

• Lietuvių katalikų sielovados tarybos kasmetinis suvažiavimas įvyko š.m. lapkričio 27 d. Pasaulio lietuvių centre, Lemont, IL. LK sielovados taryba yra įsteigta vysk. Pauliaus Baltakio, OFM.

• Zita Prakapaitė, gyv. Toronte, Kanadoje, apgynė disertaciją Paryžiaus universitete Prancūzijoje ir gavo doktoratą iš biologijos. Ji pradėjo dirbti Klinikinių tyrimų institute Montrealyje „Molecular Biology" laboratorijoje, urologijos srityje. Studijuodama ir gyvendama Kanadoje, Zita buvo uoliai įsijungusi į lietuvišką visuomeninę veiklą, ypač į ateitininkų organizaciją. Reikia tikėtis, kad dabar jau mokslininkė Zita vėl grįš prie veiklos, kurią dėl studijų pabaigos turėjo pertraukti.

• Karolina Kubilienė, gyv. Willowbrook, IL, sutiko redaguoti „Iš ateitininkų gyvenimo" šeštadieninį skyrių „Draugo" dienraštyje. Nuo a.a. Jono Žadeikio mirties šis skyrius neturėjo redaktoriaus ir buvo „užkamšomas" įvairia— tiesa, ateitininkiška — medžiaga, kad nereikėtų nutraukti jo tęstinumo. Labai džiugu, kad atsirado pareigingas asmuo ir sutiko perimti tą nelengvą ir atsakomingą darbą.

Sveikindami K. Kubilienę, raginame visų vietovių ateitininkus gausiai siųsti medžiagą, kad jai būtų lengviau apsiimtas pareigas atlikti. Adresas: K. Kubilienė, 7527 Sheridan Dr., 3 E. Willowbrook, IL 60514.

Vasario 16 gimnazijos ateitininkai aplanko Speyerio miestą. Nuotr. Marytės Šmitienės

Vasario 16 gimnazijos ateitininkai

Šiais, 1993-94, mokslo metais Vasario 16-osios gimnazijos ateitininkų kuopai priklauso 21 narys. Per pirmą susirinkimą visi susipažino ir išrinko valdybą: pirmininkas — Almis Udrys, vicepirmininkė — Zita Kalesinskaitė, iždininkė — Rasa Slankauskaitė, sekretorė — Elvyra Kalvėnaitė ir globėja — Marytė Šmitienė. Per antrą susirinkimą pakalbėjome apie ateitininkiją ir jos penkis principus. Taip pat buvo nutarta, kaip prisidėti prie Tautos šventės — rugsėjo 8 d. Prisidėjome paskaitydami prozos ir poezijos šv. Mišių metu. Trečiame susirinkime buvo padiskutuota apie maldą ir jos reikšmę. Dėlto pokalbio mes prisidėjome prie šv. Mišių, paruošdami skaitinius, aukas ir tikinčiųjų maldas. Ketvirtame susirinkime gydytojas Raimundas Zabieliauskas iš Toronto apsilankė ir pakalbėjo apie ryšį tarp moralinės ir fizinės sveikatos. Jis taip pat asakinėjo į visus klausimus, kuriuos mes galėjome sugalvoti apie sveikatą. Visiems taip patiko pokalbis su juo, kad turėjome dar vieną pokalbį savaitės metu.

Spalio 3 d. ateitininkai keliavo į Speyerį. Ten matėme labai seną ir gražią katedrą, kurią mums aprodė kun. Edis Putrimas. Po to visi aplankė muziejų, kuriame buvo išstatytos Egipto liekanos. Prieš išvažiuojant, visi turėjo progos apžiūrėti gražų miestą.

Spalio mėnesį pas mus buvo atvykęs svečias — tėvas Antanas Saulaitis, S.J. Jis pravedė bendrą susirinkimą su skautais ir ateitininkais. Kartu žaidėme žaidimus ir diskutavome svarbiuosius dalykus mūsų gyvenimuose. Buvo labai maloniai praleistas vakaras.

Ateitininkai taip pat buvo užsiėmę talentų vakaro ruošimu lapkričio 20 dienai.

Almis Udrys

CHICAGO, IL

Ateitininkų Federacijos valdyboje

Ateitininkų Federacijos valdyba spalio 15 d. Ateitininkų namuose vykusiame posėdyje aptarė įvairius rūpimus reikalus.

Jau pranešta, kad Ateitininkų Federacijos valdyba Lietuvoje pradėjo ruoštis Ateitininkų Kongresui, kuris numatomas 1994 m. liepos 15-17 d., tikriausiai Vilniuje. Reikia tikėtis, kad Kongreso ruoša ir eiga sėkmingai jungs visus ateitininkus ir bus manifestacinių momentų, bet taip pat ir konkretaus darbo.

Ateitininkų Konferencija Čikagoje (š.m. rugsėjo pradžioje), turėjo labai gerų momentų, bet, Federacijos valdybos narių nuomone, reikia pažiūrėti, ar veikla pagerės ir pagyvės po Konferencijos. Nors Jaunųjų ateitininkų sąjungos pirmininkės Danutės Petrusevičiūtės ir jos valdybos kadencija jau užsibaigė, reikia tikėtis, kad netrukus bus patvirtinta naujai susiformuojanti grupė, kuri noriai apsiimtų jaunųjų vadovavimo ir globos koordinavimo. Sendraugių valdyba rūpinasi vyksiančiųjų į Kongresą informavimu, formuojasi nauji veiklos metai Čikagoje, Washingtone ir kitur. Federacijos valdybos vardu jau buvo išsiuntinėtos padėkos visiems Konferencijos rengėjams, paskaitininkams, simpoziumo dalyviams.

Federacijos vadas juozas Polikaitis dalyvavo Ateitininkų fondo posėdyje, Čikagoje, ir, netrukus, bus žinių apie Fondo valdybos veiklą. Reikia rūpintis lėšų telkimu stovyklų ir veiklos paramai Lietuvoje, reikia rūpintis stipendijomis ir leidybos reikalais. Be Fondo, valdybai taip pat rūpi ateitininkų žinių platinimas „Drauge'' ir „Ateities'' žurnalo ateitis.

Manoma, kad pasitarimams su Lietuvos ateitininkais Kongreso reikalais,

Prozos ir poezijos vakaras Tautos šventės proga Vasario 16 gimnazijoje. Iš kairės: R. Rimkevičius, H. Matulevičius, I. Dubauskas, K. Holcmanaitė, R. Slankauskaitė ir L. Lipšytė. *Nuotr. M. Šmitienės*

Ateitininkų Federacijos valdybos nariai panaudos įvairius būdus — laiškus, FAX, telefoninius pasikalbėjimus ir asmeniškus apsilankymus (iš JAV į Lietuvą ir atvirkščiai). Manoma, kad Ateitininkų taryba bei valdyba dar posėdžiaus šiais reikalais. Šie metai reikalaus vieningo darbo ir informacijos pasidalinimo.

R.K.

Susirinko sendraugiai

Pirmas šių metų Čikagos sendraugių ateitininkų susirinkimas įvyko sekmadienį, spalio 23 d., Ateitininkų namuose, Lemonte. Susirinkimą pravedė dr. Edmondas Saliklis, kurį Ateitininkų Federacijos Centro valdyba įgaliojo atgaivinti jaunųjų sendraugių veiklą Čikagoje.Apylinkėse gyvena labai daug lietuvių tarp 25-45 metų amžiaus, buvusių aktyvių ateitininkų, dabar nutolusių nuo veiklos. Dr. Saliklis sutiko bandyti sukurti veiklą, kuri pritrauktų nors dalį šio amžiaus žmonių. Bandydamas nustatyti, kokie yra šių žmonių interesai bei pageidavimai, dr. Saliklis paruošė trumpą anketą, kurios rezultatai padės nustatyti tolimesnę veiklą.

Šiuo metu dr. Saliklis dirba kartu su adv. Vilija Dėdinaite ir Rūta Končiūte-Salikliene, bet jis nori pritraukti daugiau žmonių į šią iniciatyvinę grupę. Šiame susirinkime vyko diskusijos apie Čikagos sendraugių ateitininkų valdybą. Buvo svarstoma, ar verta turėti dvi atskiras valdybas — vieną tvarkyti tradicinius ateitininkų renginius, kitą, kuri rūpintųsi jaunųjų sendraugių ateitininkų atgaivinimu. Dauguma pasisakė už vieną valdybą. Nors formalią valdybą teks sudaryti netolimoj ateityje, jaunųjų sendraugių atstovai dirbs kartu su vyresniais sendraugiais ir su buvusios Čikagos sendraugių valdybos nariais.

Antroje susirinkimo dalyje dr. Audrius Plioplys mus supažindino su savo atradimais apie M. K. Čiurlionį. Nors Čiurlionis yra vienas garsiausių Lietuvos menininkų, dr. Plioplys teigia, kad negalime laikyti Čiurlionio pirmuoju abstrakcionistu, kaip Alexis Rannit paskelbė savo knygoje apie Čiurlionį. Toks netikslus Čiurlionio įvertinimas padarė

Posėdžiaujame ir diskutuojame (iš kairės) Ateitininkų Federacijos vadas Juozas Polikaitis, buvęs Federacijos vadas dr. Petras Kisielius; sėdi Juozas Baužys ir Jadvyga Damušienė. *Nuotr. Ramunės Kubiliūtės*

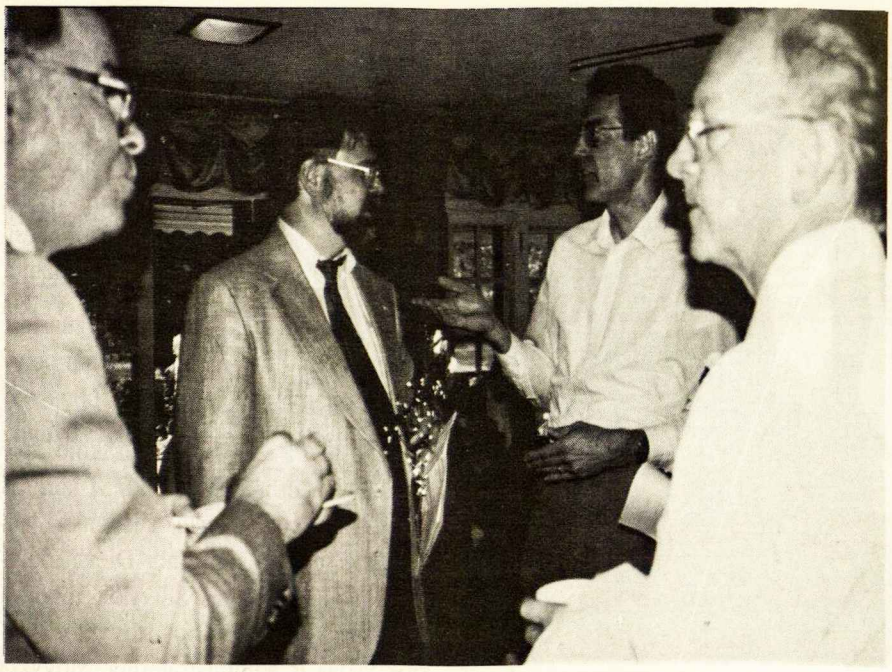

Karštos diskusijos Prez. Stulginskio ir Daumanto/Dielininkaičio ateitininkų šeimos šventėje (Čikagos priemiestyje, Lemonte): A. Paulikas, K. Sušinskas, V. Narutis ir J. Masiulis.
Nuotr. Lidijos Ringienės

Šiais metais turime keturius moksleivių ateitininkų kandidatus: Augį Kuolą, Andrių Ragauską, Adriją Karaliūtę ir Audraą Kudirkaitę.

Susirinkimo metu buvo aptarta kuopos metinė veikla, žiūrint vaizdajuostę prisiminta vasaros stovykla Santa Barbaroje. Vaizdajuostę firmavo video būrelio nariai, vadovaujami Aido Kuolo, Aro Mattis ir Andriaus Pupio. Smagiai pabendravę, visi išsiskirstė.

Spalio 30 d. Šv. Kazimiero lituanistinė mokykla aplankė lietuvių kapus Forest Lawn kapinėse. Nors šiais metais ateitininkai nebuvo įpareigoti pravesti maldas, tačiau visi aktyviai dalyvavo. Sukalbėję maldas, įsmeigė trispalvę vėliavėlę prie lietuvių kapų ir padėjo nedidelę puokštelę gėlių. Aplankę kapus, visi grįžo į mokyklą tęsti pamokas.

Amanda Ragauskaitė

daug žalos, nes meno istorikai tik puola Rannito išvadą ir nekreipia daugiau dėmesio į Čiurlionio darbus. Dr. Plioplys teigia, kad Čiurlionio meninės šaknys yra simpolizme, kad reikia nagrinėti, iš kur Čiurlionis sėmėsi idėjas ir kokią įtaką jis turėjo avo laiku. Čiurlionio darbai buvo rodomi keliose svarbiose parodose Europoje 1910 ir 1912 m. Apie juos buvo rašyta garsiuose Europos meno žurnaluose, bet apie tas parodas ir ktuos stripsnius net ir meno istorikai Lietuvoje anksčiau nežinojo. Turime didžiuotis Čiurlioniu, bet reikia įvertinti vietą meno istorijoje tokią, kokia ji yra, ne tokią kaip mes norėtumėm, kad ji būtų.

Rūta Končiūtė-Saliklienė

LOS ANGELES, CA
Kun. St. Ylos kuopoje

Kun. Stasio Ylos kuopa Los Angeles mieste spalio 24 d. vėl pradėjo savo veiklą. Pirmojo susirinkimo metu buvo išrinkta nauja kuopos valdyba: pirmininkė — Vilija Tompauskaitė, vicepirm. — Aidas Kuolas, iždininkė ir sekretorė — Vilija Sekaitė, korespondentė — Amanda Ragauskaitė.

Liudas Landsbergis (iš kairės), Kastytis Šoliūnas ir Vytas Žemaitaitis 1993 m. sendraugių stovykloje Dainavoje.
Nuotr. D. Baranauskaitės

Po Virginijos Kochanskytės poezijos rečitalio Detroite š.m. gruodžio mėn. Iš kairės: rašytojas Jurgis Jankus, V. Kochanskytė, Ateitininkų tarybos pirm. Birutė Bublienė ir prof. Justinas Pikūnas.

Metinis sendraugių susirinkimas

Los Angeles Ateitininkų sendraugių metinis susirinkimas įvyko spalio 24 d. architekto Roberto ir Marytės Newsom namuose. Susirinkimo dalyviai buvo pavaišinti skaniais užkandžiais ir kava. Paskui išklausyta keletas pranešimų. Rugsėjo 3-5 d. į Lemontą ir Čikagą rinkosi iš visur ateitininkai konferencijon aptarti rūpimus klausimus. Čia vyko paskaitos, simpoziumai, diskusiniai posėdžiai, akademija pagerbti kun. Stasį Ylą, praėjus dešimčiai metų nuo jo mirties. Apie konferenciją kondensuotai kalbėjo joje dalyvavęs Almis Kuolas. Lietuvai atgavus nepriklausomybę, pasikeitė ateitininkų misija. Konferencijoje buvo ieškoma naujų veiklos kelių ir būdų. Federacijos centras turėtų būti Lietuvoje. Apie tai bus svarstoma ateinančiais metais liepos mėn. įvyksiančiame kongrese Lietuvoje. Paskutiniaisiais metais Ateitininkų federacijos vadais buvo pasižymėję veiklūs visuomenininkai. Buvo keliama mintis, kad sekantis Federacijos vadas būtų ideologas filosofas. Ideologijos atžvilgiu ateitininkai, gyvenantieji JAV, dėl suprantamų skirtingų gyvenimo sąlygų yra stipresni už Lietuvos ateitininkus.

Dr. Z. Brinkis buvo Lietuvoje, kai tenai vystėsi du svarbūs įvykiai: išvesta rusų kariuomenė ir lankėsi popiežius Jonas Paulius II. Išvedant kariuomenę, didelio entuziazmo nebuvo jaučiama, nes matyt, gyventojai su tuo buvo apsipratę. Įvykius stebėjęs per televiziją. Ta proga kalbėjęs opozicijos vadas V. Landsbergis, ambasadorius Č. Stankevičius.

Su dideliu entuziazmu buvo sutiktas popiežius Jonas Paulius II. Didelį įspūdį padarė jo kalbos lietuviškai. Minios žmonių susirinko Vingio parke. Sporto stadione Kaune popiežius susitiko su jaunimu, kuris jį sveikino: „Jonai Pauliau, mes mylime Tave''. Popiežius buvo labai susijaudinęs lankydamas Kryžių kalną ir prie vieno kryžiaus radęs įrašą, kad kryžius pastatytas, prašant jam sveikatos, kai jis buvo pasikėsintojo sužeistas. Tikėtasi, kad į Lietuvą atvyks pusė milijono Lenkijos maldininkų, bet tiek nebuvo. Saugumo sumetimais buvo pastatytos barikados ir vyko griežta kontrolė.

Dr. Z. Brinkis lankėsi ir vaikų, sergančių tuberkulioze, ligoninėje. Daug vaikų yra šia liga sergančių ir besigydančių. Atrodo, vaikučiai, pradedant 2 metų iki 16 m., švariai aprengti. Veikia mokyklėlė. Vaistų turi.

D. Polikaitienė praėjusią vasarą lankėsi Lietuvoje su pedagogų organizacija. Ji daugiausia pasakojo apie Berčiūnų ateitininkų stovyklą, į kurią iš visos Lietuvos miestų susirenka jaunimas, kad geriau pažintų Dievą ir ugdytų meilę Lietuvai. Stovykla rūpinasi kun. Rimas Gudelis, šios stovyklos dvasios vadas ir administratorius. Stovykla yra 7 kilometrai nuo Panevėžio. Labai graži vieta. Jaunas pušynas. Čia nepriklausomos Lietuvos laikais buvo pastatyta vysk. Paltaroko vila kunigams. Sovietų laikais čia buvo komjaunimo stovykla. Buvo bažnytėlė (arch. J. Muloko projektas). Bolševikų laikais bažnytėlė nugriauta, dabar vėl atstatoma. Ji tarnaus stovyklautojams ir apylinkės gyventojams. Stovyklos pastatas remontuojamas, reikia pagerinimų, bet trūksta pinigų.

Apie ateitininkams lėšų telkimą, stovyklų ir veiklos paramą Lietuvoje kalbėjo J. Valukonis. Buvo kalbama ir kitais einamaisiais reikalais. Dalyviai nė nepajuto, kai prabėgo trejetas valandų. Sukalbėję maldą ir atsisveikinę, skubėjo į namus.

Ig. M.

DETROIT, MI
Pradėti veiklos metai

Detroito ateitininkai spalio 3 d. susirinko Dievo Apvaizdos parapijos patalpose tradicinei „Arbatėlei''. Suėjimui vadovavo Linas Mikulionis. Viešnia iš Clevelando — Sendraugių centro valdybos pirmininkė Nijolė Balčiūnienė pa-

sidalino įspūdžiais iš kelionės į Lietuvą su „Fire Rally'' grupe.

Ši grupė Lietuvoje pravedė tris vienos dienos konferencijas, sutraukiančias arti 9,200 asmenų. Paskutinioji įvyko Kaune, Šeštinių sekmadienį. „Fire Rally'' grupė psiryžusi skleisti Kristaus Gerąją Naujieną, atsiliepdami į popiežiaus Jono Pauliaus II ir Pauliaus VI kvietimą pasauliečiams įsijungti į evangelizacijos darbą. Į šį kvietimą atsipliepė Lietuvos jaunuolių būrys — „Gyvieji akmenys'', kurie talkino konferencijoje.

Dalyviai klausėsi pašnekesių, meldėsi, giedojo, viešai atsiliepė į kvietimą liudyti Kristų, užbaigdami dieną džiaugsmingomis šv. Mišiomis. Viena iš pravedėjų pareiškė, kad nuostabiai jautėsi Šv. Dvasios veikimas susirinkusių lietuvių tarpe.

N. Balčiūnienės reportažas puikiai atitiko mūsų metų veiklos pradžiai — puikus paskatinimas konkretiems darbams vykdant šūkį „Visa atnaujinti Kristuje''.

Sekė trumpi pranešimai apie ateities planus. Danutė Sirgėdienė, dirbanti su jaunučiais, kalbėjo apie jaunučius. Šiais metais jai į talką ateina Rusnė Kasputienė. Saulius Polteraitis atstovavo moksleiviams, o M. Jankauskienė, nenuilstanti studentų globėja, rūpinsis studentais.

„Arbatėlę'' užbaigėm užkandžiais ir smagiu pabendravimu jaukiai papuoštoje saliukėje. Sėkmės visiems įvykdyti užsimotus planus!

Giedrė Ješmantienė

Detroito jaunučiai vaidina šeimos šventėje (iš kairės): Rasa Pikūnaitė, Audra Lapšytė, Lina Sirgėdaitė ir Nida Lapšytė.

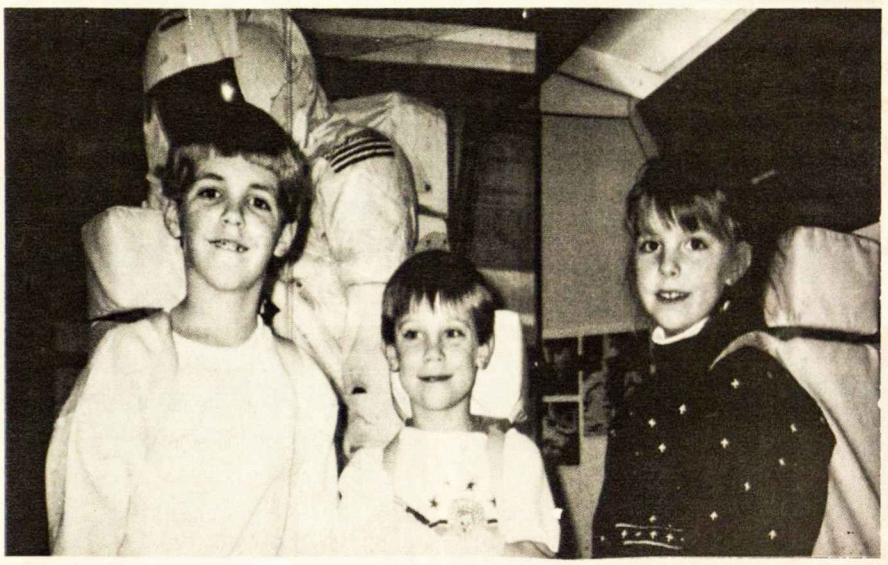

Cranbrook muziejuje apsilankę Detroito jaunučiai (iš kairės): Andrius Giedraitis, Tadas Kasputis ir Lina Bublytė.

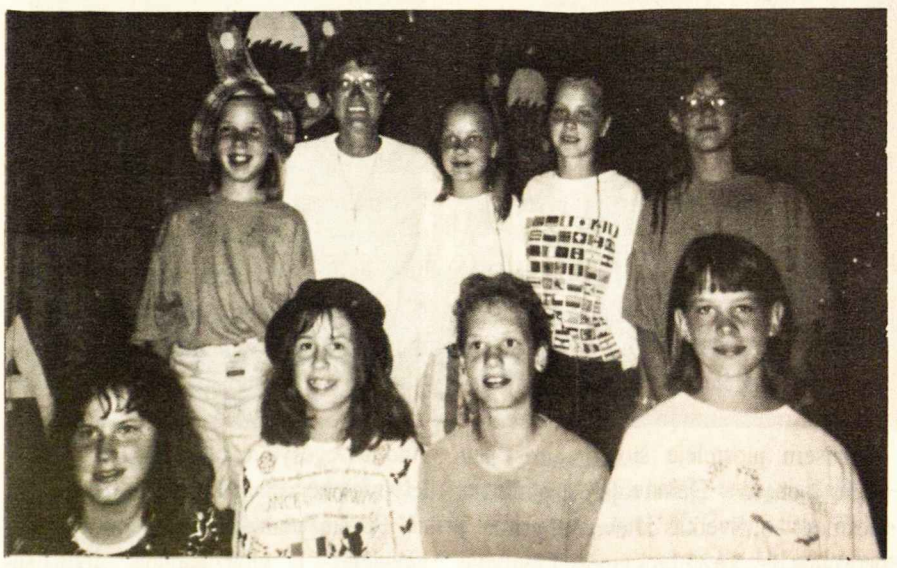

Dainavoje praėjusią vasarą, JAS stovykloje. *Nuotr. B. Bublienės*

CLEVELAND, OH
Susirinkome po vasaros

Clevelando ateitininkų bendras susibūrimas — veiklos metų pradžia įvyko š.m. rugsėjo 26 d. Rudeniško vėjo ir lietaus nepabūgę rinkomės visi — nuo jaunučių iki pačių vyriausių Dievo Motinos parapijos bažnyčios pirmose eilėse, drauge pagartinti ir paliudyti Tą, Kuris

Artimo meilės darbelį atlikę moksleiviai ateitininkai Jackson, MI mieste. *Nuotr. Rimos Polikaitytės*

mus išvadavo (šv. Tėvo apsilankymo Lietuvoje pagrindinė mintis). Bendra malda ir giesme kėlėm savo širdis į Dievą ir ryžomės bendram darbui. Kun. G. Kijausko pamokslo mintis — „Ne žodžiai, bet veiksmai turi atspindėti mūsų tikėjimą'' — dar tą ryžtą paskatino.

Po Mišių ir užkandžių mažojoje Dievo Motinos parapijos salėje vyko programa. Sendraugių pirmininkas R. Bridžius pakvietė kapelioną kun.. G. Kijauską susirinkimą atidaryti malda. Išklausėm juostelėje šios vasaros jaunučių choro Dainavoje įspūdingos giesmės — „Sveikas Dievo Piligrime'', parašytos šv. Tėvo lankymosi Lietuvoje proga. (Žodžiai Bernardo Brazdžionio, muzika Dariaus Polikaičio.)Jaunučių atstovas Matas Laniauskas perskaitė jaunučių veiklos ir ateities planų pranešimą. Clevelando ateitininkai džiaugiasi gražiu jaunučių prieaugliu — pernai jaunučių veikloj dalyvavo beveik 35 vaikai. Jiems ir šiais metais vadovaus dr. Marius Laniauskas, talkinamas Vidos Švarcienės, Teresės Beržinskienės, dr. Živilės ir dr. Lino Vaitkų bei ateitininkų jaunimo — Inos Biliūnienės ir Daniaus Šilgalio. Moksleivių ateitininkų veiklą ir planus apibūdino šių veiklos metų pirmininkės Audra Degesytė ir Gaja Bublytė. Moksleivių globėjas — Rimas Biliūnas.

Po šių pranešimų vadovai išsivedė jaunučius į kitą patalpą savo susirinkimui, kurio metu jie padarė gražų pasveikinimą Amerikoje gydomam sunkiai sergančiam Lietuvos jaunuoliui Tadui.

Pranešimus padarė ir savo įspūdžiais pasidalino Ateitininkų konferencijoje Čikagoje dalyvavę D. Staniškienė, N. Balčiūnienė ir dr. L. Vaitkus. Jie pasidžiaugė gražiai praėjusia konferencija, kurioje aktyviai pasireiškė ir ateitininkų jaunimas, perdavaė kai kurias girdėtas mintis, sendraugių diskusijų santrauką. Tikimasi, kad paskaitos ir pranešimai, girdėti konferencijoje, greit pasirodys spaudoje („Drauge'', Ateity''...) Sendraugių centro valdybos pirm. N. Balčiūnienė pristatė sendraugių valdybos narius, esančius Clevelande, papasakojo apie ateities planus. Išklausyta

ir trumpo juostelės įrašo iš dr. V. Vyganto pasisakymo konferencijoje, kuriame jis ypač skatina visus ruoštis į pasaulio ateitininkų kongresą, ateinančių metų liepos mėnesį vyksiantį Lietuvoje.

Baigiant šį pirmą bendrą visų ateitininkų suėjimą (tikimės, jog šiemet jų bus daugiau), pirm. R. Bridžius pranešė, kad metinis sendraugių susirinkimas bus spalio 17 d.

Susirinkimas baigtas ateitininkų himnu, ryžtantis dirbti ir kovoti dėl Lietuvos dvasinio pakilimo ir savo gražių ateitininkiškų idealų. Meldžiame ir trokštame, kad tikrai išsipildytų.

Dalia Staniškienė

Artimo meilės darbas

Orui atvėsus ir dienoms sutrumpėjus, visi matysime skurdžius benamius žmones, klajojančius mūsų miestų gatvėmis. Apimti savotiško nerimo ir bejėgiškumo jausmų, norėsime užmiršti, ką matę, nes nepatogu įsigilinti ir įsijausti į benamio žmogaus buitį. Kur šis žmogus toliau eis, kur miegos, ką valgys? Koks vienišas turi būti jo pasaulis! Sunku įsivaizduoti, kaip galėtume jam padėti. Štai ir užmirštam...

Šios žiemos benamiškumo vaizdų akivaizdoje linkiu, kad moksleiviai ateitininkai prisimintų gerus savo vasaros darbus. Iš dalies moksleivių dėka, septynios šeimos Dainavos stovyklavietės apylinkėje šią žiemą turės šiltus namus, į kuriuos grįžę, galės prisėsti prie šeimos stalo ir kartu pavalgyti. Š.m. liepos 6 dieną 55 moksleiviai ir jų vadovai „Habitat for Humanity'' savanoriai prisidėjo prie šių namų statymo darbų Michgane: Ann Arbor, Battlecreek ir Jackson miesteliuose. Žiemai artėjant, dažnai prisimenu moksleivių parodytą gerą širdį, entuziazmą ir energiją šiam projektui. Norisi paminėti ir pasidžiaugti jų darbais.

„Habitat for Humanity'' yra krikščioniškais pagrindais įkurtas tarptautinio masto savanorių judėjimas, kuris padeda vargšams žmonėms statyti arba atnaujinti sau gyvenvietes. 15 metų laikotarpyje yra įsikūrę daugiau negu 900 skyrių visame pasaulyje. Naujausi skyriai šiais metais įsteigė Rytų Europoje. Jau pastatyta daugiau negu 20,000 namų; 3,000 jų šių metų vasarą. „Habitat'' namų būsimieji savininkai įsipareigoja dirbti 500 valandų prie savo ir kitų kaimynų namų statybos, taip pat ir atmokėti visas statybos išlaidas. Toks dalyvavimas ugdo pareigingumą ir savarankiškumą šeimose. Savanorių ir savininkų bendras darbas ugdo naujus ir nuoširdžius artimo meile pagrįstus santykius tarp skirtingų socialinių, etninių ir rasinių grupių narių.

Ruošdamasi „Habitat'' dienai, abejojau, ar reikės įtikinti moksleivius šio darbo prasmingumu. Ši abejonė virto susižavėjimu moksleiviais. Stebėjausi jais ir daug iš jų išmokau. Tarp įspūdžių negliu užmiršti Linos Sidrytės kantrybės ir kruopštumo, gramdant dažus nuo seno namo. Prisimenu Jono Korsako, Rimos Vilimaitytės ir Janinos Brune nuoseklumą ir išradingumą, kol tarpusavyje išsiaiškino, kaip saugiai išimti senus „skrynus'' iš apskretusių langų. Maloniai stebėjausi Gyčio Vyganto aiškia orientacija ir pasitikėjimu savimi, kai pirmas sutiko kopti tvarkyti didelio namo stogą. Mačiau, kaip vadovas Vytas Žemaitaitis, patyręs statybos srityje, su savo būreliu pastatė vienai šeimai laiptus ir spintą. Grįžę iš Ann Arbor, Kristina Mataitė ir Rimas Gecevičius pasakojo kaip, be oficialių namų statymo darbų, jie vienam kaimynuo vaikui pastatė smėlio dėžę jo kieme. Sakė, kad jiems buvo savaime aišku, jog reikėjo tai padaryti, nes toje apylinkėje nebuvo parkų.

Norisi padėkoti moksleiviams už gražias pastangas mūsų ateitininkų šūkio „Visa atnaujinti Kristuje'' įgyvendinime. Šią žiemą, kai atšals oras ir dienos sutrumpės, prisiminkite namą, kurį statėte, remontavote, kalėte, dažėte. Įsivaizduokite jį jau užbaigtą ir šeimą, kuri jame gyvena. Įsivaizduokite jį papuoštą šviesutėmis Kūčių vakare.

Monika Vygantaitė

Praėjusios vasaros Dainavoje sendraugių stovyklos pagalbininkai — vaikų darželio vadovai. Iš kairės (priekyje) Kasa Poskočimienė, Rima Polikaitytė, V. Žemaitaitis, T. Vasiliauskas, K. Žvinakytė ir V. Norvilaitė. *Nuotr. Liudo Landsbergio*

KREIVOS ŠYPSENOS

Taip — taip ir dar šitaip, skutame mes bulves...Nuotr. Liudo Landsbergio

Tai draugystė išsivystė...Nuotr. Rimos Polikaitytės

akligatvis — gatvė, kurioje gyvena akli žmonės

antgalis — kuo užbaigiamas pasakojimas

anpilvis — storo žmogaus kūno dalis žemiau diržo sagties

apdiržti — susijuosti diržu

apeliuoti — apgauti peles

apeilioti — sukurti eiles apie kiekvieną

avarija — kelias avims varyti

badyti — marinti badu

baidokas — vyriškos giminės pabaisa

balaganas — kuris gano po balas

baltykla — baltų gyvenama sritis

bambalius — kas turi didelę bambą

bepinigis — kaip jaučiasi žmonės po šventinių dovanų pirkimo

cirkuliuoti — aplankyti kelis cirkus

čiabuvis — dabar jau nėra , bet buvo anksčiau

dailidė — gražių merginų buveinė

dainynas — vyrų choras

dangiñti — nusiųsti į dangų

daugintuvas — pilietis, kuris viską perdeda

daugtaškis — išdykęs vaikas baseine

degtinė — karšta, uždeganti prakalba

eilėdara — atsakingas už tvarkingą rikiuotę

ekspozicija — prarasta vieta

ekspertas — anksčiau muštas (pertas)

eksportininkas — buvęs sportininkas

erozija — erotinė poezija

ežia — ežio patelė

fantastas — laimėjęs daug fantų loterijoje

gailestingas — kuriam trūksta gailesčio

galininkas — paskutinis ilgos dienotvarkės punktas

gastroliuoti — kontroliuoti dujų gamybą

gestikuliacija — gedimui palankios sąlygos

jonkelis — kelias Jonams vaikščioti

jotvingis — jojimas užuolankomis

klaustukas — vaikas, kuris nuolat klausia

pastoralė — pastorėjusi mergina

pusdalyvis — žmogus, kuris išėjo iš salės programai nepasibaigus

šauktukas — stovyklos komendantas

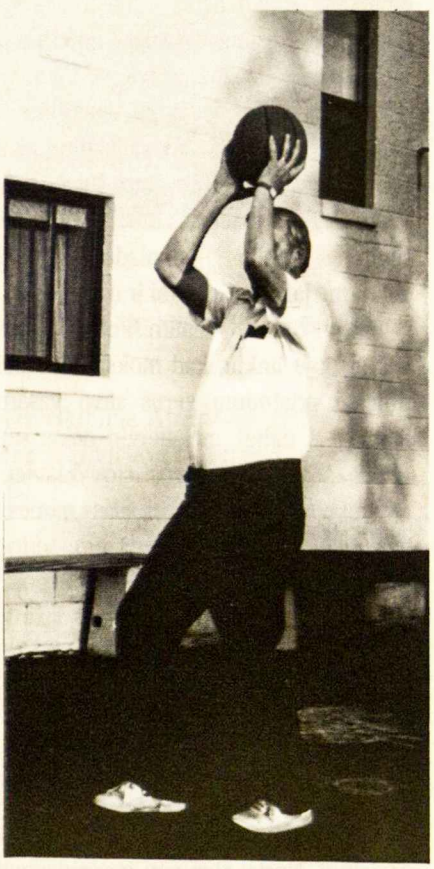

Kas pasiūlė Ateitininkų Federacijos vadą į Chicago Bulls krepšinio komandą vietoj Michael Jordan?Nuotr. Liudo Landsbergio

1993 m. „ATEITIES'' TURINYS

Straipsniai

D. Bindokienė: „Kasdienybė ar nuostabi dovana'' — 1; „Laikas traukti galvą iš smėlio'' — 85; „Konferencija užsibaigė, o kas toliau'' — 125; „Šv. Tėvas kalba Lietuvai'' — 134; taip pat Kalbos skyrius, Kreivos šypsenos, Liaudies lobiai, Įvykiai ir žmonės ir kt.

R. Kriaučiūnas: „Psichologinis žvilgsnis į organizacinę sąvoką'' — 2; „Moksleivių ateitininkų programos vadovas'' — 56.

J. Prunskis — „Iš redaktoriaus atsiminimų'' — 3.

V. Bagdanavičius: „Laikykime save vertais Dievo Dėmesio'' — 97; „Jonas Paulius II ir Lietuva'' — 133.

Dr. J. Meškauskas — „Gydytojas ir Gajos gimimas'' — 7.

Juozas B. Laučka — „Lietuva pateko Sovietų Sąjungos okupacijon'' — 94.

Vėjas Liulevičius — „Šv. Kazimiero iššūkis mums'' — 53.

Dr. P. Kisielius — „Krikščioniškos ugnies nešėjas'' — 48.

Dr. Adolfas Damušis — „Penki principai — viena kryptis'' — 46.

Juozas Polikaitis — „Ateitininkų federacijos konferencija'' — 127.

Juozas Baužys — „Organizacinė ateitininkų veikla ir struktūra'' — 131.

Proza

Vytautas Volertas — „Geri daiktai'' — 137.

Giovani Guardeschi — „Paupio Madona'' — 90.

Eilėraščiai

Angelė Irena Budreikienė — „Kelionė į dykumą'' — 86.

Antanas Miškinis — „Pasimatymai su motina'' — 95.

Rašūnas — 94; Balys Auginas — „Priešaušrio psalmė Prisikėlimui'' — 45;

Leonardas Andriekus — 72; Pr. Viverskis — „Ruduo'' — 130;

Adriana Kartaitė — „Alytei" — 32.

Tikiu: 22, 92, 139.

Ateitininkai Lietuvoje — 10, 59, 98, 141.

Kalbos skyrius — 23, 70.

Liaudies lobiai — 24, 107, 151.

Įvykiai ir žmonės — 24, 73, 110, 153.

Ateities spinduliai — 33, 69.

Mūsų veikla — 34, 77, 112, 157.

Krievos šypsenos — 84, 124.

Nuotraukos:

Jono Kuprio, Romualdo Kriaučiūno, Vlado Bacevičiaus, Viktoro Kučo, Lino Daukšos, Marytės Šmitienės, Birutės Bublienės, Lino Gylio, Jono Tamulaičio, ses. Margaritos, Lilės Gražulienės, Algirdo Sabaliausko, Lidijos Ringienės, Rimos Polikaitytės, Antano Polikaičio, Mildutės Bublytės, Onos Daugirdienės, Mariaus Laniausko, J. Pugevičiaus.

ALp(LKA)1786
1993, Nr.6